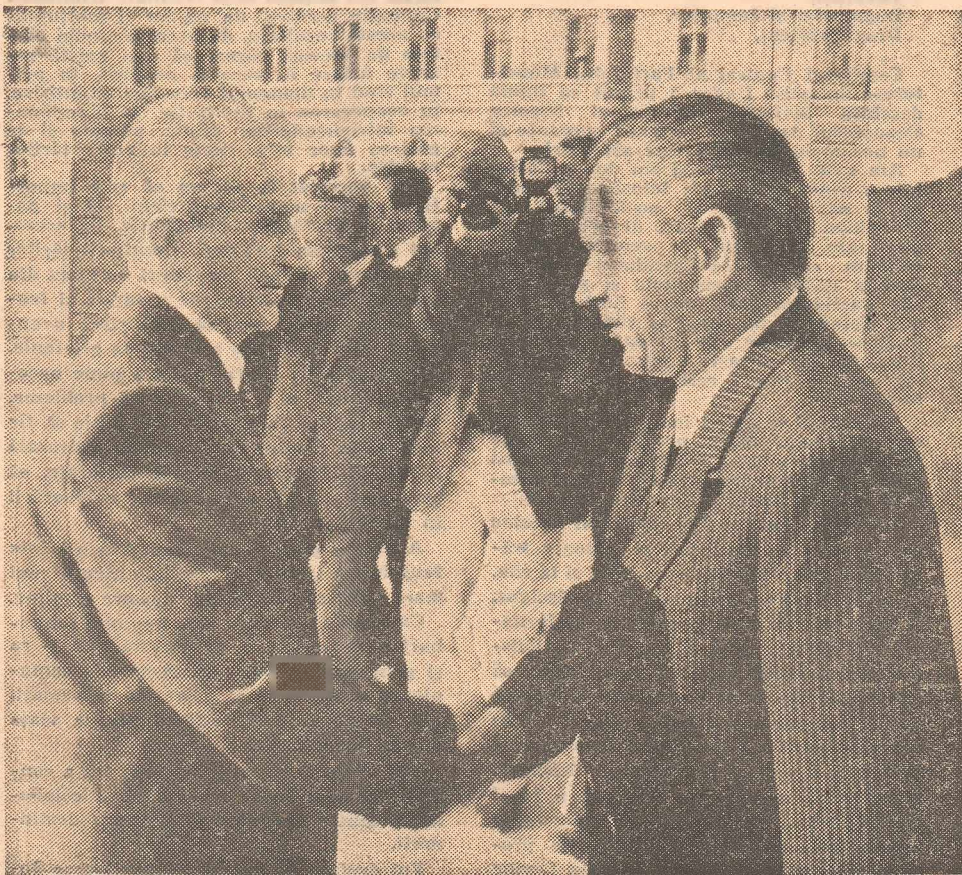

Întâlnirea de lucru dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Károly Grósz

COMUNICAT

Pe baza înțelegerilor convenite, în ziua de 28 august a.c. a avut loc la Arad o întâlnire de lucru între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România și tovarășul Károly Grósz, secretar general al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Ungare.

La convorbiri au participat:

Din partea română: tovarășii Ion Stoian, membru supleant al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Silviu Curticeanu, secretar al C.C. al P.C.R., Constantin Mitea, consilier al secretarului general al partidului, al președintelui Republicii, prim-adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R., Nicolae Mihai, adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R., Traian Girba, președintele Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, Traian Pop, ambasador, alte persoane oficiale.

Din partea ungară: tovarășii Mátyás Szűrös, secretar al C.C. al P.M.S.U., László Major, șef de secție și șeful Cancelariei C.C. al P.M.S.U., Imre Sockay, adjunct de șef de secție la C.C. al P.M.S.U., Pál Szűts, ambasadorul Ungariei în România, alte persoane oficiale.

Conducătorii celor două partide s-au informat asupra principalelor preocupări actuale ale construcției socialiste în cele două țări. A avut loc un larg schimb de păreri în legătură cu stadiul raporturilor de prietenie, colaborare și bună vecinătate româno-ungare, precum și cu unele aspecte ale situației internaționale.

Desfășurate într-un spirit constructiv, de lucru, convorbirile au pus în evidență dorința comună de a găsi căile pentru întărirea colaborării între partidele și popoarele noastre, de a se acționa pentru depășirea unor probleme care s-au ivit în raporturile româno-ungare și pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor de prietenie și bună vecinătate. S-a subliniat că aceasta corespunde intereselor popoarelor române și ungare, conlucrării lor active în opera de edificare a noii orânduri și de ridicare a gradului de bunăstare și civilizație, cauzei socialismului și păcii. În acest cadru, s-a relevat importanța deosebită a intensificării contactelor și a schimbului de păreri în toate problemele care privesc întărirea prieteniei și dezvoltarea colaborării bilaterale.

S-a subliniat că potențialul

(Continuare în pag. 2)

Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul oamenilor muncii din județul Arad

În cursul zilei de 27 august, locuitorii județului Arad, această străveche vatră de pământ românesc, au avut din nou marea cinste și bucurie de a-l avea în mijlocul lor pe secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Recentul dialog nemijlocit dintre conducerea partidului și masele de oameni ai muncii s-a concretizat, ca de fiecare dată, într-un amplu și fructuos schimb de idei, într-o profundă analiză la fața locului a activității sociale în diferite compartimente de creație și creativitate; a inițiativei și stilului de muncă la toate nivelele. Cuvintele de ordine au fost ca întotdeauna: calitatea, ordinea, disciplina, combativitatea față de lipsuri, îndeplinirea necondiționată a obligațiilor, respectarea neabătută a legilor. Au fost puse astfel în evidență aspecte ale dezvoltării multilaterale a județului Arad, care, asemenea tuturor județelor țării, a cunoscut în ultimii 23 de ani prefaceri structurale și o înflorire fără precedent.

Intimpinat pretutindeni cu nemărginită bucurie, cu deosebită stimă, președintele României a fost oaspetele unor întreprinderi industriale și al unei unități agricole frunzase. Primul obiectiv vizitat a fost întreprinderea de mașini-unelte, unitate intrată în cel de-al 40-lea an de existență, dar care a cunoscut, cu deosebire, o dezvoltare fără precedent în ultimele două decenii când producția sa a crescut de peste 10

(Continuare în pag. 3)

Intîlnirea de lucru dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Károly Grósz

Declarația tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Tovarăși,
Prietenii,
Domnii,

Intîlnirea de astăzi dintre secretarii generali ai Partidului Comunist Român și Partidului Muncitoresc Socialist Ungar este rezultatul înțelegerii la care am ajuns împreună la sfîrșitul săptămînii trecute, de a ne întîlni pentru a discuta problemele relațiilor dintre partidele și țările noastre.

Doresc de la început să menționez că intîlnirea, convorbirile pe care le-am avut s-au desfășurat într-un spirit deschis, tovarășesc, fiind abordate o serie de probleme de interes comun privind relațiile dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară, dintre partidele noastre privind căile de dezvoltare a acestora în viitor.

Am făcut, desigur, un schimb de păreri și asupra unor probleme mai generale, despre dezvoltarea țărilor noastre și despre unele aspecte ale problemelor internaționale.

Am discutat un cerc larg de probleme. Am pornit de la principiile care stau la baza relațiilor dintre statele noastre înscrise în Tratatul de prietenie și colaborare dintre cele două țări, de la interesele poporului român și poporului ungar, ale partidelor noastre de a dezvolta colaborarea și buna vecinătate în interesul progresului economic și social al fiecăruia, al construcției socialiste, al ridicării bunăstării materiale și spirituale a fiecărui popor.

Am avut și avem, fără îndoială, în vedere că buna vecinătate și colaborarea constituie o necesitate pentru popoarele noastre — ca, de altfel, pentru toate popoarele — în vederea înlăturării programelor lor de dezvoltare economică-socială.

Am ținut și ținem seama că relațiile noastre servesc, în același timp, interesele mai generale ale socialismului, interesele generale ale colaborării și cooperării în Europa, ale realizării unei Europe unite, bazate pe diversitatea orînduirilor sociale, pe respectul dreptului fiecărui popor de a-și făuri viața așa cum o dorește, fără nici un amestec din afară.

Pot să afirm că, de comun acord, am ajuns la concluzia că vom acționa pentru dezvoltarea colaborării economice, tehnico-stiințifice, sub diferite forme, a activității științifice, culturale și a schimburilor generale, inclusiv turistice pornind de la ceea ce am convenit și considerăm că se poate realiza în actualele împrejurări, că este necesar să intensificăm schimburile de păreri, de experiență pentru înțelegerea mai bună a problemelor dintr-o țară sau alta spre a putea să găsim căile colaborării tot mai largi în toate domeniile.

Există și probleme asupra cărora mai sînt deosebiri de păreri. Dar am căzut de comun acord că trebuie să punem pe primul plan acele probleme și domenii în care avem poziții identice sau foarte apropiate, iar asupra acelor probleme — mai generale sau mai concrete — unde sînt încă deosebiri, să acționăm în continuare pentru a apropia pozițiile și punctele noastre de vedere. Să facem în așa fel încît în cursul activității de colaborare să ajungem la o mai bună înțelegere și a acelor probleme unde mai există unele deosebiri de păreri.

De altfel, noi am pornit întotdeauna de la faptul că socialismul se construiește în condiții diferite de la o țară la alta, că fiecare partid și popor trebuie să-și aleagă în mod independent căile construcției socialiste. Pot spune că în convorbirile de astăzi asupra acestui punct de vedere am căzut la un acord deplin. Însăși viața a demonstrat că este singura cale justă în această direcție!

Poate asupra unor probleme mai generale — teoretice sau practice — să existe și vor exista deosebiri de păreri; dar considerăm că ele nu trebuie să fie dramatizate, să fie exagerate, ci să pornim de la necesitatea de a le clarifica, de a le înțelege mai bine. Să punem — repet — pe primul plan acele probleme unde avem poziții comune. Și putem spune că în cele mai multe probleme, inclusiv în problemele construcției socialiste, sînt poziții comune.

În ceea ce privește problemele internaționale — asupra cărora am discutat mai puțin — avem o poziție comună. Ea a fost afirmată, de altfel, nu de mult, în documentul pe care l-am adoptat în cadrul consfățuirii țărilor socialiste, în luna iulie, la Varșovia; mă refer la problemele păcii, ale dezarmării și la celelalte probleme bine cunoscute.

Considerăm că intîlnirea și convorbirile s-au dovedit utile, necesare și au dus la

rezultate bune. Au mai rămas unele probleme asupra cărora trebuie să mai reflectăm, să discutăm. Dar cadrul asupra căruia am căzut de acord deschide bune și largi perspective pentru colaborarea între partidele și popoarele noastre. Am pornit de la răspunderea pe care o avem fiecare față de partidele și popoarele noastre, de la necesitatea ca popoarele română și ungar — care trăiesc în vecinătate de multe, multe sute de ani — să-și dezvolte colaborarea și prietenia. Nu există altă cale decît de a conlucra pentru a asigura progresul, bunăstarea, independența fiecărui popor!

Am pornit și pornim de la faptul că soluționarea diferitelor probleme economice, sociale, culturale dintr-o țară revine în întregime fiecărui partid și guvern. De felul cum fiecare partid și guvern va și să soluționeze problemele depinde și dezvoltarea construcției socialiste, și încrederea de care partidul respectiv se va bucura din partea poporului respectiv. Singurul judecător, care poate aprecia dacă politica unui partid este bună sau nu, este poporul, încrederea poporului din țara respectivă. Considerăm că a trecut timpul — și nu trebuie să mai revină — al etichetărilor, al „modelului” în construcția socialistă.

Trebule să pornim de la faptul că nimeni nu se poate socoti deținătorul adevărului asupra vreunei probleme, că felul cum se soluționează problemele — repet — depinde de conducere și de fiecare partid. Și singurul judecător este poporul din țara respectivă!

Considerăm că aceasta este în spiritul democrației, în spiritul asigurării participării poporului la conducerea societății în toate domeniile de activitate.

Nu doresc să mă mai refer la alte probleme.

Doresc numai să menționez încă o dată că, în ce mă privește — pe mine și pe tovarășii din delegația Partidului Comunist Român —, considerăm că intîlnirea a fost bună, convorbirile bune. Personal consider că am avut cu tovarășul Károly Grósz discuții bune, — și bilaterale —, că am ajuns la înțelegeri bune pentru partidele și popoarele noastre, inclusiv în ce privește relațiile de colaborare dintre noi în calitate pe care o avem în partidele și țările noastre.

Noi dorim ca această înțelegere și concluziile la care am ajuns să constituie un moment important în relațiile viitoare între partidele și popoarele noastre. Doresc să declar aici că Partidul Comunist Român, conducerea sa, vor face tot ce depinde de ele în această direcție, servind interesele partidului, ale poporului, dar și ale prieteniei și colaborării cu comunistii și poporul ungar, cauza socialismului și a păcii în Europa și în lume.

În încheiere doresc să adresez, și în acest cadru, prietenilor ungari cele mai bune urări de succes în opera de construcție a socialismului.

Tovarăși,
Doamnelor și domnilor,
Dragi prieteni,

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar a primit cu înalta deschisă invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu. Am venit cu mari speranțe și nu ne-am înșelat în aceste așteptări.

Am avut convorbiri și am dus tratative într-o atmosferă bună, folositoare, care ne-au dat prilejul și posibilitatea să schimbăm opiniile noastre despre relațiile bilaterale. Am putut, de asemenea, să informăm conducerea Partidului Comunist Român despre experiențele și preocupările Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. Totodată, am putut să vedem cum se realizează practic construcția socialistă în România, să cunoaștem părerile tovarășilor români despre relațiile noastre bilaterale.

Am schimbat păreri în toate problemele care preocupă opinia publică ungară, pe membrii Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, în problemele care pot avea influență asupra colaborării noastre viitoare.

Așa cum a subliniat și tovarășul Nicolae Ceaușescu cele două țări și popoare trăiesc în acest continent — la bine și la rău, — de mai multe secole. Au fost, desigur, și deosebiri de vederi, care, în majoritatea lor, își trag seva din trecut. Socialismul nu a reușit încă să soluționeze, să rezolve aceste probleme. Aceasta trebuie să ne angajeze în comun, aceasta este cauza noastră, — și pentru aceasta este nevoie de o atmosferă creatoare, deschisă. Sinceritatea cu care am discutat a făcut posibil să-mi dau seama că nu știm multe lucruri unii despre alții. În multe probleme informațiile noastre au avut lacune — și sînt probleme în care opiniile noastre diferă.

Totodată, a reieșit și faptul că, în aproape toate problemele, am putut schimba păreri cu intenții de ajutor reciproc. Și sîntem convinși că și problemele în discuție pot fi rezolvate prin eforturi comune.

Și eu aș dori să subliniez că discuțiile noastre au fost marcate de răspunderea pe care o purtăm față de popoarele noastre, pentru afirmarea politicii noastre față de lumea socialistă și față de interesele generale ale omenirii.

Totodată, sînt de aceeași părere cu tovarășul Nicolae Ceaușescu că, judecarea și calificarea politicii proprii revin popoarelor noastre.

Ne-am străduit împreună să căutăm posibilitățile colaborării. În primul rînd, ne-am înțeles în privința dezvoltării colaborării în producție. Credem că pe acest

țărîm am obținut deja rezultate frumoase. Cu toate acestea, nu putem fi mulțumiți cu aceste rezultate, deoarece amîndoi sîntem de aceeași părere că mai există rezerve uriașe în această privință, în primul rînd în domeniul cercetării științifice, în cooperarea în producție, în funcționarea întreprinderilor mixte, precum și în găsirea unor terțe piețe în afara țărilor noastre.

Am apreciat în comun că este important ca nu numai politicienii, ci și poporul să desfășoare diplomație. De aceea, noi încurajăm turismul. Locuitorii țărilor noastre vor să facă cunoștință cu viața din țara cealaltă, cu bogățiile naturale și frumusețile țărilor lor, să folosească avantajele care revin din relațiile de prietenie.

Vedem că și istoria noastră pune necesitatea de a discuta multe probleme. Ne-am înțeles ca, comisia de istorie să fie încurajată. Dorim ca și comisia culturală mixtă să stimuleze relațiile culturale, să acționeze pentru dezvoltarea colaborării în domeniul culturii.

A existat părerea unanimă și în privința faptului că trebuie să acordăm atenție mai mare cultivării tradițiilor noastre comune.

Cu eforturi comune vom dezvolta schimburile de ziariști și, pe această cale — ca și prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă — să asigurăm informații mai multe și mai veridice despre viața popoarelor noastre.

Sînt convins că intîlnirea noastră a constituit o contribuție fructuoasă la colaborarea dintre popoare și la cauza destinării.

Pot declara că Partidul Muncitoresc Socialist Ungar consideră drept o obligație morală și principială ca toate înțelegerile precedente și actuale să fie respectate și îndeplinite și să organizeze, cu mijloace politice, adîncirea relațiilor dintre diferite organe și organisme.

Convingerea mea personală este că trebuie să ne întîlnim mai sistematic, noi, conducătorii partidelor și statelor noastre, ai instituțiilor noastre, ca să avem mai multe cunoștințe nu numai despre ansamblul problemelor, ci și despre detaliile lor.

Folosesc prilejul ca, și în fața dumneavoastră, să mulțumesc tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru atenția, spiritul deschis și acele experiențe pe care ni le-a pus la dispoziție și apreciez simplitudinea pe care a manifestat-o față de noi.

Cu acest prilej vreau să urez succes poporului român în construcția socialismului. Vă mulțumesc pentru atenție!

COMUNICAT

cu privire la intîlnirea de lucru dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Károly Grósz

(Urmare din pag. 1)

economie și tehnico-științific în continuă creștere al celor două țări, precum și rezultatele obținute în colaborarea economică reciprocă oferă condiții favorabile pentru extinderea și mai puternică a schimburilor economice, pentru adîncirea cooperării și specializării în producție.

A fost exprimată, de asemenea, hotărîrea României și Ungariei de a acționa pentru dezvoltarea relațiilor pe plan cultural, științific, al turismului, pentru schimburi de delegații și de experiență, inclusiv de ziariști, ceea ce este de natură să contribuie la mai buna cunoaș-

tere reciprocă, la promovarea înțelegerii și prieteniei dintre popoarele și țările noastre.

În cadrul convorbirilor s-a subliniat că intensificarea colaborării româno-ungare pentru dezvoltarea economico-socială a celor două țări și popoare reprezintă, totodată, o contribuție la cauza păcii în Europa și în întreaga lume.

Cei doi secretari generali au subliniat necesitatea ca, în viitor, să se întîlnească ori de cîte ori este nevoie, în vederea discutării problemelor de interes comun.

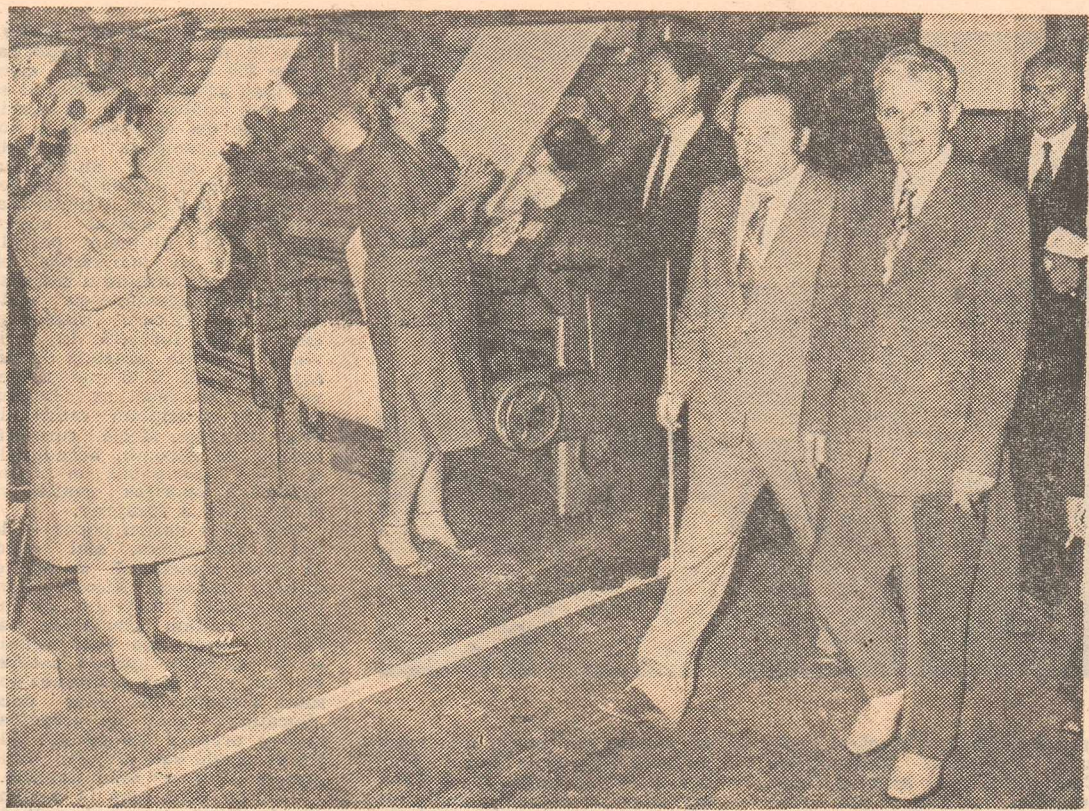
Tovarășul Nicolae Ceaușescu a oferit un dejun în onoarea tovarășului Károly Grósz. În timpul dejunului s-a toastat

pentru întărirea prieteniei și colaborării româno-ungare.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Károly Grósz au exprimat convingerea că actuala intîlnire și convorbirile la nivel înalt vor marca un moment important în dezvoltarea viitoare a relațiilor bilaterale, în întărirea prieteniei și bunei vecinătăți dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară, dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Socialist Ungar, dintre popoarele română și ungar.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă sinceră, deschisă, de stimă și respect reciproc.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul oamenilor muncii din județul Arad

(Urmare din pag. 1)

ori. Cu acest prilej, înaltului oaspete i-au fost prezentate principalele preocupări ale colectivului privind organizarea și modernizarea producției, rezultatele obținute de specialiști în domeniul asimilării în fabricație a unor noi tipuri de strunguri cu performanțe superioare, al introducerii de tehnologii moderne, de mare randament. Pe întreg parcursul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a interesat, prin convorbiri directe cu muncitorii, tehnicienii și inginerii întreprinderii, despre munca și viața acestora, dând prețioase indicații și recomandări. Aprecind rezultatele dobândite, secretarul general al partidului a ținut să facă deopotriva

și o suită de observații critice, menite să contribuie la optimizarea activității generale, la lichidarea grabnică a lipsurilor și neajunsurilor existente. A fost subliniat astfel faptul că progresul tehnic, noua revoluție tehnico-științifică, impun să se acționeze permanent pentru continuă perfecționare a fiecărui produs, pentru realizarea de mașini-unelte tot mai complexe cu performanțe superioare. Asemenea obiective, a ținut să sublinieze înaltul oaspete, reclamă o mai mare investiție de inteligență, deoarece numai pe această cale întreprinderea arădeană va putea înzestra industria din țara noastră cu produse de cea mai înaltă calitate și va putea participa deopotrivă la schimb

internațional de bunuri materiale.

La **Întreprinderea textilă Arad**, cel de al doilea obiectiv vizitat, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost informat că, prin înfăptuirea măsurilor cuprinse în programul de organizare și modernizare a producției, s-a reușit — paralel cu sporirea calității produselor și a competitivității lor — să fie reduse consumurile și cheltuielile de fabricație. Întreprinderea a obținut succese în diversificarea producției și ridicării indicilor ei calitativi, izbutind totodată să-și onoreze contractele încheiate cu partenerii de peste hotare. Felicitând colectivul întreprinderii pentru succesele dobândite, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ținut să arate, la întâlnirea pe care a

avut-o cu membrii consiliului oamenilor muncii, că personalul muncitor de la Întreprinderea textilă Arad trebuie să facă totul pentru valorificarea tuturor rezervelor de care dispune în vederea ridicării calității produselor și a eficienței economice, a utilizării mai bune a forței de muncă, perfecționării, organizării și modernizării producției. A fost relevată însemnătatea deosebită pe care o are ridicarea pregătirii profesionale, tehnice și politice a personalului muncitor.

În cursul după-amiezii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat comuna Pecica, localitate ce și-a câștigat un bun renume prin rezultatele dobândite în agricultură ca și prin vrednicia locuitorilor săi. Gazdele au ținut să înfățișeze conducătorului partidului și statului nostru roadele obținute, până în prezent, pe parcursul anului agricol, cu deosebire cele de pe suprafețele cerealiere, care, la Pecica, dețin două treimi din fondul funciar al comunei. Au fost examinate de asemenea rezultatele de pe terenurile cultivate cu sfeclă de zahăr și soia. Referitor la activitatea din zootehnie, au fost relevate rezultatele bune din ultimii ani în ceea ce privește sporirea eficienței și a volumului producției animale, precum și preocupările în vederea înfăptuirii unor programe speciale.

În centrul comunei Pecica, adresându-se miilor de bărbați, femei, tineri și copii, veniți în întâmpinarea înaltului oaspete, tovarășul Nicolae Ceaușescu, apreciind rezultatele cooperativelor, și-a exprimat speranța că și în acest an cooperativa agricolă va dobîndi titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare”, care se va adăuga celorlalte patru titluri de erou primite în anii trecuți. Comentînd în continuare schița de modernizare și organizare a comunei Pecica, secretarul general al partidului nostru a subliniat că procesul, în urma căruia această localitate va deveni oraș agroindustrial, trebuie să se desfășoare cu multă chibzuință, prin îmbinarea vechiului cu noul, dotările fiind destinate în primul rînd îmbunătățirii vieții oamenilor, dar că, în acest sens, importan-

tă este întărirea bazei economice a comunei, creșterea producției agricole. Numai pe această cale, Pecica va putea deveni o localitate modernă, în care cei de aici, români și maghiari, să ducă o viață mereu mai bună, demnă și îndestulată.

În aceeași zi, în cadrul întâlnirii cu membrii biroului Comitetului județean Arad al P.C.R., în baza rapoartelor prezentate și a constatărilor din timpul vizitei — tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat că județul Arad a obținut o serie de rezultate bune. Dar aceste rezultate nu se situează la nivelul posibilităților, al puternicului potențial tehnic și uman de care dispune județul. Subliniind că sînt create toate condițiile ca județul să-și îndeplinească integral sarcinile încredințate, vorbitorul a cerut să fie luate toate măsurile necesare pentru lichidarea neîntirziată a stărilor de lucruri negative și ridicarea întregii activități la un nivel superior de calitate și eficiență. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat cu precizie și clarviziunea ce-i sînt caracteristice căile și măsurile cele mai potrivite pentru optimizarea muncii la toate nivelele, atît în domeniul industrial, cit și în cel agricol, subliniind importanța implementării soluțiilor moderne, de ultimă oră. Biroul comitetului județean l-a asigurat pe secretarul general al partidului că organizația de partid, toți locuitorii județului vor acționa cu dăruire și abnegație pentru înfăptuirea neabătută a orientărilor și indicațiilor primite cu prilejul acestei vizite, pentru a spori contribuția județului la progresul general al țării, la ridicarea patriei pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație.

Vizita de lucru întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu în județul Arad a demonstrat, odată mai mult, că dialogul permanent, nemijlocit, dintre partid și popor, instituționalizat în țara noastră începînd cu Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român — reprezintă chezașia dezvoltării multilaterale a patriei socialiste.

TEZILE ȘI ORIENTĂRIILE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

*un puternic impuls energiilor
creatoare ale întregii națiuni*

Unitatea dintre teorie și practică

Definiție pentru activitatea Partidului Comunist Român de conducere a întregii noastre națiuni, de stimulare și valorificare superioară a energiilor poporului în procesul edificării noii societăți este, îndeosebi după Congresul al IX-lea, afirmarea programatică a unității depline dintre teorie și practică, permanenta raportare a acțiunilor concrete la strategia generală stabilită în documentele programatice ale partidului și, deopotrivă, elaborarea, pe baza realităților social-economice nemijlocite, a unor noi teze, orientări și idei apte să contribuie fertil și eficient la rezolvarea concretă a problemelor specifice fiecărei etape de dezvoltare a societății. Spiritul novator, revoluționar imprimat, după Congresul al IX-lea al P.C.R., întregii vieți politice și social-economice s-a materializat într-o puternică și originală creație teoretico-ideologică care s-a afirmat ca o excepțională contribuție la perfecționarea teoriei revoluționare comuniste și, în același timp, în transformarea revoluționară, în mutații structurale ale practicii politice. În acest proces de o deosebită complexitate, combaterea hotărîră a aplicării mecanice a unor teze mai mult sau mai puțin depășite social-

istoric, a formalismului și burocratismului, precum și eliminarea practicisimului îngust, a acțiunilor în cadrul cărora șabloanele de gândire nu se puteau substitui unui veritabil orizont teoretic s-au manifestat ca o constantă datorată cu precădere stilului de muncă exigent, revoluționar impus de partid în primul rînd membrilor săi, propriei activități și, prin mecanismele de exercitare a rolului său conducător, întregii noastre societăți. Este meritul istoric al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a fi conferit un caracter realment științific activității politice a partidului, unitatea dintre teorie și practică devenind piatra unghiulară a acțiunii revoluționare de transformare continuă a omului și a societății. Din această perspectivă, elaborarea conceptelor de mare deschidere, a tezelor și ideilor care călăuzesc activitatea practico-politică exprimă rezultatul unui uriaș efort de generalizare a experienței social-economice și politice concrete, rodul unei ample activități de creație realizate cu contribuția hotărîtoare a secretarului general al partidului. În aceeași măsură, sistemul complex de organizare a muncii politice, a activității

economice, perfecționarea sistemului democrației muncitorești revoluționare exprimă capacitatea reală a structurilor teoretico-ideologice de a-și contura, în practica social-politică, valabilitatea. Acțiunea revoluționară, finalitatea sa social-politică afirmă, în ultimă instanță, dialectica unității dintre teoria și practica politică, dintre ideologia și devenirea concretă a societății.

O trăsătură esențială a **Expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale** o reprezintă tocmai calitatea sa de a transpune în limbajul unui instrument practic, al unui program nemijlocit de acțiune revoluționară reperele teoretice definitorii ale politicii Partidului Comunist Român, stabilind, din perspectiva obiectivului strategic al partidului — trecerea României la o nouă etapă de dezvoltare — sarcinile nemijlocite, căile și mijloacele necesare pentru îndeplinirea obiectivelor actualei etape de dezvoltare a patriei. Document de excepțională semnificație teoretică și practică, **Expunerea** evidențiază cu claritate necesi-

tatea perfecționării lăuntrice în cadrul sistemului acțiunii revoluționare, astfel încît practica social-politică să materializeze în întregime obiectivele elaborate la nivel teoretico-ideologic. Căci, așa cum relevă tovarășul Nicolae Ceaușescu, „avem tot ce este necesar pentru a asigura îmbunătățirea întregii noastre activități. Dorim, încă o dată, să subliniez că principiile economice, cadrul organizatoric pe care îl avem corespund actualei noastre etape de dezvoltare. Avem deja o experiență îndelungată și, pentru noi, nu se pune astăzi problema de a le aduce modificări structurale, ci de a asigura realizarea lor mai bună și de a lua măsuri pentru a perfecționa continuu activitatea. Pornim de la faptul că aceasta reprezintă o necesitate permanentă, de zi cu zi. Nu există nimic care a fost rezolvat o dată pentru totdeauna. Permanent să avem în vedere că trebuie să perfecționăm și să aducem îmbunătățiri întregii noastre activități, corespunzător noilor obiective, etapei de dezvoltare pe care o parcurgem în toate domeniile”. Relevînd, între altele, faptul că „multe probleme sînt rezultatul neaplicării ferme a principiilor de conducere și planificare pe baza autoconducerii, autogestii, de funcționare cu întreaga răspundere a organismelor democratice”, secretarul general al partidului pune problema de ordin mai general a exigenței ca în practica social-politică și economică să fie aplicate prompt și eficient cuceririle de ordin teoretic și științific, fiind necesar „nu numai să afirmăm, dar să și punem în practică, în toate domeniile, implicarea activă a științei, a cercetării în întreaga dezvoltare — inclusiv la elaborarea și realizarea planurilor, a politicii generale de dezvoltare a patriei noastre”.

Semnificația teoretică și practică a Tezelor din aprilie

implică, din această perspectivă chiar, a raportării eficienței practicii la valoarea tezelor teoretice, permanentul comandament al perfecționării pregătirii profesionale-politice. Hotărîrile, oricît de bune ar fi, nu pot fi aplicate fără o decisivă contribuție a oamenilor, mai exact a unor oameni pregătiți să le aplice corespunzător. „Avem hotărîri bune. Consider însă că trebuie neapărat să asigurăm înfăptuirea lor. Începînd cu Comitetul Central și Comitetul Politic Executiv, fiecare trebuie să înțelegem că trebuie studiat, studiat continuu, trebuie învățat! Nu se poate asigura o conducere corespunzătoare fără înțelegerea schimbărilor care au loc continuu în societate, în lume, în dezvoltarea forțelor de producție, a științei, culturii, a cunoașterii universale”.

Procesul de făurire conștientă, programată a societății socialiste impune practici social-politice și economice o clară orientare teoretică și, deopotrivă, perfecționarea mijloacelor concrete de acțiune revoluționară. Realitatea social-politică românească este, din această perspectivă, rezultatul nemijlocit al activității politice a P.C.R. iar devenirea sa viitoare impune, esențialmente, perfecționarea continuă a acestei politici, sporirea implicării și a contribuției fiecărui comunist, a fiecărui om al muncii la realizarea mobilizatoarelor obiective stabilite de partid. Este necesar, în această devenire care depinde de noi toți, așa cum ne îndeamnă secretarul general al partidului, „să abordăm cu mai multă îndrăzneală problemele ideologice noi care apar, dezvoltarea conceptelor revoluționare despre lume și viață. Să tragem concluziile necesare din practica socială, din întreaga noastră activitate și să elaborăm căile pentru înaintarea întregii noastre societăți”.

CONSTANTIN DUMITRU

A sosit toamna, e vremea culesului

Statornicie și belșug

Spre sfârșit de august am adăstat la Întreprinderea Agricolă de Stat Pietroiu, unitate reprezentativă a județului Călărași, ca și a țării. Pământurile unității, peste 8 000 de hectare, se află toate în „Bărăganul dintre ape, adică, în fosta Băltă a Ialomiței, cuprinsă între Dunăre și brațul său, Borcea.

Unitatea, distinsă ani de-a rândul cu ordine și medalii ale Republicii Socialiste România, iar în 1986 cu înaltul titlu de Erou al Noii Revoluții Agrare pentru producția bună de floarea-soarelui, a obținut constant recolte mari. Ca „virfuri” ale acestora sînt cele de soia cu 3 514 kg/ha, de orz cu 8 560 kg/ha de grâu cu 6 200 kg/ha, de floarea-soarelui cu 3 640 kg/ha.

Inginerul Ștefan Poenaru, directorul Întreprinderii, spune că în cei 40 de ani care au trecut de la crearea unității (Pietroiu fiind între întelele gospodării agricole ale statului), cele mai bune recolte s-au strîns după 1965, adică după Congresul al IX-lea al partidului, cînd acestei ramuri de bază a economiei românești s-a acordat o importanță crescîndă, moment după care s-a finalizat îndiguirea incintei, cînd s-au redat „arabilului” mari întinderi de teren, cînd mecanizarea, chimizarea, irigațiile au început să-și arate eficiența. Întreaga producție de cereale și plante tehnice se scoate din incintă cu mijloacele mecanice, pe bacuri.

— În urmă cu vreo două decenii, ajungea un singur bac, îmi spune inginerul Poenaru. Acum, în virf de recoltare, nu prindim nici cu două.

— Care este volumul producțiilor de cereale realizat, într-un an, la I.A.S. Pietroiu?

— Voi folosi trei cifre: în 1965 s-au obținut 7 055 tone; în 1987 s-a ajuns la 27 794 tone; în 1988 ne-am propus să depunem în magazinele statului 33 380 tone de cereale.

— Proporțional au crescut și veniturile?

— Firește. Respectiv, de la 36 milioane de lei, în 1965, la 162 milioane lei, cit ne-am propus să înscrîm în conturile unității anul acesta.

Împreună cu directorul Ștefan Poenaru străbat terenurile unității. Lanurile-perie de soia și porumb au dat în pîrgă, altele au ajuns deja la maturitate. Floarea-soarelui și „semince-rele” au părăsit terenul. Plugu-

rile și poldiscurile și-au intrat în drepturi. Se fac pregătiri intense pentru alte culesuri. Aici nu-i vreme de tihnă. Acum, la cumpăna dintre vară și toamnă, e zor mare cu strîngerea recoltei, dar și cu rostuirea condițiilor pentru ca cea viitoare să fie ceva mai bună. Oamenii din Pietroiu nu-s mulțumiți de ce-au făcut în acest an sau în cel din urmă. Ei vor mai mult. Și soții Costin, specialiști care și-au petrecut tinerețea în această zonă, și mecanizatorii Ion Chiru, Ion Gheorghe, Ion Jelescu, Zănea Loloț, Vasile Manole, Ion Neșcu, Costache Musteață, și mai proaspeții specialiști veniți să învețe și să practice meseria în fosta Băltă a Ialomiței Alexandru Nițulescu, Remus Răduț, Costel Ilie, Elena și Petre Soare, Grigore Ciorneanu, Tatiana Florescu, Veronica și Fănel Chiuciu, ori economiștii Ana Bendea sau Iulian Ștefan... Important este că vrea lor devin, prin strădanii comune, fapte împlinite. Că pentru aceasta trec, uneori, peste obstacole care se cheamă Borcea înghețată cînd sînt atîtea treburi de făcut ori secetă prelungită, ori nu știu ce material sosit cu întârziere sau „subțiat” de cineva pe parcurs, ei nu se gîndesc decît ca producțiile să fie așa cum le vor oamenii, așa cum țara le așteaptă. Că acești minunați agricultori caută și găsesc, întotdeauna, soluții ce-l scot din impasuri, că voința și dirigența, dar, deopotrivă și priceperea netezesc asperitățile efemere. Este un mod de acțiune. De a fi revoluționar în această migăloasă profesie de lucrător al pămîntului. Este o aplicare concretă a gîndirii revoluționare, mereu în neastîmpăr, veșnic novatoare, permanent purtătoare de progres, așa cum iradiază ea din documentele partidului nostru, din Tezele din aprilie pentru Plenara C.C. al P.C.R. Care este, întotdeauna, deschizătoare de drumuri noi, aducătoare de izbînză ce înseamnă producții agricole și animaliere la nivelul condițiilor materiale create de partid, de statul nostru socialist. Pentru că, oamenii din Pietroiu s-au învățat să-și ridice, singuri, stacheta vîrurilor, din ce în ce mai sus. Să aspire la noi culmi. Dar să și lupte, tenace, pentru atingerea lor.

AUREL DAVID ■

Cu gîndul mereu la mai bine

Forfotă continuă, aici, la C.A.P. Mărașu, în Insula Mare a Brăilei. Pe cele aproape patru mii de hectare de culturi, oamenii sînt parcă bronziuri mișcătoare, încinse, sub scutul fierbinte al soarelui. Abia de-au adunat orzul, de pe 150 hectare, grîul — de pe alte 600, că, iată, acum combinele bat lanurile de 250 hectare cu floarea-soarelui.

— Producția?

— Sperăm la peste trei milioane kilograme la hectar, o producție, aș îndrăzni să spun, foarte bună, în condițiile anului acesta, destul de secetos la noi. N-am așteptat însă ploaia, avem pe o bună parte din terenuri amenajări pentru irigații și, se înțelege, am irigat cit ne-a stat în putință, cit ne-a permis furnizorul de energie. O zi-două și întreaga producție va fi strînsă, transportată la baza de recepție.

Dar, continuă președintele cooperativei, Gheorghe Pană, premiera la noi e alta. Pentru prima dată, anul acesta, am semănat, pe o sută de hectare, în pîrgă. Producția se ridică aproximativ la două milioane kilograme la hectar, o producție bună cred, o cultură rentabilă, ținînd seama că ne vor rămîne în conturile cooperativei cam 14 000 lei la hectar. Asta echivală cu o producție de porumb de 12 000 kilograme boabe stas la hectar, fără să mai ținem seama de lucrările care

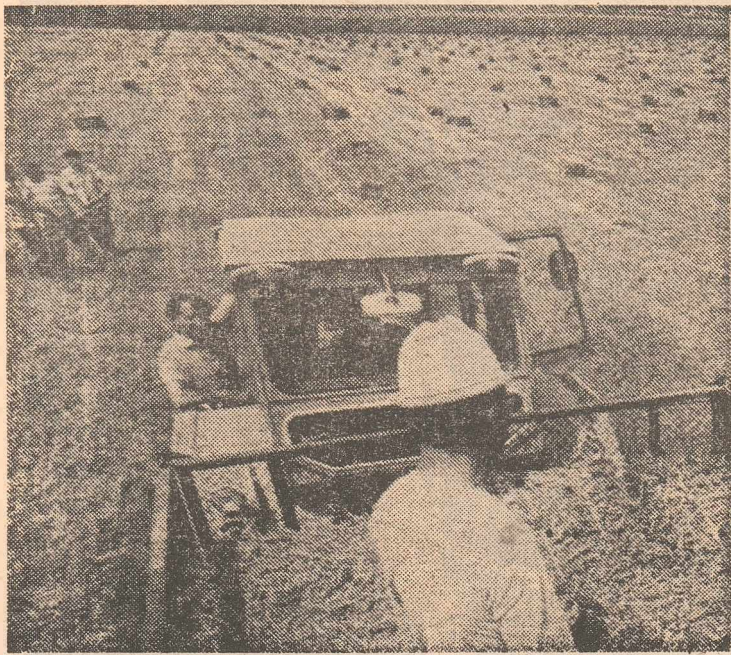
se cer în plus la porumb. Rezultatele bune obținute ne îndeamnă ca anul viitor să dublăm suprafața pe care o vom semăna cu în pîrgă, deci, firește, asta într-un plan bine dirijat al culturilor.

Producții bune s-au obținut, aveam să aflăm, și la celelalte culturi. Inginerul Ion Dinu, tehnologul unității, ne vorbea despre experiența bună a unor șefi de fermă, cum sînt Vasile Negoi, de la ferma Măgureni, Neagu Dornea, de la ferma Tăcșu, care, pe suprafețe de pînă la 200 hectare, au obținut producții de peste 6 500 kilograme orz și producții ridicate la grîu.

— Cum?, l-am întrebat pe tehnologul Ion Dinu.

— Oamenii și-au organizat bine munca, au fertilizat bine terenul cu îngrășăminte naturale, au efectuat arăturile la timp și au irigat la timp. Într-un cuvînt, au respectat întocmai tehnologiile culturilor respective. Ne luptăm să impunem această disciplină tehnologică în fiecare fermă, la fiecare loc de muncă. Nu e ușor, avem încă șefi de fermă cu pregetări uneori sub medie, dar gînd harnici și pricepuți sperăm să reușim.

Ceea ce reține atenția aici, la C.A.P. Mărașu, este hărnicia statornică a oamenilor, cum statornică e și preocuparea lor, a conducerii cooperativei, pentru căutarea unor căi de rentabili-

zarea a unității, a fiecărei culturi, a fiecărei îndeletniciri. Concentrați pe o astfel de idee, au putut constata că tot rentabilă este, aici, și creșterea animalelor. De ce? Putem obține furaje multe și ieftine de pe propriile noastre terenuri, zice președintele Gheorghe Pană; putem folosi în mod mai rațional, mai eficient unele subproduse: paie, coceni, vîrurile de soia, mazăre și fasole, altele. Mai avem și 120 hectare semănate cu lucernă, de pe care recoltăm anual șapte-opt sute de tone de fin de lucernă; mai avem apoi 511 hectare de pășuni peste Dunăre, în Insula Mică a Brăilei, pășuni naturale care, atunci cînd nu sînt inundate, ne permit să ținem acolo oile toată vara.

Aceste posibilități le permit cooperativilor din Mărașu să crească 10 000 de oi, asigurînd o producție de 30 și chiar peste 30 de litri de lapte pe cap de oie. Sectorul zootehnic este, deci, relevînd aceeași idee a rentabilității, o bună sursă de venituri, fapt pentru care, în toamna aceasta, el se va dezvolta cu o nouă fermă de ovine, numărul acestora ajungînd la 14 000. Una din aceste ferme, condusă de un inimos om al satului, Dumitru Ciocă, este subunitate model: dotată cu instalații de adăpare cu apă, cu moară de măcinat furaje, cu alte utilități. Cei ce îngrijesc animalele de aici, Radu Palea, Marin Potirnice, Radu Burlacu, de la Măgureni, Costică Macovei, Neculai Nistor și alții, sînt printre fruntașii sectorului zootehnic.

— Intenționăm, revine în discuție președintele Pană Gheorghe, să mai organizăm încă o fermă de 5 000 de oi la Măgureni, sat component al comunei, cu destui oameni harnici. Apoi, la Mărașu și Măgureni vom mai amenaja o pajistă de 100 de hectare.

Curajul președintelui, al conducerii comunei de a dezvolta într-atît cooperativa, sectorul zootehnic mai ales, stă desigur

în sursele de furaje, mai toate adunate de pe acum de pe cîmp, dar el, acest curaj, se reazimă mai ales pe oameni. Mărașanii sînt vechi și pricepuți crescători de animale; sînt iubitori de animale și această iubire explică vîndicia lor, perseverența în această îndeletnicire.

Sînt membrii cooperativii, unii dintre cei 350 care participă la muncă în mod permanent, care au realizat și realizează și 400 de norme pe an. Am notat cîteva din numele lor: Cițu Mirițe, Nicolae Florescu, Constantin Chiaburu, Ecaterina și Maria Decu, Rada Caloianu, mulți și multe altele care, drept răsplată a hărniciei lor, au primit bani, șase sau șapte sute de kilograme grîu, și peste o tonă de porumb pe an. Cu aceste produse cresc, am aflat, animale, și le predau la fondul de stat. Cu astfel de oameni cooperativa din Mărașu nu mai este datoare nimănui demult, are beneficii în cont și are perspectivă. Ar fi bine, însă, ne spuneau cîteva dintre acești săteni harnici și fruntași, dacă am avea în comună un darac, adică o mașină de tras lînă, chiar și una de tors. Fiindcă noi avem lînă, o contractăm cu statul, dar ne mai rămîne și nouă. Și n-avem cum s-o prelucrăm. Sîntem nevoiți să mergem cu ea tocmai pe la Sibiu, pentru a o toarce. Din această cauză sîntem nevoiți să mai lipsim uneori de la muncă cîmpului, de la nevoile cooperativei. Iarna cîrmă gunoi pe cîmp, mii de tone de îngrășăminte naturale de la fermele de animale, dar am avea timp și pentru prelucrarea produselor obținute de la animalele noastre.

O astfel de investiție s-ar dovedi, credem noi, rentabilă, spre binele satului, spre binele țării, știind, trebuînd să știm, că sat bogat înseamnă țară bogată.

Să lucrăm, asemenea acestor oameni, cu gîndul mereu la mai bine.

NICOLAE GRIGORE ■

Argeșul la „foc continuu”

Odată cu punerea la adăpost a cerealelor, cu eliberarea de paie a terenurilor, o serie de alte importante lucrări se cer a fi și ele finalizate în această perioadă, astfel încît în scurtul răgaz care a mai rămas pînă la încheierea actualului campanii să se asigure recoltarea porumbului, florii-soarelui, a legumelor și fructelor, executarea arăturilor de toamnă și a însămînțărilor. O atenție sporită este necesară, însă, să se acorde în aceste zile și asigurării hranei animalelor pînă în primăvară, deci, stringerii, pregătirii și depozitării furajelor, acțiuni de care depind, firește, în cea mai mare măsură atît întreținerea lor, cît și viitoarele producții de lapte. Este, de fapt, și motivul

care ne-a determinat de curînd să încercăm să aflăm ce se întreprinde în acest sens în cîteva unități agricole argeșene, unități deținătoare de importante efective de animale.

Ferma zootehnică a C.A.P. Leordeni Argeș nu se înfățișează încă de la primul pas ca o unitate în care pretutindeni se fac simțite grija și priceperea bunului gospodar: grajduri curate, alei de acces betonate, marginite de straturi de flori multicolore, depozite de furaje bine amenajate, astfel încît sutele de tone de paie și de fin să nu fie supuse intemperiei.

— Pentru cele 960 de bovine pe care le avem — ne spune Gheorghe Rușanu, președintele C.A.P.-ului — deținem deja

cantități suficiente de furaje; pînă în prezent am depozitat peste 300 tone de fin și circa 300 tone grosiere. Aceștia li se vor mai adăuga însă, în aceste zile, alte noi cantități care vor îndestula „cămările” destinate asigurării hranei animalelor. Chiar acum, de pildă, nu departe de aici, la Glimbocata, oamenii din C.A.P.-ul nostru adună de pe ultimele parcele paiele care au mai rămas pe cîmp, acestea urmînd a fi transportate de urgență, cu toate mijloacele de care dispunem, aici la baza furajeră. În privința celorlalte categorii de furaje, estimăm că în numai cîteva zile vom reuși să dublăm sau chiar să triplăm cantitățile deja existente, sîcila furajeră, cocenii de porumb, borhoturile și altele contribuind în mare măsură la sporirea cantitativă și calitativă a furajelor.

Următorul nostru popas — la C.A.P. Topoloveni, mai exact la ferma zootehnică a acestei unități. Inginerul Nicolae Stan, președintele C.A.P.-ului, ne invită să vizităm „bucătaria de furaje”, unde, așa cum trebuie să se întîmple într-un asemenea loc, curățenia și ordinea domnesc pretutindeni, chiar dacă „bucatele” care se pregătesc aici se prepară din coceni, tălței de sîcila sau vîruri, după „rețete culinare” bine stabilite.

— Chiar dacă pînă în prezent am depozitat ceva mai mult de 800 tone de fin, circa 950 tone de paie și peste 1 000 tone siloz — ne relatează Nicolae Stan — nu ne vom mulțumi doar cu atît. Avem în vedere sporirea acestor cantități cu încă 1 400 tone de sîcila furajeră, cu finul de lucernă obținut de pe suprafața de 47 hectare și cu noi cantități de paie. Ca și în iarna trecută, sperăm ca și pentru iarna acestui an să asigurăm pentru animale o hrană corespunzătoare, consistentă, astfel încît în primăvară să ne putem mîndri cu ele.

I.A.S. Leordeni este o unitate cu o pondere economică însemnată, una dintre importanțele preocupări existente aici fiind creșterea animalelor, sporirea efectivelor acestora. Este și motivul care ne-a determinat să ne oprim și aici, cu aceeași intenție — mărturisim de altfel — de a afla situația „la zi” privind asigurarea furajelor necesare sectorului zootehnic. Aflăm mai întîi de la directorul acestei unități, inginerul Gheorghe Stroe, că I.A.S.-ul deține aproape 1 300 de vaci cu lapte, 3 500 taurine, 7 800 porcine și circa 2 600 ovine, că baza furajeră este reprezentată de cele 825 de hectare cultivate cu diverse culturi.

— Dacă seceta ne-ar fi ocultat în ultima vreme — mai adaugă dînsul — cu siguranță că am fi avut mai multe furaje în acest an! Ce-i drept, nici noi n-am stat cu brațele încrucișate, așteptînd ploaia: am irigat o bună parte din terenurile cultivate, însă, din păcate, sistemul de irigații nu a funcționat cu maximă eficiență, s-au ivit permanent o serie de defecțiuni. Cu toate acestea, pînă la ora actuală se poate spune că necesarul de furaje pentru animale este asigurat în totalitate. Adică, avem deja 2 500 tone de fin, aproape 2 000 tone grosiere și peste 3 500 tone suculente. În plus, în prezent batolăm fin de graminee — circa 300 tone — iar în zilele imediat următoare vom proceda la depozitarea porumbului-siloz obținut de pe o suprafață de 360 hectare. De asemenea, sîcila furajeră, cocenii de porumb vor completa cantitățile de furaje deja existente.

De la tovarășul Dumitru Luca, inginerul șef al CUASC Topoloveni, care ne-a însoțit pe parcursul raidului nostru aflăm că și C.A.P.-urile Călinești și Bogăți și-au asigurat pînă în prezent necesarul de furaje, dar, mai aflăm din păcate că mai sînt și unele unități rămase în urmă în această privință. Faptul rămîne inexplicabil, cu atît mai mult cu cît ele sînt învecinate cu cele pe care le-am vizitat, deci, se bucură de aceleași condiții privind calitatea solului, umiditatea acestuia etc. În zilele următoare vom reveni pentru a consemna cauzele acestor întârzieri.

CONSTANTIN BALACCIU ■

Popas pentru navele lumii, nave pentru lumea porturilor

Dezvoltarea transportului maritim al României a presupus, înainte de toate, dezvoltarea spațiului de „manevră” al navelor în portul Constanța, cel mai mare port maritim al țării, perimetrul prin care se derulează circa 65 la sută din volumul comerțului exterior.

S-a trecut atunci la extinderea portului vechi spre sud, lucrare vastă, începută în 1964 și care va continua până în anul 90. În prezent, noul port are o incintă de 742 ha, asigurând un trafic anual de peste 52 milioane tone mărfuri diverse. În afara transportului feroviar și auto, noul port beneficiază de o cale nouă de afluire a mărfurilor: Canalul Dunăre — Marea Neagră, care îl pune, practic, în legătură cu aproape toată Eu-

TEZELE ȘI ORIENTĂRILE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

un puternic impuls energiilor creatoare ale întregii națiuni

adincimea mai mare a bazinului portuar va permite și acostarea unor nave de tonaje foarte mari: 165 000 tdw și chiar mai mult.

Două din digurile menționate — cel de larg și cel de sud sint de acum, aproape încheiate, trecându-se deja la execuția digului de larg, nord-sud, o veritabilă barieră în calea valurilor, aproximativ paralelă cu țărmul. Hidrotehnicienii constanțeni ce durează această lucrare amplă, demnă de mileniul trel, utilizează tehnologii de înaltă productivitate, multe dintre ele, veri-

să impună și mai mult România ca o țară ce promovează pe larg colaborarea internațională, mijloacele practice concrete de realizare a acestui deziderat.

Căci, la ora finalizării acestui nodal centru maritim al Europei de sud-est, Constanța va deveni unul din cele mai mari porturi europene și printre primele 10 mari porturi ale lumii.

În 1958, deci, exact cu 30 de ani în urmă, flota comercială a României putea fi numărată pe degetele miinilor: „Constanța”, „Midia”, „Mangalia”, „Tulcea” și alte câteva cargouri mici ce nu

pescadoare și traulere, sau nave „ro-ro”, ating 2 000 de porturi ale lumii. Se regăsește în această performanță competitivitatea constructorilor români de nave, dar, desigur, și măiestria, curajul și bărbăția marinarilor români, a acestor oameni devotați mării, ce poartă cu mândrie și demnitate tricolorul patriei pe toate meridianele și paralelele lumii.

Portul Constanța a fost inaugurat la 27 septembrie 1909 — proiectul său datorându-se unui inginer de geniu: Anghel Saligny. Un tehnician strălucit,

furi pe această rută l-a depășit total... Bătrînul pod începuse să gîfîie din greu între garniturile de trenuri care se succedau la intervale de timp măsurate în minute sau chiar secunde, nemăfăcînd față necesităților impuse de traficul feroviar de mărfuri și pasageri, în continuă creștere.

S-a hotărît, atunci, construcția unui nou pod, cvadruplu (două fire de cale ferată și două rute auto), amplasat în paralel cu vechiul pod: o replică contemporană, dată podului lui Anghel Saligny, lucrare monumentală, aflată acum în exploatare. Podul de cale ferată, are menirea să descongestioneze traficul feroviar intens către și dinspre marea poartă maritimă a țării.

În ceea ce privește podul auto-rutier, acesta face parte integrantă dintr-un complex de drumuri moderne și de mare siguranță a circulației, care se intitulează pe scurt: „autostrada trans-europeană nord-sud”: „În România, „capul terminus” al acestei autostrăzi va fi terminul liniei de feribot ce va fi inaugurată în curînd. Odată ajuns în portul Constanța, autocamioanele, autobuzele de călători sau autoturismele ce au parcurs această rută, venind din centrul Europei, vor fi imbarcate la bordul unor nave speciale tip feribot.

„Mangalia” prima dintre acestea se află în dotarea Navrom-Constanța pentru a traversa în răstimp de mai puțin de 24 de ore Marea Neagră, ajungînd astfel direct pe malul Asiei Mici, în portul turec Samsun.

Revenind la circulația feroviară pe această importantă relație ce leagă țara de ieșirea ei la mare, înregistrăm și aici o serie întreagă de noutăți, ce configurează un sistem de transport modern și mai ales, operativ.

Pe magistrala feroviară 8, București—Constanța se lucrează în prezent intens la introducerea sistemului de dirijare a circulației folosind echipament de calcul electronic și teletransmisie de date. Această premieră românească în domeniul transportului feroviar, realizare la cel mai înalt nivel mondial în domeniul respectiv este „semnată” de un colectiv de specialiști de la Institutul de cercetări și proiectări tehnologice în transporturi București, iar echipamentul utilizat: calculatoare de tipul „Ecarom 800” și „Coral 4 011”, este realizat, de asemenea, în întreprinderi românești: Fabrica de elemente de automatizare și întreprinderea de calculatoare București.

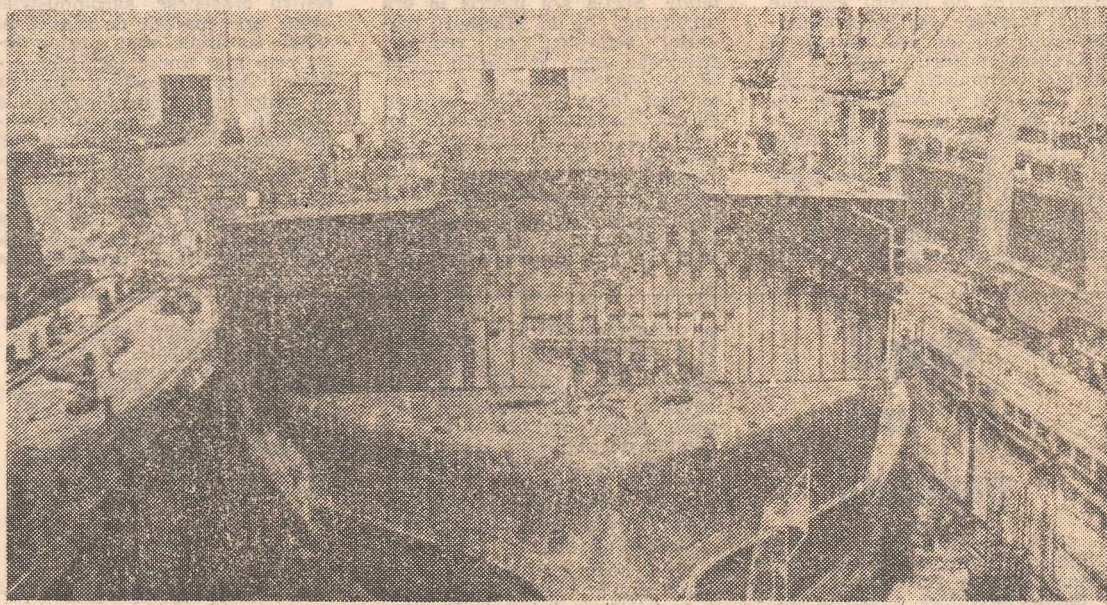
Avantajele noului sistem de dirijare a trenurilor sint multiple: creșterea cu circa 15 la sută a capacității reale de trafic, sporirea regularității și fluidității circulației, obținerea unor economii anuale de 2 300 tone motorină Diesel și 30 milioane kw/h energie electrică.

De asemenea, ca o consecință logică a îmbunătățirii regularității și fluidității traficului, se creează posibilitatea introducerii suplimentare a 14 trenuri pe zi, crește tonajul trenurilor de marfă, iar prestațiile de servicii pentru călători vor fi calitativ superioare.

C. ISMAILEANU

Repere in strategia dezvoltării

Pe mare și pe uscat

tabile premiiere în domeniu. Dacă ar fi să menționăm aici numai crearea stabilizatorilor de 20 tone pe poligoanele situate chiar pe țărmul mării, sau execuția unor dane din chesoane gigant de beton armat, în greutate de 5 000 tone fiecare, turnate pe o platformă portuară și apoi, „lansate” la apă pentru a fi „sudate” în continuare, unul lângă celălalt, la o adincime de pînă la 20 metri sub nivelul apei, n-am evoca decît două asemenea soluții de înaltă productivitate și eficiență economică, ce au devenit de-acum un „loc comun” pe șantierele noului port — investiție impresionantă, menită

depășeau 500 tdw fiecare, și, ca atare, nici nu se puteau avînta în voiaje prea îndepărtate. Era riscant așa că se naviga — cum spun marinarii — mai mult pe lîngă țărm.

Astăzi, grație dezvoltării vertiginose a șantiierelor navale de la Galați, Brăila, Tulcea, Constanța, Mangalia, flota a ajuns să dispună de peste 200 de nave cu o capacitate de aproape 5 milioane tone. În acest răstimp flota a crescut de 27 de ori!

Și mai există o paralelă sugestivă la comparația cu anul 1958: astăzi, navele românești, petroliere, mineraliere, cargouri,

om al cifrelor exacte, dar și un vizionar, căci, cu 10 ani mai înainte Anghel Saligny, proiectase și construisese podurile de peste Dunăre și Borcea (un braț al fluviului, cam de aceeași lățime cu matca principală), realizînd nu numai o operă monumentală (la data respectivă — cel mai mare pod feroviar din Europa), ci, mai ales, o legătură durabilă a țării cu Dobrogea.

Podul, construit, atunci, la început de veac 20, s-a dovedit a fi foarte trainic; el este utilizat cu succes și astăzi, fără modificări esențiale de structură, numai că dezvoltarea vertiginosă a transportului de măr-

ropa centrală, iar nu peste mult timp, pînă la Marea Nordului.

În final, incinta îndiguită a portului Constanța sud va avea 2 000 ha, ceea ce echivalează cu dimensiunea celui mai mare port al lumii (astăzi) Rotterdam-ul.

Acest spațiu portuar, cam de trei ori mai mare decît cel actual, este mărginit de trei diguri, însumînd 10 000 m lungime în mare, diguri, ce ating și adîncimi de pînă la 20 metri. Este un efort constructiv urias, ce presupune o încredere puternică cu natura, dar aceasta are și un avantaj esențial:

În general vorbind, omul nu face din inteligența lui un secret. Nu intră în discuție acum faptul că roadele acestei inteligențe trebuie uneori protejate, din motive de strategie economică, sau că în alt plan al vieții există regulile de bună creștere și că atunci cînd cineva călătorește cu autobuzul cîteva stații, bunăoară, nu e nici decum nevoie ca toți ceilalți călători să admire scînteia inteligenței sale. Dar altfel, dacă omul ar face un secret din această însușire de preț, nu s-ar putea ști niciodată dacă nu cumva el reprezintă tocmai tipul despre care Argeșii spuneau că e „de o modestie ce vine de la creier”.

Dar dacă toți cei care cred că au ceva de dovedit seamănă între ei, nu e mai puțin adevărat că unii își caută singuri prilejul iar alora trebuie să li se creeze prilejul de-a arăta ce știu. Și vom spune, fără să mai ocolim vorba, că tocmai aceștia ni se pare faptul cel mai important la întreprinderea „Metalica” din Oradea: de-a fi fost deschis drum fiecărei idei folositoare. Acesta fiind un principiu care nu mai e de mult nou și e prea bine cunoscut, fără îndoială. Atîta doar că a-l enunța e simplu ca bună-ziuă iar a-l da viață presupune mun-

că de dimineață pînă seara. La „Metalica”, principiul acesta a izbîndit pentru că munca prin care el a prins viață a fost întotdeauna apreciată cum se cuvine. Iar faptul acesta explică într-un totu succesul întreprinderii.

Măsurată în ani, istoria întreprinderii orădene nu-l cîne știe

absorbante pentru bucătării, vase emailate în seturi de lux, sau accesorii pentru confecții și marochinărie. Într-adevăr, e de pus întrebarea: cit loc rămîne pentru performanța tehnică într-o întreprindere care fabrică, între altele, capse și butoni? Răspunsul l-am primit de la inginerul Mihai Siminie, șeful co-

noi o importam în totalitate și pe bani grei. Or, ca lucrurile să fie limpezi pentru toată lumea, trebuie știut, că fără această aparent banală folie de cupru nu poți să miști un deget în industria electronică și electrotehnică. Fără ea n-ai cum să faci nici aparate de radio, nici televizoare, nici casetofone, nici

te specialiști străini ar fi zis la un moment dat: „așa ceva nu se vinde”. După cum e de înțeles și afirmația celor de la întreprinderea din Oradea: „Pentru producția pe care o putem realiza acum avem deja clienți și nici nu reușim deocamdată să răspundem tuturor cererilor”.

Ar fi ușor să transformăm aceste rînduri într-o listă de idei tehnice, de produse, de materiale ori de procedee de lucru noi, care au fost gîndite aici. Dar exemplul arătat este suficient, fără îndoială, pentru a dovedi că drumul fascinant al ideilor la „Metalica” nu e vorba-n vînt. Toate aceste eforturi explică, spuneam, succesul întreprinderii și nu mai poate fi pentru nimeni surprinzător că „Metalica” deține, de la un timp, un loc fruntaș pe centrală. Fie că servesc direct fabricația curentă, fie că răspund, într-o viziune mai largă, unor cerințe ale economiei naționale, la „Metalica” ideile au cu frecvență și strălucirea pe care pot să le aibă, într-adevăr, numai într-o lume a oamenilor care nu fac din inteligența lor un secret. Astfel de oameni nu se sfîșesc să spună întocmai ce fac ori ce gîndesc. În rest, ei pot să fie și chiar sint niște oameni modști.

D. CONSTANTINESCU

Cum se transformă meșteșugul în industrie

Casa ideilor de la „Metalica”

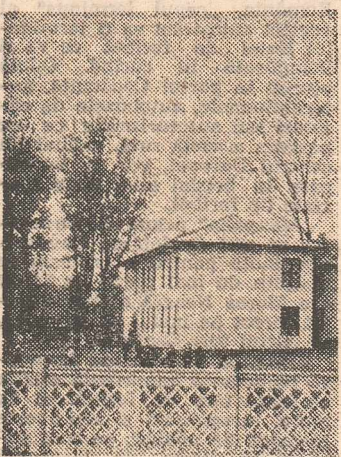
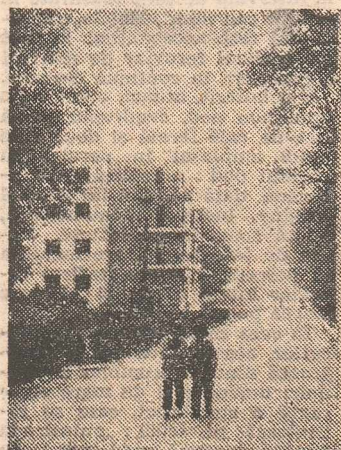
cît de bogată. Pînă în urmă cu vreo 15 ani era doar o cooperativă meșteșugărească. În urma unor investiții prin care s-a dezvoltat și s-a modernizat, întreprinderea a reușit nu doar să-și dubleze, o dată la cinci ani, producția-marfă, dar și să devină un adevărat campion al progresului tehnic. Ceea ce va părea surprinzător unora, la prima vedere, dacă vom spune că „Metalica” fabrică mașini de gătit cu gaze ori electrice, hote

lectivului de proiectare din întreprindere: „La în momentul dat am avut nevoie pentru fabricația noastră curentă de folie de nichel. Această folie realizată printr-un procedeu original de cițiva dintre oameinii întreprinderii este de grosimea citorva microni. Însă de aici n-a mai fost decît un pas pînă să reușim să obținem și folie de cupru. Și am făcut acest pas pentru că am aflat că nimeni în țară nu reușise să producă folie de acest tip, că

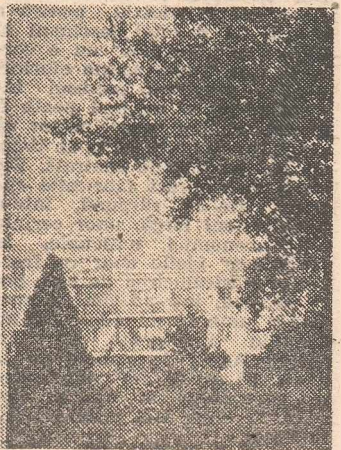
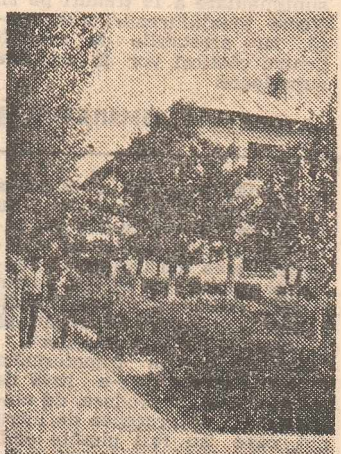
calculatoare. Acest material produs de noi se folosește la cablaje imprimate. Și în funcție de complexitatea aparatului respectiv, folia de cupru, devenită traductor, își poate spori valoarea de pînă la 2 500 de ori”.

Acest produs, afirmă cei de la „Metalica”, este de nivel mondial. El este fabricat, după cum am înțeles, doar de puține țări din lume. Și nu-i de mirare că, fiind vorba despre tehnologia de producere a acestei folii, niș-

Sistematizarea: salt revoluționar spre înaltă civilizație

Trei reportaje despre Dragalina, Cerna și Cehu-Silvaniei, adică despre trei localități depărtate între ele în spațiu, dar mult apropiate prin timpul comun al noii vieți pe care o trăiesc. Altfel spus, din Bărăgan, Dobrogea și Sălaj răzbate același adevăr: prosperitatea este „busola de viitor” pentru toate punctele cardinale ale țării.

Fotografii de MIRCEA HUDEC

În climatul înnoitor promovată de Congresul al IX-lea al partidului, cetățenii Dragalinei au pus „umărul și sufletul” la înălțarea unor edificii economice, sociale și culturale care au îmbogățit zestrea edificată a localității. Amplul proces de înnoire al „Epocii Nicolae Ceaușescu”, care și-a pus amprenta pe chipul tuturor localităților din țara noastră, se regăsește și la Dragalina, comună trezită, în acești ani luminosi, la o nouă viață, la o nouă istorie. Mai întâi să reținem o informație: producția marfă industrială în profil teritorial a trecut de un miliard de lei. Dragalina are astăzi o puternică platformă industrială, care numără cinci unități. La întreprinderea de mecanizare a agriculturii, la fabrica de nutrețuri combinate și la centrul de reparații al stațiunii de mecanizare a agriculturii, ca să le amintim doar pe acestea, noul și spiritul gospodăresc fac casă bună, semn că aici lucrează specialiști și muncitori policalificați animați de ambiția de a ridica continuu stacheta rezultatelor. Rezultate care vorbesc, să spunem așa, de pricepere și perseverență, de pasiune și inventivitate. Să ne oprim la un exemplu. În urmă cu ani, întreprinderea de mașini agricole era o însărire de câteva ateliere mici. Azi, ea este dotată cu aparatură modernă, minuită de ingineri și maeștri, și unii și alții, meseriași cu experiență, oameni pe care te poți bizui la nevoie. I.M.A., cum i se spune pe scurt, realizează într-o singură lună o producție ce depășește 30 de milioane lei. Această puternică dezvoltare a înregistrat, în ultimii ani, și agricultura, reprezentată de două

cooperative (la Dragalina și Brincoveni), de un Agrosem, de o asociație economică intercooperativă pentru creșterea berbecuților (la Drajna), de sistemul de irigații și de două întreprinderi agricole de stat (Ciulnița și Dragalina), aceasta din urmă distinsă în 1986 și 1987 cu titlul de Erou al Noii Revoluții Agrare pentru producțiile mari obținute la orz și porumb.

Pe raza localității, destul de întinsă, dacă socotim că Dragalina are 9 000 de locuitori, func-

ale științei și cercetării agricole, sint absolvenți ai liceului agroindustrial din localitate, iar mulți dintre ei au studii superioare și sint fii ai comunei, care acum lucrează aproape de părinți și de amintiri. Mai mult de jumătate din forța de muncă activează acum în unități ce aparțin diferitelor ramuri industriale. Alături de indelelnicirile tradiționale, localnicii fiind recunoscuți pentru dragostea lor pentru creșterea și îngrijirea animalelor, au apărut profesii noi: de laborant, de

centru politico-administrativ. Pentru aceasta au fost deschise câteva șantiere. Unii lucrează pentru punerea la punct a rețelei de canalizare. Alții se grăbesc să finiseze încă 40 de apartamente, ce urmează să fie predate la cheie până la sfîrșitul acestui an, după cum ne informează primarul Tudor Ene. Spațiile comerciale vor fi și ele modernizate. Tot aici, în zona centrului se află clădirea școlii, un dispensar cu farmacie, o piață agroalimentară etc. Conform schiței de sistematizare a localității, în planurile de viitor ale consiliului popular figurează și alte proiecte îndrăznețe. Avînd în vedere că în următorii ani — ne spunea primarul comunei — Dragalina va deveni, alături de alte localități centru orășenesc agroindustrial ne-am gîndit să construim o baie comună, precum și o „gară comercială” în gara Ciulnița. Cu alte cuvinte, pe lângă noutățile survenite în „Mersul trenurilor” vor apărea și noutăți în gara Ciulnița, unul dintre cele mai importante noduri de cale ferată ale țării. Tot la Ciulnița (în zona triaj) se va construi o pasarelă cu scopul de a înlesni circulația mijloacelor de transport care, în acest caz, nu vor mai aștepta „trecerea trenurilor. Unele dintre ele accelerare, dar cu „parcurs de personal”. Revenind la comună trebuie să reținem, adăugă interloclutorul, că avem în proiect construirea unei creșe cu program prelungit.

Am amintit, succint proiectele ce se află pe agenda de lucru a consiliului popular, proiecte ce vor conduce la formarea unei personalități viguroase a întregii localități.

IULIAN TALIANU

Puls nou în inima cîmpiei

ționează 39 de secții de prestări servicii. Dintre vestile de ultimă oră să reținem că aici a fost înființată o secție de croitorie serie, amenajată, cu forte proprii. Aflată într-o clădire spațioasă, secția poate rivaliza oricînd cu secția oricărei fabrici de confecții. Iată încă un semn că la Dragalina, pasiunea și hărnicia oamenilor stau la baza unor inițiative ce merită numai laude. Secția s-a înscris la ora bilanțului, de la sfîrșitul primului semestru, cu realizări frumose, spre satisfacția celor 75 de confecționeri care, firește, sint localnici. Cînd spunem firește, ne gîndim că sint tot mai puțini tinerii care fac naveta de la Dragalina spre alte localități. Cei mai mulți dintre muncitorii și specialiștii care lucrează în unitățile industriale sau în cele cu profil agricol, unde se aplică noile cuceriri

sudor și frezor, de tehnician hidro, de confecționar și de sculer-matrițier. Introducerea tehnologiilor noi, modernizarea proceselor de producție, toate puse în slujba creșterii productivității, reclamă muncitori cu pregătire profesională tot mai temeinică și mai diversă. Iar această pregătire se face chiar la Dragalina, pentru că liceul are și clase de maeștri. Viitorul centru orășenesc agroindustrial oferă azi condiții de muncă și viață cu nimic mai prejos decît cele mai tinere localități urbane. Argumente? E deajuns să amintim că cine locuiește la bloc (în cele 140 de apartamente) beneficiază de tot confortul. Ca la oras. Cetățenii și deputații, cu toții oameni harnici, cu sete de nou și de frumos, au amenajat spații verzi, cu pomi și flori. Noua schiță de sistematizare a localității prevede un

Orașul nu uită pămîntul

Prin politica înțeleaptă a partidului nostru de repartizare judicioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor patriei Cehu-Silvaniei s-a înălțat spre zări, s-a întins în spații nevisate, într-un timp relativ scurt, timpul fierbinte al dimineții comuniste. Pentru cei ce dăinuiesc pe aceste meleaguri numai în ultimii ani s-au dat la cheie aproape 1 000 de apartamente în cochetele cartiere „Avram Iancu”, „Eroilor”, „Victoriei” etc. O obsesie cîndva, astăzi un vis realizat este și aducțiunea apei în oraș de la o distanță de 1 750 m, precum și darea în folosință a stației de epurare și a canalului colector. E drept, s-a trudit mult, s-a muncit din greu dar și satisfacțiile sint pe măsura trudei. Nimeni nu mai aleargă cu cobilița cu gălețile la fîntinile de cele mai multe ori secate pe jumătate; apa a ajuns la cîșmea în curte, ori la robinetul din bucătărie. O minerie a cehanilor de azi este și Complexul de creștere și îngrijire a taurinelor cu o capacitate de 2 000 de capete. Curățenia, instalațiile moderne din grajduri, te fac să compari acest complex mai degrabă cu un laborator. Chiar dacă acești oameni își zic acum orășeni, sudoarea trudei lor picură tot pentru rodnicia pămîntului, sporirea numărului de animale, obținerea producțiilor mărite de carne și lapte, grija tot pe umerii lor cade și ei au înțeles că pămîntul și animalele sint ale lor și doar ale lor, iar această grijă este o minerie care le traversează sufletul.

Organizatorul de partid al C.U.A.S.C.-ului, Chiș Zoltan, îmi mărturisește că nu numai cu tineretul taurin se mindresc ei, ci și cu cele 1 600 oi, 360 de vaci cu lapte, 670 de porci, 100 de cai de tracțiune, ultimii de o utilitate neînbunătățită.

Prin lucrări de îmbunătățiri funciare numai în ultimul an au fost redatate agriculturii 100 ha cîndva impropriei acestei indelelniciri, teren pe care s-au obținut peste 10 000 kg la hectar porumb. Și fiindcă veni vorba despre terenuri pustii, mlăștinoase și pline de bălării pe care creștea doar pipirigul,

pe asemenea locuri a luat ființă o fermă piscicolă cu un luciu de apă de 170 hectare. S-a populat cu puiet de crap și caras și prin priceperea și hărnicia colectivului de muncitori condus de inginerul Iulian Mitran, ferma a reușit să scoată mai bine de 120 tone pește la hectar, depășindu-și astfel sarcinile de plan care îi reveneau.

Orașul pulsează.

Zi și noapte autobuze duc și aduc oameni pentru platforma industrială a Cehului. Îi aduc din Motiș, Sălățig, ori Nădiș pentru a învăța o meserie pe cei care pînă ieri nu știau cum arată un strung, o freză, o mașină de perforat. Acum știu, dar la ieșirea din schimb aleargă cu sufletul la gură, tot spre treburile pămîntului, spre iarba de cosit, spre roadele de cules, spre tarlalele destelenite. Îi vîd pe acești țărani urbanizați și pe fiii lor printre mașinile de la fabrica de mobilă, prin secțiile întreprinderii de tricotaie, printre cazanele distilării și nu-mi vine să cred că într-un timp atît de scurt au reușit să stăpînească gigantul de metal. Directorul întreprinderii de confecții, tînărul economist Mihai Zoicaș, și el de prin împrejurimile Cehului, îmi spunea că „în viața tinerilor din unitățile cehane s-a produs o etapă nouă, colectivitatea șlefuieste caracterele, în fața ei individualitatea începe să dispară”. Directorul a simțit aceasta pe viu, au simțit-o și cei 1 000 de muncitori ai întreprinderii, altfel cum ar fi reușit să crească productivitatea muncii (față de 1979, anul punerii în funcțiune a întreprinderii) cu 123 la sută producția marfă cu 338 la sută, producția fizică cu 474 la sută cum ar fi reușit să asimileze peste 300 modele noi, să realizeze exportul. Trec prin secțiile de tricotat de un colorit asemănător curcubeului și-mi pare că miinile Floricăi Boda, Agnetei Kaszab ori ale Voichiței Astaliș se întind pe imense strune de harpă pentru a cînta o melodie doar de ele știută. Este melodia viitoarelor jachete, rochițe, ori costume care se îndreaptă spre S.U.A., U.R.S.S., Canada, Franța, beneficiari de la care ca în alte dăți nu vor întîrzia să sosească scrisorile de mulțumire pentru produsele fabricate aici.

Dar nu numai produsele întreprinderii de tricotaie sint cunoscute și apreciate în afara granițelor țării: garniturile de mobilă „Miraj”, „Nădiș”, „Silvania” ale fabricii de mobilă din localitate, împletiturile de

nuele ale ochiului silvic, fructele și computurile I.L.F.-ului, țuca grea de mărgelă a distilării și cite alte bunuri nu-și găsesc laudele cuvenite printre beneficiarii de peste mări și țări, bunuri provenite din truda, priceperea și dăruirea oamenilor de sub cupola de codru.

IOREL VARGA

Stele în sufletul oamenilor

Dobrogea înseamnă spații largi și apa vie a Dunării, pămînt nu totdeauna darnic cu oamenii, în care sintagma blagă de deal-vale a lumii mioritice se încarcă de sensuri noi, azi, în timpul prefacerilor consecutive în spre maibinele de fiecare zi. Rămîne o datorie de suflet să străbați cu pasul această întindere ondulatorie de la Măcin spre Cerna, Dăeni, Simbăta, Făgăraș — pentru că există și o Simbăta și un Făgăraș de Dobrogea, născute din transhumanța ardeleană — sau Topologu și, mai departe, spre Tulcea.

Agricultori, pescari și crescători vrednici de animale, oamenii din partea locului au trudit continuu spre a-și asigura traiul și el, pămîntul a răspuns, sub soarele incandescent al acestor tinuturi, numai vredniciei lor.

Cunoscînd acest principiu hotărîtor de viață, locuitorii din comuna Cerna au învățat, și și-au transmis din generație în generație, știința de a munci cu sîrguință ogoarele. Comuna Cerna — ne spune tovarăsa primar Petrona Goci — se mîndrește cu hărnicia oamenilor, cu atașamentul lor față de vatră satului, cu faptul că problemele care ni se ivesc zilnic în fața le rezolvăm mereu împreună. Mutațiilor importante petrecute în viața comunei li s-au răspuns cu o statornică hărnicie, cernenii bucurîndu-se astăzi de perspectiva devenirii comunei lor, într-un timp foarte apropiat, în oraș agroindustrial. În vederea acestui eveniment foarte important, investițiile noastre au sporit în ultimii ani, fața satului schimbîndu-se radical. Așa se explică blocurile, cu largi spații comerciale la parter, care

au apărut, și pe care sintem hotărîți să le înmulțim; numărul ridicat, de peste 70 la sută, de case noi; Exploatarea minieră de cuarțită, care oferă materia primă necesară Combinatului metalurgic de la Tulcea, și care are la ora actuală o mare importanță ca factor economic, cu atît mai mult cu cît majoritatea celor încadrați sint locuitori ai satelor noastre, dar la toate acestea ar trebui adăugate și cele trei unități agricole ce, și în anul trecut și în anul acesta, ca în toți anii din urmă, au atins indicativele de plan, cu toate greutățile inerente unei veri de secetă străbătute de întreaga zonă.

Cerna are 1 570 de familii, adică peste 5 200 de locuitori, comună mare, cu oameni de nădejde care, dincolo de ziua de azi, se gîndesc la cea de mine, la noile investiții edilitare — pentru că toți vorbesc cu nezdruccinată mîndrie despre viitorul oraș. Se lucrează la alimentarea cu apă a satelor componente, se are în vedere un nou sediu pentru Consiliul popular, o nouă grădiniță — o clădire mai încăpătoare și mai luminoasă —, construirea unor cantine pentru muncitori, noi spații comerciale, în care membrii cooperatori să găsească tot ceea ce le este necesar. Numai așa se explică și faptul că s-a obținut locul doi pe județ în cadrul întrecerii între consiliile populare.

Cerna, cîndva un sat uitat în inima și arșița Dobrogei, gîndește azi în cifre altădată himerice, în idei generoase, vibrează conectat la uriasa devenire a întregii țări, calculînd viitorul într-o viziune limpede, căci ce poate să însemne altceva faptul că zilnic se discută despre asfaltarea unor drumuri, de irigații și de extinderea capacității productive a Exploatarei miniere, de zone cit mai întinse de împăduriri, de recolte tot mai mari și de festivale anuale de poezie. Pentru că, iată, zămislit din aceste meleaguri, poetul Panait Cerna aparține prin cîntecul său pămîntului care l-a născut și oamenilor ce nu l-au uitat și care, anual, la casa memorială ce-i poartă numele, se întîlnesc, într-o largă și mereu impresionantă participare, să-i cîntească versul închinat acestui spațiu în care pămînt și stele se adună în sufletul omului, mereu căutător de bine și frumos: Că stelele nemuritoare Ce le vedem cîzînd mereu Ar fi scînteii cerești furate De-același vecinic Prometeu.

GABRIEL IUGA

La Rimeț, o nouă dovadă a grijii pentru patrimoniul cultural național

(Urmare din pag. 24)

mulți ani la rând s-a descoperit, în anul 1966, pe arcada dintre naos și pronaos o inscripție pe al doilea strat de pictură. Textul nu a putut fi citit cu ochiul liber, așa că, abia cu unele metode folosite în tehnica criminalistică s-a putut „citi” textul integral, care are următorul cuprins: „Am scris eu preapăcătosul rob al lui Dumnezeu, Mihul, adică zugravul de la Crișul Alb, cu învinișarea arhiepiscopului Ghelasio în zilele regelui Ludovic în anul 6885 (1377) luna iulie 2”. Excepționala descoperire de la Rimeț (Județul Alba) înțelege convingerea că la acea dată Transilvania avea o organizare statală și religioasă, cu un ierarh propriu în fruntea ei, în cazul de față arhiepiscopul Ghelasio, și că românii ardeleni aveau în secolele XII—XIV o cultură autohtonă de sine stătătoare. Prin urmare, ne dăm bine seama că senzaționala descoperire de la Rimeț valorează cit un certificat de naștere pentru națiunea română din Transilvania. În același context vorbind, inscripția este cotată de specialiști printre cele mai importante documente lingvistice ale evului mediu românesc.

Istoria artei medievale românești inscrie pictura lui Mihul de la Rimeț „printre primele ansambluri murale din țara noastră”, iar pe meșterul Mihul îl socotește al treilea zugrav cunoscut în secolul al XIV-lea, după Teofil de la Stei-singurgiu și Grozie de la Strei. Ca atare, mănăstirea de la Rimeț dovedește, o dată în plus, nu numai prezența românilor în Transilvania, înaintea pătrunderii oștilor maghiare, dar și existența unei vieți spirituale ortodoxe îndelungate cu biserici patriarhale, dar și cu mănăstiri; că Transilvania a fost și rămâne prin vreme, peste vremi, un adevărat templu de sacralitate și continuitate românească. Firește că pe parcursul timpului mănăstirea a fost refăcută și pictată de mai multe ori. După inscripția de la intrare, edificiul a fost pictat sub Matei Corvinul. Un alt ocrotitor al mănăstirii a fost Radu cel Mare, domnitorul Țării Românești care, în 1506, primește moșia de la Stremț. Silvestru monahul scrie pe filele îngălbenite de vreme: „...cînd au stricat necredincioșii mănăstirea de la Rimeț, și cea de la Geoagiu, la anul 1762, în august 20, într-o zi de sîmbătă, spre pieirea lor”. A fost reparată la scurt interval de timp. Stăpînirea Transilvaniei din respectiva perioadă pedesește pe localnicii din jurul Rimețului, căci au participat efectiv la revoluția lui Horea, Cloșca și Crișan. Îi pedesește ca atare cu o „mare stricare a mănăstirii”, petrecută în decembrie 1785. Ea renaște din propria-i cenușă, ca pasărea legendară. Îi deranja, desigur, că Rimeții și împrejurimile au

devenit atît o casă pioasă cit, mai cu seamă, o oglindă în care se intruchipau fidel năzuințele de veacuri ale românilor, reverberau zorii emancipării și ai unității românești din spațiul carpato-danubiano-pontic.

„Noi Rimețenii și Ponorii, de cîndu-s aceste două sate noi acolo (la mănăstire) ne-am pomenit a avea școală și dascăl și pruncii de învăță și dacă nu se la aceia noi rămînem fără învățătură ca dobitoacele” — scriau sâtenii în anul 1821 în memoriul adresat curții de la Viena. Prin Decretul 6375, din 20 iulie 1827, mănăstirea este recunoscută pentru totdeauna și lăsată pe seama transilvănenilor ortodocși. Se îngăduie refacerea ctitoriei, iar în chiliile călugărești se face școală. Lucrări mai importante de renovare se fac în anii 1930—31, 1940. Fiind un monument de o valoare incomensurabilă pentru istoria arhitecturii și a artei vechi românești, a fost inclusă în lista monumentelor de cultură din R.S. România.

Pictorii restauratori Cornel Boambes, Gheorghe Cismaru și Ion Lăcătușu — prezenți la fața locului — ne relatează că încă din anii 1974—1977, au fost întreprinse anumite lucrări de cercetare și consolidare a ansamblului de picturi murale compus din 8 straturi, realizate în secolele XIII—XIX. Vorbindu-ne de valoarea deosebită a picturii de la Rimeț, Cornel Boambes ne preciza că un fragment din primul strat de pictură se păstrează în altar, la proscomidia. Fragmente de pictură de o remarcabilă ținută ar-

postbrincovenească. Al treilea strat de pictură evidențiază calități artistice de o înaltă ținută, atestînd prezența unui pictor cu o personalitate puternică. În proscomidia se găsește pomelnicul zugravilor, între care apare și Remite, format la

dinafară (1741). Din păcate, peste acest al patrulea strat valoros de pictură s-a suprapus, în 1809, o zugrăveală fără calități artistice; personajele fiind prezentate în costume de epocă maghiară.

Echipa de pictori-restaura-

făcut lucrările de subzidire. Totul lucrat ca la carte, după calcule precise. S-a făcut centura de beton armat. Au urmat terasamentele, grinzile de fier și de beton armat. S-a realizat o dală — tavă de suport din beton armat, care asigură rigiditatea și stabilitatea necesare pe timpul ridicării la cota stabilită. Plasamentul rămîne cel inițial. După realizarea dalei din beton armat prin tehnologia românească, s-a tăiat edificiul la rost; s-a tăiat legătura mănăstirii cu solul și s-a suspendat pe 20 de prese cu o capacitate de 120 tone. Suo ochiul nostru începea acțiunea anevoioasă de ridicare a edificiului cu 2 metri mai sus față de nivelul inițial. Ioan Boca, Vasile Șușman, Mircea Comsa, Cornel Roșu, Grigore Boroica, Ilarie Păcuraru ascultă de comenzile inginerilor Emil Radu și Ionel Juguț de la I.A.C.M. Alba Iulia. Inginerul Mircea Abrudeanu, directorul întreprizei, este și el de față. Domnica Maier, vicepreședinte al Consiliului popular județean Alba, de profesie constructor, dă cele mai trebuitoare sfaturi. Eugen Iordăchescu supraveghează cu atenție orizontalitatea monumentului printr-un sistem de urmărire topometrică. Cele 750 de tone ale edificiului dădeau serios de gîndit. Construcția este făcută din zidărie de piatră spartă și din piatră de riu. Zidurile au o grosime de 0,90 — 1 m. Urmează ridicarea înceată pe verticală. Ridicarea merge cit se poate de anevoie. Nu se observă cu ochiul liber. Grupul de vizitatori pare a fi neliniștit. Cîrulă multe legende despre izvorul, aflat chiar sub edificiul. Se încearcă, la urma urmei, captarea lui și folosirea sursei de apă potabilă pentru localnici și vizitatori.

Insemnătatea deosebită ce i se acordă acestei vetre de spiritualitate de la Rimeț care, așa cum spuneam, prin vechime și valoare reprezintă un adevărat certificat de naștere și de dăinuire pe aceste meleaguri transilvane, se poate ușor deduce din aspectul, cu multe semnificații social-umane și politice, că realizarea lucrărilor deosebit de pretențioase, organizarea însăși a santierului de la Rimeț și bunul mers al tuturor treburilor de construcție și restaurare, „salvarea” acestui edificiu de valoare națională, s-au bucurat de sprijinul atent și permanent al organelor de conducere ale județului precum și al organismelor centrale în spiritul consecvenței politice a partidului și statului nostru de apărare și dezvoltare continuă a patrimoniului cultural național.

Din vara anului viitor vizitatorii vor putea peregrina din nou la monumentul Rimeț — „mireasă” a Munților Apuseni, cum i se zice prin zonă. Ctitorie din veacuri, dăinuind peste veacuri, mărturie exemplară pentru viitorime, despre vechimea vieții și a rostuirii românești pe aceste meleaguri. Noi toți de la Rimeț ne tragem — vorba cronicarului — deci și de la Rimeț!

„Mihul, zugravul de la Crișul Alb”

tistică, din al doilea strat de pictură, se păstrează indeobște pe arcada care desparte naosul de pronaos. Pe latura de miazăzi a arcadei s-a descoperit excepționala inscripție de care mai sus aminteam. În altar și pronaos se păstrează fragmente mari dintr-un strat de pictură

școala brincovenească de pictură; cel care, la 1738, picta paraculisul nordic al bisericii Sf. Nicolae din Scheii Brașovului. Tot aici găsim numele zugravului Gheorghe din Făgăraș, despre care Ștefan Mețes scria că a înnoit zugrăveala mănăstirii chiar și pe

tori amintită preconizează să isprăvească lucrarea de restaurare-conservare a acestei valoroase picturi medievale cel mai tirziu pînă în vara anului viitor și s-o redea astfel, înobilată, bogăției artistice a patrimoniului național și circuitului cultural de valori. După această fază primă și cit se poate de dificilă, la ansamblul istoric de la Rimeț urmează să se realizeze alte importante lucrări de construcții, pentru restaurarea și punerea în valoare totală a edificiului de prestanță națională, monumentală.

Joi, 11 august a.c., orele 15, începe acțiunea de ridicare a monumentului de la Rimeț, situat la 2 m sub nivelul solului; amenințat cu degradarea de pinza de apă freatică și de bălăcirile frecvente de apă din zonă. Pentru dr. ing. Eugen Iordăchescu nu este un lucru nou. Metoda sa, brevetată cu citiva ani în urmă, a făcut posibilă conservarea multor edificii valoroase. Vreo 33 la număr pînă în prezent. Firește că prin metoda de translație numărul edificiilor cu valoare istorică și arhitectonică al instituțiilor și blocurilor de locuințe salvate și ocrotite a crescut și pesemne va crește și în viitor. Conform nevoilor sistematizării moderne, ale deschiderii unor artere de mare trafic rutier — cum a fost cazul la Alba Iulia cu un bloc de 80 apartamente — construcțiile au fost reamplasate, evitîndu-se astfel demolarea lor, optîndu-se pe bună dreptate pentru păstrarea și conservarea celor valoroase.

Monumentul de la Rimeț trebuia salvat cu orice preț. Construcția are 12,2 m lungime, 5,23 m lățime, 14,50 m la virful turlei. Cu ani în urmă au început calculele minuțioase de rezistență. În anul 1987 s-au

■ **Consiliul orașenesc Pașcani** a rezolvat favorabil cazul semnatului Agachi Ionel, om al muncii la întreprinderea de tractoare și reglatoare directe Pașcani, prin repartizarea unui apartament cu trei camere la blocul C 17, scara A, tronson II.

■ **La începutul anului, Cirioanță Felicia din Bacău**, strada Parcului, bl. 34, ap. 17, ne sesiza modul în care EAFILT Bacău execută reparațiile la planșele blocului unde locuiește. Mai bine-zis cum nu le execută, pentru că în răspunsul primit de petentă, prin intermediul revistei noastre din partea constructorului, remediile erau programate pentru trimestrul II a.c. „Revin cu această scrisoare să vă spun că trece și trimestrul III și EAFILT nici n-a apărut, iar cind va veni va spune că timpul este nefavorabil intervenției. Nu știu pînă cind va dura această situație, dacă eu de opt ani de zile bat la ușile acestei întreprinderi și de fiecare dată primesc promisiuni că lucrarea va fi reprogramată pentru trimestrul următor.”

■ **Consiliul popular al municipiului București — Oficiul de asigurări sociale și pensii:** Dumitrică Paula, domiciliată în București bd. Păcii nr. 9, bl. 10A, sc. 1, et. 6, sectorul 6, sesizează că nu i s-a acordat pensie de urmaș în calitate de soție pe o perioadă de șase luni. Art. 43 din Legea 3/1977 stabilește expres că soția primește pensie pe termen limitat, în vederea asigurării existenței după decesul susținătorului, numai pînă la angajarea sa în muncă. Din scrisoare rezultă că petenta este bolnavă și nu se poate angaja. În acest caz ea nu este îndreptățită la pensie pe termen limitat de șase luni. De aceea i se recomandă să depună la Oficiul de pensii al sectorului 6 cererea însoțită de acte medicale în vederea expertizei. Dacă în urma acesteia va fi încadrată în gradul I sau II de invaliditate va fi înscrisă la pensia de urmaș, pe care o va primi pe timpul cit va fi invalidă, conform art. 41 din Legea 3/1977.

■ **Vasile Clamba din Alba Iulia**, strada Trandafirilor nr. 2, ne scrie că Ion Câmpian a improvizat pe un teren din apropierea casei sale o gospodărie unde conviețuiesc în bună pace „purceli, cîini, iepuri de casă și chiar un depozit de lemne.” Locul aparține unui C.A.P. iar pentru asemenea construcții improvizate nu se emit acte. Organele competente, deseori sesizate, mi-au răspuns că I.C. a fost amendat. Curios, pentru că la dosar nu se află chitanța de amendă și e neplăcut ca în centrul unei reședințe de județ să existe un astfel de loc. Poate se sesizează și cei în drept, pentru a lua măsuri.

■ **Direcția județeană a poștelor și telecomunicațiilor Galați:** Tovarășul Panaite Petru din Galați, strada Siderurgiștilor PS 10, ap. 57, este înregistrat cu cererea nr. 451/1981 în evidența instalărilor de posturi telefonice. Pînă la finele lunii septembrie ea va fi soluționată. Lucrarea va fi executată în termenul legal după achitarea taxelor.

■ **Consiliul popular al municipiului Iași:** Din verificarea celor sesizate de Paiu Mihaela, domiciliată în str. Gheorghe Doja nr. 12, bl. 820, sc. A, ap. 3, Iași, în legătură cu desfacerea contractului de muncă, datele sînt reale și legale. Din discuția purtată cu tovarășul Pricope Dan, director al DJPTC, a rezultat că se va dispune reîncaadrarea în muncă a petentei.

■ Nu s-a întocmit nici-o statistică și nici din scrisorile semnate nu reiese, ca să putem stabili, de cite ori a promis poștașul Mangeac Ion consătenilor săi eliberarea chitanțelor atunci cind le încasează banii. Dar vă putem relata cazul petentei Mistrîian Constanța, domiciliată în București str. Mădărași nr. 1, bl. D10, ap. 28; sc. 1, et. 7, sectorul 3. „Acum șapte ani eram elevă la Școala profesională a întreprinderii de mașini electrice București. Circulînd fără bilet am fost amendată de organele de control I.T.B. cu suma de 150 lei. Fiind elevă nu am avut bani și amenda a fost expediată la țară, la

părinții mei, care locuiesc în satul Glogoveanu, comuna Selaru, județul Dimbovița. Atunci cind au achitat suma de 250 lei poștașului Mangeac Ion, acesta s-a făcut că nu are cele necesare întocmirii chitanței și le-a spus să fie liniștiți. Toată întimplarea ar fi fost poate uitată dacă ei n-ar fi primit, recent, o altă amendă, dar în valoare de 500 lei. Dacă poștașul ar fi depus banii și ar fi eliberat chitanța doveditoare lucrurile nu ar fi luat această întorsătură. Sătenii îi cunosc nărvul dar din păcate nu i-l pot schimba.” Cîneva trebuie să i-l schimbe!

■ **Din referatul întocmit de Biroul de coordonare al CUASC Bărcănești** rezultă că petiționar Stan C. Ana din satul Bătești, comuna Brazi, județul Prahova poate primi lot ajutător, fiind un caz special. Soțul său este încadrat la IUC Ploiești cu o retribuție tarifară de 2.300 lei. Sprijinul material solicitat de petentă este motivat de faptul că este mama a 13 copii, pentru care primește alocație și ajutor acordat mamei cu mulți copii. Unul, în vîrstă de 18 ani avînd o situație deosebită.

■ **Consiliul popular al sectorului 5 — Comitetul executiv:** Biroul permanent al Comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului 5, în sedința de lucru din 19 august 1988, analizînd situația dv. a dispus reducerea contribuției bănești de la 315 lei la 115 lei, precum și scutirea celor șase zile de muncă ce le aveai de efectuat pe anul 1988. Răspunsul este pentru Tache Laurențiu, din București, str. Caporal Mișcă Petre 11, bl. M.22, ap. 23, sectorul 5

■ **DPMOS — Municipiul București:** Vă facem cunoscut că la data de 6 august a.c. Cristescu Ioana din Calea Văcărești nr. 209, bl. 85 A, ap. 14, sectorul 4, în vîrstă de 30 de ani, căsătorită și cu doi copii a fost repartizată pe post de muncitor necalificat la Coop. Igiena; **DJPMOS Dolj:** Tereanu Dumitru din comuna Pielești, județul Dolj, în vîrstă de 40 de ani, absolvent al școlii profesionale agricole, calificat în meseria de mecanic agricol și cu o vechime în muncă de 20 de ani a solicitat sprijin pentru reîncaadrarea sa în muncă. A fost repartizat la Cooperativa meșteșugărească „Doljana” secția Pielești, pe post de paznic; **DJPMOS Suceava:** Ștefănescu Laurențiu din Fălticeni str. Măior Ioan bl. 5, ap. 3, sc. A, a fost angajat ca muncitor la Combinatul de fibre, celuloză și hîrtie Suceava.

■ **Lui Tîrdea Fănică din satul Păulești** i s-a defectat ceasul la numai 24 de ore după cumpărarea lui de la magazinul Romarta din Focșani. Odată cu certificatul de garanție, a primit și recomandarea de a se adresa, în caz de defecțiune, unității de reparații din str. Ștefan cel Mare. Nici această unitate și nici altele de profil din Focșani sau Buzău n-au putut răspunde solicitării pe motiv că nu au deparatori calificați pentru ceasuri OREX, electromecanice. „Așa că am împachetat ceasul cu toată documentația și l-am expediat pe adresa întreprinderii de mecanică fină București, unitatea producătoare. Din mai și pînă azi nu am primit nici un răspuns.”

■ **Direcția județeană a poștelor și telecomunicațiilor Giurgiu**, ne comunică rezultatul cercetărilor privind sesizarea lui Zamfir Gheorghe din comuna Florești-Stoenești, județul Giurgiu, neprimirea pensiei pe lunile iulie, august și septembrie 1987, expediată prin mandat poștal de către DPMOS sector 5 București. Motivul? Mandatul respectiv a fost achitat altei persoane prin potrivire de nume. Suma de 4.380 lei a fost recuperată și remisă adevăratului destinatar cu proces-verbal nr. 2 din 29 iulie 1988 de către oficiul PTR Bolintin Vale în prezenta organului DJPTC Giurgiu. Lucrătorul vinovat a fost sancționat.

■ **Consiliul popular al municipiului Cluj-Napoca — Comitetul executiv:** Din verificările efectuate s-a constatat că cele sesizate de Moldovan Maria din Cluj-Napoca, str. Bucegi nr. 13,

ap. 17, se confirmă datorită faptului că asociația locatarilor nu și-a onorat cheltuielile comune către furnizori, motiv pentru care s-a oprit apa caldă și gazul pe perioada neachitării lor. Asociația locatarilor a fost îndrumată să respecte prevederile Statutului privind urmărirea cetățenilor restanțieri și plata obligațiilor comune la timp, pentru a nu se repeta cele întimplute.

■ **Bărcă Ioan din Galați**, micro 17, Tîglinea III, bl. B6, ap. 3, ne scrie: „nu bănuim ce ne cazuri îmi poate aduce depunerea pensiei la C.E.C. în cont curent. În locul talonului primesc un extras de cont care certifică faptul că sînt pensionar. Însă lucrurile se pot rezolva și prin eliberarea unei adeverințe din partea Oficiului de pensii. Nimic mai simplu veți spune. Dar în data de 16 iulie a.c. la oficiul de pensii nu era „zi de relații cu publicul”. Revin peste cîteva zile ca să află că între „17—24 iulie se suspendă relațiile cu publicul”. Nu renunț și pe 26 iulie reușesc, în sfîrșit, să depun o cerere fără număr de înregistrare, primind însă asigurări că peste trei zile voi obține hîrtia mult dorită. N-a fost să fie așa! Nu numai că am fost purtat de la camera 1 la camera 8, dar erau și foarte mulți oameni care așteptau ca și mine același lucru. Mi-am spus că e cazul să renunț și să vin într-o zi mai puțin aglomerată. Dar șansa nu mi-a zîmbit, dimpotrivă. Deși veneam pentru a cînea oară pentru o simplă adeverință, situația era ca la început și m-am lăsat păgubaș. Vedeti dv., nu e chiar ușor să obții o hîrtie care ar trebui să fie tip, completată la cerere și doar înminată solicitantului.”

■ **Consiliul popular al județului Cluj — Comitetul executiv:** „Vă facem cunoscut că cele sesizate de Ôtvös Silvia din Vîlcele nr. 46, comuna Feleacu, județul Cluj, au fost soluționate favorabil, în sensul că prin decizia nr. 125/1988 susnumitei i s-au acordat drepturile bănești solicitate (retroactiv pe 20 de luni), în sumă de 8.000 lei. Întîrzierea plăților s-a datorat faptului că petiționar nu a prezentat la termen certificatele de naștere ale copiilor.”

■ **Consiliul popular județean Dimbovița — Direcția drumuri și poduri:** În urma verificării pe teren a stării drumului de legătură dintre stația CFR Bildana și satul Bildana, în lungime de doi km, s-a constatat că cele sesizate de Vlăscănu Valeriu din București, Calea Rahovei nr. 322, bl. 67, etaj 4, ap. 43, sectorul 5, corespund în bună parte adevărului. Motiv pentru care s-au luat următoarele măsuri de îmbunătățire. Sectorul de drum cuprins între DN 71 (satul Bildana) și stația CFR Bildana a fost nivelat cu buldozerul și cu autogrederul, s-au amenajat acostamentele pentru a permite evacuarea apei de pe platformă și s-a înlocuit vechiul podet cu unul nou din tuburi de beton.

■ **Gănescu Viorel din București**, Al. Zărandului 6, bloc 469, et. 3, ap. 22, sectorul 2, ne scrie: „totul a plecat de la centrul 33 Nufărul unde am dus la curățat o canadienă din fiș matlasat. Dar nu mică mi-a fost mirarea cind am constatat că obiectul suferise transformări, nu mai era din fiș ci dintr-un fel de cîrpă matlasată. Dispăruse impregnolul din material. Deși am reclamat diferența de aspect chiar și la Centrala „Nufărul” din Militari am fost sfătuit să o las „baltă”? Și în ciuda răspunsurilor neconcludente și contradicțiilor primite din partea tovarășilor din conducerea întreprinderii „Nufărul”, care-mi demonstau că prestația de curățire fusese efectuată conform tehnologiei, n-am renunțat și m-am adresat la GIGCL, forul tutelar. Dar nici aici n-am găsit mai multă înțelegere. Ca să nu mai vorbim de faptul că nu s-a

amintit nimic de obligația celui care ia comanda să-l atenționeze pe client dacă preferă curățatul chimic sau cu apă și să-i explice riscurile posibile. Continui să refuz indemnurile de a ridica obiectul de la centrul 33 în speranța unei intervenții ferme și competente.”

■ La data de 23 iunie 1988 a fost înregistrat la filiala noastră dosarul tovarășului Voiteci Dumitru trimis de către cooperativa „Unirea” Bolintin Vale unde a lucrat, pentru a se emite decizia de pensionare, petentul avînd domiciliul în București. Intrucît dosarul a venit incomplet, susnumitul a fost chemat în 4 iulie a.c. la sediul filialei pentru a face completările necesare. După efectuarea lor s-a emis decizia de pensionare nr. 28.652, banii urmînd să-i primească în cursul lunii august”. **UCMMB — MCLC, Filiala Cascom București.**

■ „Locuiesc pe strada Mihai Viteazu 16 A, sc. B, ap. 20, Rădăuți, ne scrie Chidoveț Vasile în numele locatarilor din acest imobil. La parter sînt spații comerciale: un magazin alimentar și o berărie care s-a reprofilat în braserie. Supărarea și necazurile noastre vin de la acest local. Prin amenajarea unei terase a fost blocată intrarea în curtea blocului a oricărui mijloc de transport. Șeful unității dispune după bunul său plac atît de spațiul curții interioare, unde are un garaj, cit și de liniștea și odihna noastră. Muzica, indiferent de gen, după părerea sa, se ascultă cit mai tare, iar în momentul cind pare să fie liniște începe „dansul” butoaielor de bere, depozitate în camera frigorifică. Atunci cind se schimbă un butoi se trîntește atît de tare încît se cutremură blocul. Nu înțelegem de ce nu se poate renunța la acest local prin amenajarea unor alte spații comerciale, cum ar fi o librărie sau un magazin de țesături?”

■ **Primum răspuns din partea Consiliului popular orașenesc Vulcan**, adresat lui Ilyeș Petru și Ilyeș Ileana din Vulcan, str. Republicii nr. 36, sc. 1, ap. 5, județul Hunedoara: Din cercetările efectuate a reieșit că penții sînt pensionari pentru limita de vîrstă, avînd un venit mediu pe persoană de 1.481 lei. Analizînd cererea semnatarilor în baza adeverințelor medicale prezentate, Biroul executiv al Consiliului popular orașenesc Vulcan a hotărît reducerea contribuției respective la suma de 300 lei.

■ **Navetiștii de la Agenția Tehnoforestport Dornești** se deplasează de la Rădăuți la locul de muncă, în fiecare dimineață, cu autobuzul nr. 31-SV-2843, condus de șoferul Maciuc Ioan. Intr-o dimineață, **Ureche Rodica**, una din semnatarele acestei scrisori, este pur și simplu azvîrlită de pe scaun pînă în mijlocul autobuzului, ca urmare a unei frînări bruște. Conducătorul mașinii apăsase pe frînă deoarece îi ieșise în cale un automobil condus de o cunoștință. Și cum vroia să schimbe o vorbă... „Menționăm că acest șofer nu este la prima sa abatere. De obicei nu garează mașina la peronul stabilit, răspunde în doi peri și are o atitudine necivilizată. Mereu ne amenință că va desființa stația de lingă TFE, deși sîntem 80 de abonați ITA. Am dori ca această stare de lucruri să nu mai continue de teamă ca vîetile călătorilor să nu fie puse în pericol”. Același lucru îl dorim și noi.

■ „Referitor la scrisoarea tovarășului Lucaci Izidor din orașul Jibou, s-a efectuat o cercetare constatîndu-se că cele afirmate de susnumitul sînt parțial reale (purta necuvîncioasă și serve preferențială a publicului consumator). Biroul executiv al COM al ILPP „Peco” Zalău

a hotărît schimbarea locului de muncă a tovarășului Mocanu Floare. „Răspuns primit din partea ILPP „Peco” Zalău.

■ **Întreprinderea de transport București:** Tov. Achim Ion, domiciliat în București, str. Gervora nr. 2, bl. 74, sc. 2, ap. 16, sectorul 4, a solicitat reîncaadrarea la ITB — URAC. În urma reanalizării cazului A.I., avînd în vedere și necesitățile producției, el va fi încadrat la ITB — URAC, în cadrul Secției a III-a, la postul de lucru nr. 336.

Pagină realizată de MARIA BOGDAN RADU

Poșta redacției

Contraș Leontin — Oradea: V-am răspuns în nr. 14 din acest an. ■ **Ionită Ioan — Ploiești:** De curînd (nr. 33) am publicat informații referitoare la cumpărarea unui autoturism pentru invalizi. Oricum, trebuie să depuneți cerere însoțită de acte la Ministerul Muncii. ■ **Dembelu Maria — Arad:** Solicitați un duplicat, dacă nu găsiți originalul. ■ **Tufeciu Neaga — com. Turcoaia (Tulcea):** Problema este de competența instanței de judecată. ■ **Muscă Elena — Oradea, Merişanu Maria — com. Murgeni (Vaslui):** Vîrstă de pensionare poate fi redusă cu un an, dacă ați născut și crescut pînă la 10 ani 3 copii și cu 2 ani — pentru 4 copii. ■ **Stănică Ilie — satul Cucuiești, com. Verguleasa (Olt), Rușefiu Gheorghe — Buziaș:** Excepția este aprobată de către Comitetul executiv al Consiliului popular, pe baza unei cereri însoțită de acte doveditoare. ■ **Măniceanu Ana Simona — București:** Nu au procedat legal, conform Decretului 410/1985, deoarece dv. — după cum am înțeles din scrisoare — nu sînteți persoană nou încadrată în muncă, după ce ați avut contractul de muncă desfăcut din vina dv. Deci aveți dreptul la alocația integrală, începînd din luna următoare celei în care ați depus dosarul. ■ **Tărnăuceanu Olga — Iași, Scrieciu Nicolae — satul Ghidici, com. Piscu Vechi (Dolj):** Conform art. 74 din Codul Familiei, organul competent să încuviințeze înfierea, pe baza actelor ce le veți depune și a anchetei sociale ce se va efectua, este Consiliul popular — Autoritatea tutelară. ■ **Mureșan Reghina — București:** Vi s-a expediat pensia restantă pe lunile aprilie-mai la adresa indicată. ■ **Reich Aneta — com. Sascul (Bacău):** Direcția comercială a hotărît repartizarea unei încărcături la 3 luni, hotărîre comunicată și Consiliului popular comunal. ■ **Ceașu Nicolae — Craiova:** Din analiza amănunțită a situației sesizate, a reieșit că cererea dv. nr. 49/2863 din 1976 nu poate fi soluționată din lipsa condițiilor tehnice. ■ **Popescu Leontina — satul Ruși, com. Bretea Română (Hunedoara):** Toți locuitorii satelor, comunelor și orașelor agro-industriale, indiferent de unitatea în care își desfășoară activitatea, au datoria să participe efectiv la executarea muncilor agricole în perioadele de vîrf ale campaniilor agricole. Deci și dv., împreună cu soția și fiul, trebuie să vă conformați, ca și consătenii dv. ■ **Polhae Gheorghe — Sibiu:** Cererea dv. se poate rezolva numai dacă obțineți un accept scris pentru cuplarea de la un abonat ce locuiește în apropiere. ■ **Îi rugăm din nou pe toți cititorii noștri care ni se adresează cu scrisori să nu uite să menționeze de la început adresa exactă. De asemenea, nu mai folosiți inițialele în denumirea întreprinderilor, ne e greu să le identificăm.**

REGHINA VARVICI

■ „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Dumitru Pasima : „Ion Neculce”

Mobilitatea profesională

În Expunerea de o mare densitate semnificativă prezentată de secretarul general al partidului, **Ion Neculce**, în 29 aprilie a.c., se acordă un spațiu larg, pe măsura importanței lor majore, problemelor privind forța de muncă, pregătirii și perfecționării ei, în concordanță cu dinamica cerințelor și a exigențelor practicii politice și economico-sociale. În acest sens, conducătorul partidului și statului nostru, corespunzător gândirii sale politice și filozofice de largă cuprindere praxiologică, a înțeles procesul de edificare a socialismului și comunismului, a subliniat că „Forța de muncă reprezintă factorul determinant hotărâtor și revoluționar al dezvoltării”.

Această precizare, de o deosebită însemnătate teoretică și practică, conduce, trebuie să conducă, în mod obiectiv, la accentuarea gândirii, la amplificarea preocupărilor efective, de a determina îmbunătățiri, împliniri calitative superioare întregului proces de pregătire și perfecționare a cadrelor, vizând programatic, o eficiență sporită a acțiunii acestora în diversitatea domeniilor de activitate, creșterea tot mai substanțială a investițiilor lor de inteligență, competență și creativitate în realizarea unor produse competitive, în soluționarea problemelor multiple, adesea inedite, complexe și dificile, ce le avansează permanent practica economico-socială.

Revoluția științifico-tehnică contemporană, prin evoluția exponențială a cunoașterii, prin ritmul alert al mutațiilor ce intervin în tehnologii, precum și exigențele noii revoluții agrare, generează modificări importante și în ceea ce privește locul omului în activitatea direct productivă, solicitându-l în deosebi, o prestație de concepție, de conducere, de organizare și dirijare a proceselor de producție, crescând deci, tot mai evident, caracterul intelectual al muncii.

În atare condiții, amplul program de dezvoltare economico-socială a României, inițiat de partid, de secretarul său general, nu poate fi împlinit în in-

tegralitatea sa, numai prin entuziasm și bune intenții, ci presupune, cu necesitate, valorificarea ascendentă și operativă a cuceririlor revoluției științifico-tehnice contemporane, în toate sectoarele de activitate, răspunsuri optime, în practică, la cerințele noii revoluții agrare. Din această perspectivă, formarea și perfecționarea continuă a cadrelor, îmbunătățirea permanentă a pregătirii lor profesionale, în acord cu înnoirile și tendințele din diversele domenii de activitate, capătă semnificații sporite și implicații adânci în însăși opera de făurire a socialismului și comunismului, în asigurarea progresului multilateral al țării, impunându-se ca o preocupare prioritară, obiectiv constituită, la toate nivelele organizării economico-sociale.

În contextul prefacerilor revoluționare inaugurate de istoricele lucrări ale Congresului al IX-lea al partidului, din inițiativa și sub îndrumarea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, s-a creat un sistem național complex și multimedia de educație permanentă și multilaterală a oamenilor muncii, larg cuprinzător pentru toate categoriile de vîrstă și socio-profesionale, realizându-se convergență și unitar, prin învățămînt — conceput într-o viziune modernă, în benefică relație cu cercetarea și producția, precum și prin activități extra și postșcolare, organizate de centre de perfecționare a pregătirii, case de cultură, cluburi, biblioteci ș.a. O contribuție însemnată în acest sens este adusă de producția editorială, de presă, de radio și T.V. Organizațiile de masă și obștești și-au sporit și diversificat formele de înrîurire a conștiințelor și conduitelor, preocupările de ridicare a nivelului politico-profesional și de cultură generală a cetățenilor.

Este semnificativ că promovarea și perfecționarea cadrelor a fost elaborată dintru început, ca un sistem dinamic, deschis înnoirilor și îmbunătățirii per-

(Continuare în pag. 15)

MIHAI RADUCANU ■

„În întreaga activitate politico-educativă va trebui să angajăm cu și mai multă putere uniunile noastre de creație din domeniul literaturii, muzicii, artei plastice. Ele trebuie să participe activ, prin toate operele lor, la promovarea concepției revoluționare, a principiilor socialiste, a politicii partidului nostru, la ridicarea nivelului general de cultură al maselor, al poporului”.

NICOLAE CEAUȘESCU

POEM PENTRU PATRIE

Rămurilele astre

Să fi curat ca un voievod tinăr.
Să-ți faci din lumină un leac
Pentru țara care te împresoară.
Poete, am colindat neobosit
Cărările toamnei frugale
În ceas predoslovit de dorul
Cocorilor, a giștelor sălbătice.
Tu să aștepți culoarea să bată
În liniștea ce-a pus căpății
Tresăririi în durata clipitel.
Ochii mei se revarsă săltînd
Peste creștetul lumii adulmecînd
Catarg după catarg, spre marea cea mare.
Mama mă mîngîie în amintirile-porunci,
Din rămurilele astre cad filele calendarului
Peste răgazul albastru ce ne-împrejmue.
Poete, haidem să punem frunze în loc de
Ferestre, să ne facem din lumină un steag
Pentru România eternă
Cea binecuvîntată.

ȘTEFAN AUREL DRĂGAN ■

Lași Răhia în urmă, mai arunci o privire peste dealurile acestea de la începutul lumii cuprinse în hora mută și împăcată. A răsărit soarele, o pornești pe jos ca de atîtea ori pe drumul-cărăuie ros de pașii zeilor și sutelor de mil de pele-rini petrecuți în veac pe aici. Ieși pe poarta măreață care deschide codrul acum.

La Tîrgu Lăpuș intri în atelierul lucrătorilor în lemn ce te primesc în tăcere, vor să le vezi intruchipările, o istorie a țării în lemn. Cenacul „Astra” asupra căruia o să revin cuprinde și lucrarea acestor meșteri ce știu subția șița și avînta căpriorii peste trupul firav al cîitorilor ce săgetează vîzduhul în toate așezările.

Rămas bun de la tinărul primar inimos, de la soția sa, profesoară-filolog-italienistă, de la cele două fete ale dumnealor. Casa doctorului Dragoș Victor, prietenul drag, întemeietorul spitalului din Tg. Lăpuș, eric lucrător, aici întemeind, mort prematur, acum în miinile altora ce oglocuiesc, rămîne la stînga, porniți spre Baia Mare printre lanuri de porumb, floarea soarelui, prin sate curate și harnice locuite de mineri, muncitori, țărani, profesori. Este luni, toată lumea la lucru, verdele inundă pămîntul, a plouat îndeajuns.

Întîlnirea este fixată la ora unsprezece, lumea, și mi-e teamă că nu vom avea în sala sindicatelor, în urma unui mic anunț scris cu mina pe o ușă, la ora asta, mai pe nimeni. Merg pe jos de la hotelul unde mi-am lăsat bruma de sac și mi-am luat rămas bun de la sufletul casei de cultură de la Lăpuș, cea cu frumosul nume latin, profesoara Valeria ce ne-a însoțit pînă acum cu grija

și discreția unui suflet adevărat în ospitalitatea desăvîrșită. Dar sala este plină, iar în cele cîteva minute de prezentare se vor strînge roată în picioare încă destui tineri și mai vîrstnici ca să poată fi numită și această a doua întîlnire în Maramureș după cea de la Tg. Lăpuș, una folositoare.

Cele aproape două ceasuri de răspunsuri la întrebări, dar și de evocare a sufletului Maramureșului, vor trece iute și mina va osteni semnind cartea ce a prilejuit întîlnirea. Cu un sfert de veac în urmă veneam aici iniția oară student fiind împreună cu soția mea, inițial drum din satul natal, plecînd cu un tren de noapte, încet și încărcat de oameni.

Atunci am pătruns în atelier-rele pictorilor de aici. Iată-i, tinerii de atunci, ne-au primit în fața pinzelor încărungiți: Dipșe; Olos, iubitul prieten, este plecat în străinătate; Vida a trecut dincolo. Iată-l pe Augustin Cosmuț, coleg de școală, filolog dăruit, ziarist cu har și bunăcuviință, pe ziaristul și poetul Gheorghe Părja tot așa dintr-un sat apropiat și pe mulți alții cărora-mi cer iertare că nu-i pomenesc aici; directoarea centrului de librării, fosta noastră colegă de facultate ne va însoți și la Sighet, acum grija

fiindu-i de-a isprăvi cu bine întîlnirea de la Baia.

Un tinăr nevăzător vine și imi recită din cărțile mele ceea ce m-a uluit cum l-ar ului asta pe orice scriitor de oriunde ar fi. Nu numai că știa pe de rost poeme, dar este un profund cunoscător în amănunt a tot ce am scris.

El ascultă după bandă textele și le memorează — fratele nostru. Vin tineri români dar și maghiari cu cărți să le dau un autograf, studenți, muncitori, medici, mulți profesori, o oră și mai mult semnez cartea.

Le-am vorbit despre satul primordial — Maramureșul, cum îl numește un japonez, despre sufletul lor, despre ceea ce a descoperit un poet aici.

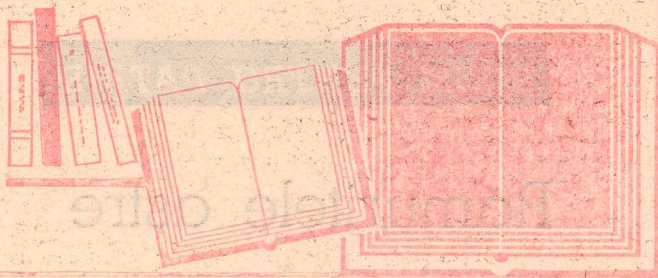
Ceea ce a spus directoarea centrului de librării, Radu, filolog, că un poet ne arată cum suntem, cit de avuți interior sîntem poate fi un adevăr față de toată poezia și cuprinde în definirea astfel ceva din datarea și puterea rostirii poetice anume de a-i arăta omului splendoarea sanctuarului lăuntric. De la astfel de întîlniri cred că pleci cu fruntea sus mai demn și mai frumos într-o viață pentru toate zilele.

Prieteni din tinerețe, actorul Paul Antoniu, cunoscut în tot orașul, mă poartă în casa lui, ascult muzică maramureșană culeasă de el nepereche, imi cumpăr o bandă să o am și eu în casa mea înregistrată. Încă n-am cules, încă nu cunoaștem toată averea spirituală uriașă a acestui ținut strămoșesc.

Miezul nopții aproape ne află convorbind cu vechi prietenii Augustin, Gheorghe... Dar mine, drumul către inima Maramureșului, vechia capitală Sighetul.

IOAN ALEXANDRU ■

VITRINA CĂRȚILOR

Convorbiri fără adiționale

Cultivarea uneltelor

— Din cele patru volume de poezii publicate până în prezent, stimate Radu Ulmeanu, pe care îl considerați a fi mai reprezentativ? Unul care să vă definească demersul liric, domeniul dv. poetic...

— Nu cred că l-aș putea numi pe unul anume care să mă reprezinte în mai mare măsură decât celelalte. Și asta pentru că, prin întinzirea și decalajul publicării lor, ele sînt mai mult un amalgam decît o grupare semnificativă pentru o anumită perioadă. Chiar în ultimul volum, *Sintagmele nopții* (1987), există poezii care trebuiau să apară în primul, *Patinoar* (1979); dar asta este deja o cu totul altă poveste.

— Cui îi datorati debutul?

— Geo Dumitrescu a fost cel care m-a publicat masiv și cu consecvență, după o prezentare pertinentă în *Contemporanul*, în anul 1966. Decisiv a fost apoi debutul editorial la *Cartea Românească*, unde Florin Mugur, cu concursul binevoitor al lui Marin Preda, mi-a impus *Patinoar* în fața unor exigențe mai degrabă birocratice decît de altă natură.

— Aveți în planul editorial al Editurii Eminescu un volum de sonete. Cum ați ajuns să abordați această formă fixă, atît de pretențioasă?

— Toate aceste sonete, în jur de o sută, izbucnite spontan, au fost scrise în șase zile. Au venit dintr-o setă adincă de forme clasice, de geometrie euclidiană. Volumul în ansamblu se aseamănă oarecum cu un roman de dragoste și, ca un adevărat roman, cuprinde nu atît o experiență personală, cît una general umană, dacă termenul mai poate fi folosit în accepțiunea lui nobilă. Treptat, sentimentul se sublimază, iar finalul este conceput ca o apoteoză.

— Eminescu a scris doar șapte

sonete, dacă nu mă înșel. Nu e, totuși, un risc prea mare scrierea și publicarea a o sută de sonete?

— Abia după apariție se va vedea în ce măsură am reușit. În fond, scriitorul este tentat uneori să-și cultive uneltele, ca să mă exprim astfel. Așa că, luați această întoarcere la „uneltele” clasice, în fond constructive, ca o lucrare a poetului asupra lui însuși, în primul rînd, iar în al doilea, ca o abordare a domeniului său devenit predilect; poate doar pentru un timp anume.

— Trăiți, Radu Ulmeanu, într-un oraș cu o vie activitate a creatorilor de literatură. La ce se rezumă „zestrea” lor literară?

— Da, și consider acest lucru o şansă, în măsura în care există această efervescență în Nordul nostru statornic, datorită unor scriitori valoroși, autori de cărți de poezie, proză, critică și istorie literară. — circa 33 de volume editate doar în ultimii ani —; unii dintre ei, membri ai Uniunii Scriitorilor, implicați, cu toți, în viața cultural-artistică a județului și a municipiului Satu Mare așezat de-o parte și de alta a râului Someș. Există apoi tineri, foarte tineri, care vin și ei puternic din urmă. S-a scris de mai multe ori despre toate acestea în presa literară. La Satu Mare, ca și la Brașov, la Hunedoara, ca și în Maramureș, se constată aceeași efervescență și emulație creatoare.

Firește că ar fi binevenită însă o mai grabnică afiliere a cenaclului sătmărean *Afirmarea* la *Uniunea Scriitorilor*, așa cum s-a întîmplat cu cenacluri din multe alte județe, așa cum avem promisiunea că se va întîmpla curînd și în cazul nostru.

DORIN SĂLAJAN

Cronica literară

de Romul Munteanu

Paradisele artificiale

Este un vechi obicei al creatorilor de mituri, ca și al filozofilor și scriitorilor, de-a crea spații utopice pitorești și opulente, unde oamenii trăiesc în comunități guvernate de legi binefăcătoare, care creează spații mari de libertate pentru fiecare categorie socială. Sîntem departe de mitul paradisului biblic, unde toate sufletele se cuvine să-l adore pe un singur zeu atotputernic. De la Platon și Aristotel pînă la Campanella și Bacon, filozofii și-au imaginat diferite modele de societate utopică, propuse omnirii și conducătorilor de state ca modele posibile de viață. Utopiile filozofice departajează grupurile sociale, fixează drepturi de alegere a conducătorilor, legile păcii și ale războiului, modul de educare al tinerilor, regulile căsătoriei, rolul științei și al artei etc.

Literatura utopică este și ea fixată în locuri și epoci diverse. De la Rousseau și Voltaire pînă la H. Hesse, Th. Mann, M. Frisch, J. Fowles, modurile de gîndire și situație într-o utopie cu tot mai multe deschideri spre o realitate posibilă, s-au transformat sensibil pe parcursul timpului.

Preferințele merg spre insule pitorești, spații îndepărtate și izolate, locuri de repliere pentru meditație, iubire, trăire liberă în sinul naturii etc. John Fowles în *Magicianul* creează adevărate paradise artificiale în insulele grecești pe care le modifică sau le anulează ca pe niște simple decoruri teatrale. Să nu uităm că în epoca noastră *Robinsonadele* s-au înmulțit și ele în mod sensibil. În literatura română actuală, Mircea Nedelciu a realizat și el un asemenea spațiu utopic relativizant, asemănător cu un falanster.

Spațiile utopice din romanul Mirelei Roznoveanu, *Totdeauna toamna* (Ed. „Cartea Românească”, 1988) sînt imaginare în manieră cu totul diferite. Ele rezultă din mici aglomerări de intelectuali și artiști în locuri restrînse, extrem de elegante (spațiile închise) sau pitorești (deschise). Personajele autoarei, legate între ele printr-un ciudat lanț al slăbiciunilor, se întîlnesc la Sinaia, Constanța, în pitoreasca vilă cu grădină a Faustei de lingă București (loc neprecizat). Mîncărurile sînt rare și bogate, băuturile foarte fine sînt mereu condimentate cu dispoziții extrem de rafinate de ordin filozofic, estetic, literar, erotic, social, etic etc. Faimosul liant al slăbiciunii care unește aceste personaje se bazează pe atracție-repulsie, iubire-ură, gelozie-indiferență; cuplurile se fac și se desfac, prietenii trec prin stări de criză, intelectualii se găsesc uneori în opoziții ireductibile de idei. Ascensiunile și căderile, ca și moartea, sînt mici accidente ce pot surveni și în aceste paradise artificiale.

Și totuși, deși indicii realului se găsesc peste tot în această carte, ea pare falsă și artificială prin înseși premisele ce stau la baza destinului acestor personaje ce trăiesc într-un climat deosebit. Este incontestabil faptul că cele mai multe fragmente ale acestui univers de viață, ca și numeroase detalii ale intrigii, pot fi acceptate ca verosimile. Dar ansamblul în întregul său complexitate sună fals, chiar și pentru un cititor mai puțin avizat. Fără îndoială că Mirela Roznoveanu nu și-a imaginat un *Eldorado*, iar lumea reprezentată de ea nu este cea mai bună dintre toate lumile posibile. Ea și-a propus să scrie o carte frumoasă, relaxantă, oferindu-le astfel cititorilor mai multe insule tihnite de iluzii. Intriga se deplasează rînd pe rînd în Franța, Italia, Grecia, Anglia, Statele Unite, Peru etc. etc. Personajele romanului cîntează aceste țări cu o umitoare facilitate psihologică. Ele nu suferă de nici un fel de „sindrom de

adaptare”, cele mai multe fiind stimulate de un simț de conservare pe care l-au deprins de la făpturile care trăiesc liber în cadrul naturii. Omul este văzut uneori ca o „materie experimentală”. Dar se cuvine să menționăm de pe acum că personajele reprezentate de Mirela Roznoveanu în romanul său nu sînt nici caractere ce se fac pe măsura asumării existenței prin fapte, nici simple esențe prestabilite. Eroii sau noneroii scriitoarei își asumă destinul ca un proiect în existență. Una dintre eroinele cărții (Fausta) afirmă că „Sîntem cu toții prizonierii aceluiași tumult temporal...”. Dar inserțiile teoretice ale prozatoarei sînt mult mai complexe în privința felului de confruntare dintre individ și destin. „Din această goană, alegeți precipitate de traiectorii, cădere lentă, trecere de la echilibru, la dezechilibru, ordine și haos, imposibilitate de a te agăța de ceva pentru a încetini alunecarea, important este cu ce rămii, cu ce te alegi”.

Totdeauna toamna este o amplă reverie roză despre oameni și modul lor de a fi, pătată de foarte puține puncte întunecate. Între Eros și Thanatos, stimulii ce acționează ființa umană în existență sînt extrem de variați. Posedați de trăirea ideilor în stare pură (Vizanti), obsedați de asumarea literaturii într-o manieră mai profundă decît viața (Maria), stăpîniți de o curiozitate multiplă (Fausta), dominați de instinctul de conservare pînă la anularea personalității (Surugi), învăluți în mister pînă la sinucidere (Popa, diplomatul), eroii Mirelei Roznoveanu abordează viața pe căi diferite, dar în mod inevitabil ajung pe același traseu.

Totdeauna toamna debutează cu o intrigă măruntă din viața universitară. Persecutată de unii colegi (Segărceanu), nesustînută de un profesor laș (Surugi), Maria eșuează la susținerea unei teze de lingvistică, este accidentată de o mașină, dusă la spital, se retrage într-o slujbă măruntă etc. etc.

Acest palier al intrigii se interferează mereu cu altele. Scenele se schimbă rapid, fiind mereu creionate cu o mină sigură de artist și alte personaje intră în joc. Mirela Roznoveanu are o deosebită înzestrare pentru tablourile în grup, asemănătoare cu niște fotografii ușor mișcate. „Odețe se postase pe cearsaful lui Predoi aspirîndu-i vorbele, deși el o ținea mai departe pe Fausta de mină în mod provocator. Se zări înotînd în dunele de nisip Gemma. O flancă repede pe Odețe. Lungită pe nisipul incins, atît de fierbinte încît nu se putea pași cu piciorul gol pe el, Gemma, după ce făcu haz de plaja în „costum” a lui Vizanti, începu să turuie din senin despre asceză și sfîntenie, iubire și milă divină, interpretînd un roman la modă...”

Intriga explodează în toate direcțiile în funcție de traseele geografice, ale personajelor. Maria și Gemma stau o vreme la Paris, Vizanti are o bursă în Statele Unite, Konstantinos cutreieră Grecia, Italia, România, misterioasa italiancă (Fausta) apare subit în diferite țări. Faptul acesta îi lasă scriitoarei libertatea de a creiona alte medii și alte profiluri umane. Darurile literare sînt însoțite de o remarcabilă erudiție în evocarea unor locuri atît de variate.

Există apoi fragmente de roman în roman, scrise de Fausta și Maria, ce trimit spre lumi cu totul diferite. Nu lipsesc nici episoade de roman polițist (moartea lui Popa, a balerinei pariziene), uciderea aramului Hristu etc.

Mirela Roznoveanu excellează în caracterologia feminină și romanul de conversație de o mare densitate intelectuală. Așadar un univers estetizant, un mit al frumosului cu premise false, o carte strălucită.

special ale existenței artistului sculptor. Imperativele morale — ale moralei profesiei, desigur — merită a fi relevate în-til, deoarece calitatea prezenței în expoziție nu poate fi înțeleasă fără o deslușire a resurselor ei din profunzime.

Toată creația își trage sevele din tradiție. Revoluțiile artistice ce operează în veacul nostru vădese, la ceasul concluziilor, punți solide în teritoriul artei clasicizate. Cu cît mai frecvente și mai acute sînt intervențiile cu caracter revoluționar, cu atît mai apropiată le este „tradiția” unor reușite, totuși, moderne, uneori și contemporane. În arta sculpturii trăim de multe ori deodată cu „tradiția”. De aceea sculpturile lui Ion Măndrescu impun fără să șocheze. Știm, prin urmare, ce fel de sculptură este aceasta și sîntem în situația de a conchide că reliefulurile și obiectele pe care le vedem încununează teme și aspirații stabilizate. Unii artiști se nasc parca pentru a culege roadele unui timp de efort complex. Culesul e însă o muncă tot atît de grea ca și semănatul. Ion Măndrescu face parte din categoria — nu tocmai mare — a sculptorilor care sînt de găsit ziua în-țreagă și în toate anotimpurile în atelier. E limpede că remarcabila intimplare, care este expoziția de la „Simeza”, se explică mai bine considerînd anii ce-au pregătit-o. Operele prezentate urmăresc, în firul ei, tema tensiunii pentru un țel și emoționează pentru că idei

din patrimoniul de simțire și generozitate umană capătă o interpretare deosebită de pregnantă. Lucrările lui Ion Măndrescu, se țin minte cu însoțirea unor argumente ale formei rafinate în simplitate. Ele vin în întîmpinarea unor nevoi ale spiritului modern, din care cauză ne par familiare. Nu putem spune că le-am mai cunoscut cîndva, dar sîntem siguri că le-am mai dorit înainte-ne.

TUDOR OCTAVIAN

Muzică

Repere lirice constănțene

Vara, marele oraș-port la Marea Neagră devine o adevărată capitală a teatrului și muzicii. Practic, toate teatrele bucureștene, de la Național și pînă la Tăndărică, alte instituții ale genului din întreaga țară, vin să ofere sutelor de mii de turiști români și străini cele mai valoroase realizări montate în stagiunea curentă. Dar, dacă în acest domeniu Teatrul Dramatic din Constanța suportă o concurență extremă, apoi, în ceea ce privește opera, opereta, baletul și muzica simfonică, Teatrul Liric constănțean este suveran, rămînd singular în reprezentarea artei sunetelor în-țruct, din varii motive, încă din anul trecut nici o institu-

Vitrina artelor

Plastică

In material definitiv

Cele mai multe expoziții de pictură înfățișează, de fapt, nu opere, în înțelesul superior al termenului, ci eșantioane de stil și secvențe din strădania constituirii acestuia. Numărul mare de schițe, acuarele pitorești, pagini de jurnal plastic precum și abundența pinzelor și cartoanelor de mici dimensiuni semnifică în sensul preocupării artiștilor întru dezvăluirea tainelor de atelier, dar cel mai adesea — și din păcate — mărturisesc un țel mărunț, o angajare conceptuală minimă. În genul picturii de șevalet, gen practicat de covîșitoarea majoritate a pictorilor contemporani, puțini sînt cei care au voință și puteri pentru organizarea unor manifestări ambițioase, conținînd lucrări de maximă mobilizare spirituală. Într-un cuvînt, opere. Cîndva, Iorga făcea observația — apropo de absența inteligențelor de marcă într-o serie de absolvenți ai facultății

de istorie — că din facultatea respectivă nu avea cum să iasă niște minți luminate, de moment ce astfel de minți nici nu intraseră. Nu cred că se poate ivi o creație de rapel în cultura noastră indiferent de capacitatea unui artist de a discerne asupra însemnătății drumului de urmat. Cu alte cuvinte, e greu de acceptat ideea că, propunîndu-ți o existență de meșteșugar în arte, ai șanse la o carieră de deschizător de cale.

Spre deosebire de pictori, sculptorii sînt obligați de înalte rigori ale transpunerii gîndului artistic în așa-zisele materiale „definitive” la o selecție extrem de aspră a opțiunilor. În arta sculpturii, e tot atît de important să nu purcezi o vreme la realizarea unui obiect, pe cît de important e să afli motive serioase pentru a începe ceva. Din cauza, bineînțeles, a cheltuielilor și a strădaniilor cerute de transpunerea ideii în piatră, lemn, metal etc. Rezultă că o selecție de sculptură, cînd nu conține iposuri, proiecte la scară mică și desene, cuprinde numai opere ori, mai bine zis, lucrări ce răspund exigențelor de fond ale creației sculpturale. Că e așa o dovedește raritatea expozițiilor de sculptură. Un

pictor își îngăduie să expună o dată la doi ani, un sculptor însă prepară o „personală” în mai mulți ani. Unii nu izbutesc să-și toarne gîndul și idealul în materialele trebuincioase unei ieșiri marcante în lume nici măcar într-o viață. Cei mai mulți dintre sculptorii năzuiesc la expoziții dar, cunoscînd eroismele constituirii ei amină la nesfîrșit proiecte altfel onorante.

ION MĂNDRESCU — n. 1954, absolvent din anul 1980 al Institutului „Nicolae Grigorescu”, clasa prof. Geta Caragiu — a deschis la „Simeza” o nouă expoziție personală cu opere în marmură, lemn și bronă — toate piese demne de acest nume. E a doua expoziție a sa — după aceea de la „Orizont” din 1984 — fapt ce interesează atît în ce privește biografia de artist, cît și, în general, problemele organizării unei manifestări personale. Aș îndrăzni să afirm că perseverența lui Ion Măndrescu la un nivel al împlinirii artistice cu totul excepțional, și cu o sumă bună de creații finalizate și sub raport material, ne vorbește, în primul rînd, despre chestiunile constituirii, sub un control intelectual și moral sever al „vieții de artist”, în

SEMNAL

● În această săptămână vă recomandăm câteva dintre aparițiile de la Editura „Univers”. Începem „semnalările” noastre cu antologia de literatură comică japoneză *Evantaiul cu noroc* (selecție și cuvânt introductiv Stanca Cionca; prezentări și note de Stanca Cionca și Ion Dianu; traduceri sint seminate de Stanca Cionca, Elena Mocanu și Ion Dianu). Pentru

a vă stîrni curiozitatea, cităm una dintre snoavele care făceau deliciul celor din epoca Edo: „Un orb călca fără să vrea pe un ciine, care scoase un șchelălăit lung. Mai merse cițiva pași și iar se împiedică de ciinele care se ținea după dînsul. Îngrozit strigă: Ce ciine fără sfîrșit!”

● Tot din literatura japoneză Angela Hondru traduce *Botchan* de Soseki Natsume care

povestește întâmplările unui tînr „cam nesăbuit din naștere”, drept pentru care trage, din copilărie, tot soiul de ponoase.

● Editura sus amintită ne recomandă astfel un nou volum apărut în atît de populara colecție „Globus”: „Deși a debutat abia în 1980, romancierul portughez Americo Guerreiro de Sousa (n. 1942) s-a impus

tle-soră, lrică, ori de concerte nu a mai efectuat vreun turneu pe litoral. Începînd din luna mai și terminînd cu jumătatea lui septembrie, soliști, instrumentiști și balerinii constănțeni duc o intensă bătălie pentru satisfacerea gustului estetic al spectatorilor, cit și pentru păstrarea calității interpretative la un nivel deosebit; în patru luni, instituția realizează 45 la sută din întreg planul anual de spectacole. Pentru a fi și mai la obiect, vom arăta că stagiunea estivală cuprinde 60 de manifestări, în care sînt cuprinse 11 titluri de operă și operetă, 2 de balet, 8 concerte simfonice cu un repertoriu extrem de variat, 3 recitale de muzică și poezie, un spectacol complex de tragedie antică și încă un titlu de spectacol folcloric, repetat, firește, ca și celelalte.

În acest an, Luna Muzicii de Operă și Balet a cuprins 19 manifestări, diferite titluri de operă și balet, toate avînd un succes meritoriu datorită prestațiilor artistilor localnici, dar și a unor numeroși oaspeți din țară și de peste hotare. Acest important eveniment ajuns la cea de-a XIV-a ediție, este privit cu o maximă seriozitate la Constanța și cu o mare încredere în gîndul și superioritate prim alte părți. La o privire mai atentă, însă, manifestarea depășește cu mult interesele județului, căci ea este unicat pe întreaga țară; așadar, înscrinându-se în generosul cadru al Festivalului național „Cîntarea României”, „Luna muzicii de operă și balet” ar trebui să constituie în fapt, o desfășurare

foarte curînd atenției cititorilor și criticii ca autor al citorva romane de succes, distinse cu premii și figurînd un timp îndelungat pe primele locuri în listele de best-sellers. Compoziție la viitor și Cronos sînt două tulburătoare povești de dragoste, în care jocul dintre

realitate și fantastic sau imaginar este subtil dozat, pînă la dramatice deznodămînte. Traducerea lor, postfața și notele aparțin Micaelei Ghițescu.

● În colecția romanelor științifico-fantastice — Zona zero de Herbert W. Franke (traducere de Peter Sragher). Cartea istorisește palpitant aventurile unui erou aflat într-o situație limită. Spre deosebire de alte scrieri științifico-fantastice, Zona zero nu face abuz de detalii tehnice fiind mai mult interesată de modul în care se comportă omul confruntat cu evenimente potrivnice lui. Dar deși e vorba de un roman de anticipație, să nu anticipăm și să lăsăm intactă bucuria cititorului de a descoperi singur intriga acestui roman bine scris, alert și care se parcurge cu suflul la gură.

● Cîteva dintre personajele principale ale romanului *O lume pradă flăcărilor* de Angus Wilson: străbunicul Mosson; Lady Mosson (Jackie) — nora sa, văduvă, stăpîna casei, o americană bogată. Soțul ei a îndeplinit funcția de Lord primar al Londrei; Sir Hurbert (Mosson, baronet, moștenitorul străbunicului, fiul cel mare al ladyei Mosson; celibatar între două vîrste și bancher; Rosemary Mosson (Ma) — văduva lui Jerry Mosson, fiul mai mic al Ladyei Mosson, ucis în timpul celui de-al doilea război mondial; Ma este mama lui (Piers) Mosson — supranumit Van de către fratele său Tom, din cauza pasiunii sale pentru arhitectura creată de Vanbrugh la Tothill House și al lui Tom Mosson — supranumit Pratt de

către fratele său Piers, din cauza admirației sale pentru arhitectura creată de Pratt la Tothill House. Romanul tradus de Georgeta Pădureleanu promite să ofere o lectură plăcută. Anthony Burgess o recomandă astfel: „O lume pradă flăcărilor

lor constituie nu numai o desfășurare de calitate pentru cititor, dar și o critică a societății actuale, fiind în același timp un poem despre ființa umană — o carte tulburătoare și o creație artistică valoroasă”.

● Două romane de Zigmunds Skujins, *Memoriile unui tînr* și *Hermiona pe asfalt* au fost traduse de Natalia Stănescu și Ecaterina Sîmpanian. Cele două scrieri conturează repere ale universului contemporan, cu oameni asemenea nouă. Finalul uneia dintre ele exprimă cu limpezime generozitatea mesa-

jului pe care dorește să ni-l transmită acest romancier: „Cînd și cînd, dacă începe să mi se pară că neomenia și ura ies biruitoare, mă întorc cu fața spre iubire. Din același motiv socotesc necesar, din cînd în cînd, să privesc înapoi la culmile arse de fulgerul iubirii, care au prins din nou viață. Răul este adesea uriaș, dar nu are puterea să distrugă iubirea de tot. Iubirea va dăinui totdeauna”.

GEORGE ARION ■

republicană a forțelor teatrelor lirice; ea ar trebui să devină chiar ceea ce se înțelege din această titulatură, adică un *colocviu artistic asupra problemelor operei în genere*.

Anul trecut, directoarea teatrului, Ana Maria Munteanu, ne dezvăluia cîteva dintre proiecte, astfel, 1987 constituia perioada necesară consolidării organizatorice, pe toate planurile, iar în 1988 compartimentul de balet trebuia să crească valoric și numeric, această secție fiind la ora convorbirii noastre cea mai neglijată; „dorim ca într-un scurt timp să avem una dintre cele mai bune trupe coregrafice din țară, chiar să rivalizăm cu vecinii noștri, valoroșii balerini de la „Fantasio”, ne spunea pe atunci Ana Maria Munteanu. Faptele au demonstrat că primele două obiective strategice au fost îndeplinite aproape în totalitate. Instituția lrică din orașul de pe malul mării dispune astăzi de un colectiv bine închegat care muncește cu sîrg răspunzînd la toate solicitările. Recitalurile de canto și balet, concertele de vacanță, ca și spectacolele de operă, operetă și balet vădesc forțe interpretative de primă mărime: cîntăreți ca Emilia Oprea, Veronica Diaconu, Nicolina Cîrstea, Maria Dumitrescu și Florența Marinescu, pot figura cu legitimitate pe oricare afiș al teatrelor noastre de gen; iar Constantin Acsinte, Victor Axinte și Gheorghe Țira sînt elemente de perspectivă cu certe calități vocale, mai avînd însă nevoie de îndrumarea unor maeștri; balerini în frunte cu Fănică Lupu,

Rodica Raicu-Urețu, Iosana Sebeșan, Marika Molnar, Mihaela Ștefan, și alții, au efectuat într-un singur an un salt valoric față de evoluțiile lor anterioare; dirijorii Radu Ciorei, Mihaela Silvia Roșca și Gheorghe Stanciu încep să fie mai aproape de posibilitățile întrevăzute în ei cu ani în urmă; rezultă din toate acestea, că efectul stăruinței — uneori aspre — asupra disciplinei artistice, publicității cu totul specială și de bun gust, varietatea titlurilor lirice înscrise în repertoriu, întinerirea trupei coregrafice, concursul anual care are loc pentru secția respectivă, orientarea spre o viziune modernă a baletului, colaborarea cu maeștri coregrafi de mare valoare, ca Ion Tugearu și Alexa Mezincescu (care au montat aici cîteva spectacole) au dat roadele așteptate.

Teatrul Liric din Constanța se prezintă astăzi drept o instituție în plină creștere valorică, Ana Maria Munteanu, este o conducătoare cu tact, strategie, diplomatie și fermitate în atingerea telurilor propuse, iar Mariana Acsinte, o secretară muzicală, care, are fler, rîvnă și o minte limpede organizatorică. Un plus de interes și sprijin din partea organelor județene de resort se face simțit. Cum și părăsirea vechii embleme de Teatrul Liric și aflarea unei alte denumiri, mai aproape de conținutul, valoarea și rezultatele obținute va cinsti, cu adevărat, munca stăruitoare ce se desfășoară la Constanța.

CLAUDIU NEGULESCU ■

● Cap limpede ● Cap limpede ●

● Teatrul la români. Încă o voce în stare să reabiliteze critica universală „de tip sco-lastic” (sic!), care nu vede pădurea de copaci și nici pe aceștia cu ochiul limpede. A trebuit să treacă, așadar, un secol pentru a ni se reaminti, în termeni de astădată ieșiți din călimăriile „dezamă-girii”, că teatrul nostru scris rămîne fatalmente cenușă-reasa literaturii. Convingerea opo-nentului Mihai Zamfir (v. articolul din *Viața Românească* — 6, 1988), provine — o spunem cu toată considerația față de „cercetătorul” pe-rioadei premoder-niste (pe traseul I. Bujoreanu — Pan-tazi Ghica) — din-tr-un superficial con-tact cu piesa românească de la începuturi pînă în prezent. Nici o pro-pozitie nouă, de altfel, privind limi-tele creației din do-meniul drama-tur-giei nu se rele-vă; au mai clamat și alții absența „a-tracției” poporului nostru pentru ge-nul dramatic, ba, chiar un istoric li-terar improvizat (N. Davidescu) l-a contestat violent pe I.L. Caragiale; „specificul națio-nal” nu se regă-sește transfigurat artistic, în același timp și la același nivel calitativ, în toate secțiunile și manifestările con-crete ale creației spirituale ș.a.m.d.

Desigur, este mai ușor să apelezi la teorii bune în toate cazurile, în-ce-cînd să liniș-tești cititorul în privința „carenței” teatrului, decît să argumentezi „ceea ce cu adevărat me-rită a fi relevat: drama-tur-gia româ-nească a încetat să mai joace rolul de efect al unei pre-ocupări oarecare, de poligon al exercițiului fără pretenții. Punînd în talerele judecă-ții — oricit de (mărturisit) obiec-tive s-ar insinua — concepute de transparența ace-s-tora — „vocație absolută”, „geniu”, autorul articolului cade în eroarea de a nu-și aprecia cum se cuvine con-temporanii, în pri-mul rînd, excluzînd de plano, dintr-un preaplin al spiri-tului critic, nume ca Horia Lovines-cu, Paul Everac, Ion D. Sirbu, Va-leriu Anania, Teo-dor Mazilu, Romu-lus Guga, Dumitru Solomon, Alexan-dru Sever, spre pildă, dintre dra-matur-gii „profesio-niști” care nu s-au cantonat în „come-die”, minimalizînd, prin citare pasage-ră ori omisiune, altele ca Lucian Blaga, Camil Pe-trescu, Mihail Se-bastian, Radu Stanca, Paul An-ghele, Marin Sores-cu, Dumitru Radu Popescu, Ion Băie-su, Tudor Popescu etc.

Înțelegem necesi-tatea exigenței în evaluarea creației artistice naționale: de la T. Maiorescu încoace lecția a prins bine. A ope-ra, însă, cu mijloa-ce inadecvate mo-

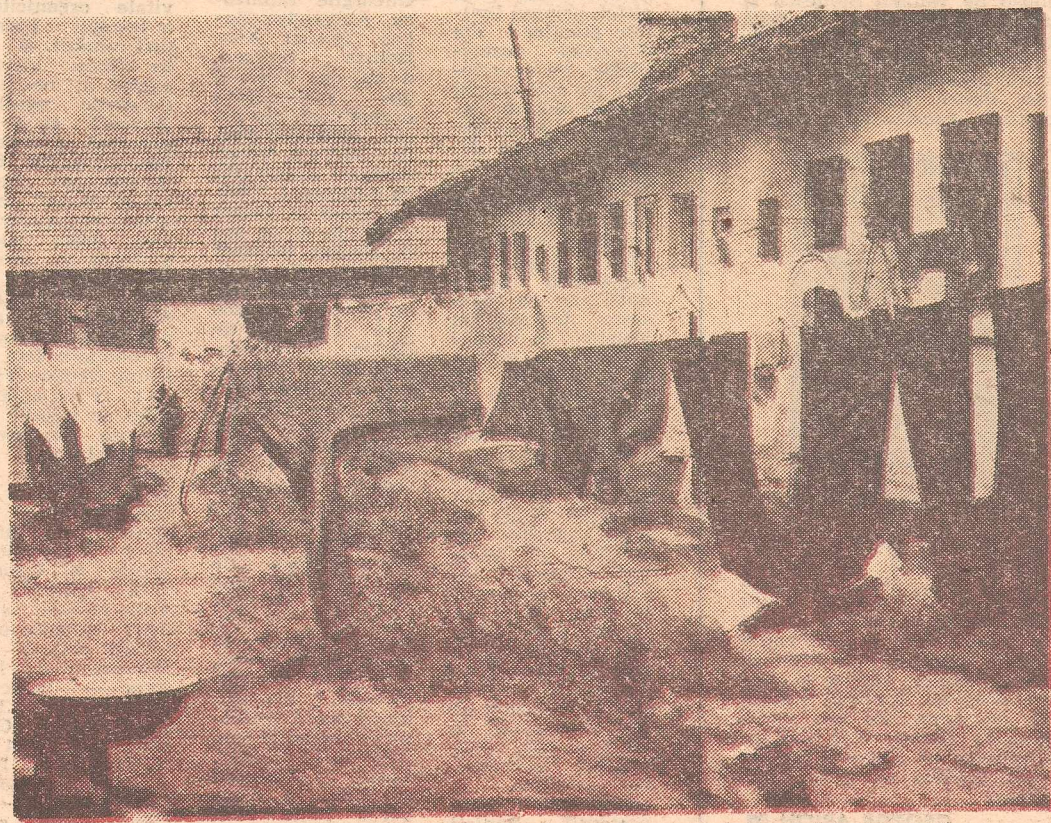
mentului, realită-ții, este un non sens. Cui prodest? „Carența” teatru-lui? Mai exact „carența” informa-ției despre drama-turgia românească și aceasta-i altă problemă. Nu-i așa, stimați drama-tur-gi și stimați cri-tici și istorici („profesioniști”) de teatru? (Victor Bi-bicioiu).

● A apărut alma-nahul revistei Tea-trul — Gong '88 care cuprinde nu-meroase pagini de mare interes ce re-reflectă diversitatea și bogăția fenom-e-nului teatral româ-nesc. Dintre ace-s-tea amintim: Tea-trele populare și muncitorești între activitate cotidiană și competiție. La 1848 pe scena ro-mânească, Stagiu-ne-a teatrală pe scurt, Aniversări (A. Davila, A. De Herz, Ion Sărbul), Despre teatru cu... Gheorghe Emines-cu, Alexandru Ba-laci, Ștefan Aug. Doinaș (Percep, destul de distinct, din nenumerate drama-tur-gii ale lumii, răs-unînd pes-te veacuri, vocca Omului confruntat cu destinul.), Ulti-ma piesă de teatru scrisă la 93 de ani de George Bernard Shaw — Ea de ce n-ar consimți?, De ce n-am scris cronică dramatică de Eugen Lovinescu, Scafandrii seman-tici de Paul Everac, Arta actorului de G. Călinescu („În gitlej, Nottara po-seda o orgă cu un registru extraordi-nar care, în viața diurnă sau pe scenă, răsuna ca un vifor ordonat de la țiuitul de sus pînă la hohotul se-pulcrar. El nici n-avea nevoie să interpreteze ceva, căci acest glas ca-taractal exprima direct toate tumu-lurile inefabile ale sufletului grav.”), Vocile Dimineții pierdute. La între-barea „Cite vieți trăiești tu, actoru-le?”, răspund Aura Buzescu, Constan-tin Bărbulescu, George Constantin, Rudi Rosenfeld, Bujor Macrin, Ion Marinescu. În su-marul acestui al-manah e cuprinsă și o convorbire cu Aurelian Octav Popa, o alta cu Bițu Fălcineanu, precum și două di-a-loguri cu Horia Șerbănescu și Ra-du Zaharescu. Eu-gen Cristian Mo-triuc, Gheorghe Visu, Ștefan Tapa-lagă, Mircea Albu-lescu, Ion Carami-tru, Silviu Stăncu-lescu vorbesc des-pre hobby-urile lor. Așa cum este și firesc, Gong '88 consacră o secți-une a lui și oglin-di-rii fenomenului tea-tral străin. (G.A.)

● Bogat și di-vers, numărul 8 al revistei constăn-țene Tomis dă ima-ginea unei publi-cații în plină as-censiune a forme-i și formulei sale ar-tistice. În primul rînd, interviurile: cu sculptorul Con-stantin Popovici (Sanda Ghinea), cu mereu imprevizi-bila actriță Tama-ra Buciuceanu (Carmen Tudora), cu vitalul regizor Gh. Vitanidis

(Constanța Căli-nescu), cu proza-torul Corneliu Leu, născut pe plaurile Dobrogei (Gabriel Rusu) și desigur, întotdeauna sur-prinzătorul, savu-rosul, incitantul inter-viu cu criti-cul Gheorghe Gri-gurcu (Nicolae Ro-tund), în care se afirmă lucruri tranșante, de maximă luciditate, asupra unor mari valori literare con-temporane: „pole-mica m-a atras de la începutul activi-tății mele” ● Al VI-lea episod din serialul lui Ion Cristoiu, *Demitizarea poeziei*, Marginalii la o is-torie a literaturii române investi-ghează artele poe-tice postbelice din care pare să se hrănească Insur-gența poetică a ac-tualului val al li-teraturii noastre tinere dîndu-ne sentimentul unei vitale organicități a întregii litera-turi române. ● În sfîrșit, ultima pagină a revistei, *Glasurile poeziei*, dedicată ca și în numărul precedent Simpozionului In-ternational „Poe-zia și Pacea”, cu-prinde răspunsurile unor mari poeți ai lumii la între-bările revistei a-supra rosturilor fundamentale ale poeziei în con-tem-poraneitate. Iată ce spune Grigore Vie-ru: „Poziția poe-tului ar trebui să fie cea de acum un secol: să-și a-pere sărăcia și neamul. Val de capul tău dacă îți aperi numai pro-priul experiment poetic”. ● Primă-vara rutieră și Vara rutieră sînt două recente pu-blicații editate de Ministerul de In-terne — Direcția circulației a In-spectoratului Ge-neral al Miliției în colaborare cu Fe-derafia Automobil Club Român — a căror lectură pa-sionantă creează orizontul de a-s-teptare a apariției următoarelor două anotimpuri rutie-re. Colaborări da-torice unor presti-gioși oameni de știință ca prof. dr. Paul Popescu-Ne-veanu, prof. dr. docent Iulian Min-cu, dr. Constantin Gorgos și mulți alții care aduc precizări extrem de utile despre să-nătatea fizică și psihică a omului de la volan sînt completate de in-tervențiile unor recunoscuți spe-cialisti ai circula-ției rutiere ca Vi-ctor Beda sau Gh. Ene. Beneficiînd de o excelentă pre-zentare grafică, pigmentată cu a-greabile spații re-creative pentru minte, inimă și li-teratura rutieră, publicațiile amin-tite tind să acre-diteze ideea unui nou gen publicistic pentru categoria socio - profesio-nală a conducătorilor auto. Realizatorii celor două frumoa-se anotimpuri ru-tiere: lt. col. Ion Șerbănescu și că-pitan Ioan Pălău; t e h n o r e d a c - t a r e a, Vasile Apol-zan. (I.Z.).

Ce mai e nou în Valea Jiului?

Intre aceste
două imagini
este
o distanță
doar
de câțiva ani

Față în față cu lumea

În 1979 cînd a fost aleasă în fruntea comunei Aninoasa, Valentin Cerchez era singura femeie primar din toată Valea Jiului. Poate acesta era și motivul pentru care oamenii zimeau pe sub mustață și o tratau ca pe un intrus de care nu aveau nevoie dar pe care trebuiau să-l accepte. Ba s-au găsit unii mai isteți care, văzînd-o în fruntea obștii, au crezut că a rămas ograda fără stăpîn și deci, fiecare face ce vrea. Numai că socotelile lor au ieșit tocmai pe dos deoarece noua primărie, născută și crescută aici, știa foarte bine ce o așteaptă, cunoștea mentalitatea oamenilor și mai ales, știa ce are de făcut.

Anii au trecut repede, poate chiar prea repede și Aninoasa a devenit o localitate frumoasă, cu blocuri cochete, drumuri asfaltate, școli, terenuri de sport, a devenit o comună ce a căpătat parcă aerul unei stațiuni de munte.

— Cum e munca de primar la Aninoasa, tovarășe Valeria Cerchez?

— Mi se pare la fel de frumoasă ca acum aproape 16 ani și poate la fel de grea. Aninoasa înseamnă o comună cu 6.500 de suflete, din care o parte se ocupă cu agricultura iar o altă parte lucrează la întreprinderea minieră Aninoasa, mină care a depășit un veac de activitate. Din această cauză avem oameni veniți din toate colțurile țării, unii doar în trecere, alții însă s-au stabilit aici definitiv.

— Și cum reușiți să vă faceți

înțeleasă de toți?

— Faptul că sint juristă mă ajută să ghicesc imediat omul din fața mea și să-l vorbesc pe stilul lui.

— Dar cum ați câștigat încrederea oamenilor?

— Probabil datorită felului meu de a-l pune omului adevărul verde în față. Oamenii au simțit că sint sinceră cu ei și nici ei nu mai îndrăznesc să vină la mine cu tot felul de minciuni. De fapt nimic nu urăsc mai mult pe lume decît minciuna.

— Și ce altceva nu vă mai place?

— Cînd cineva spune „nu pot”.

— Venind spre dumneavoastră, m-a frapat alăturarea dintre așa-numitele căsuțe tip colonie și noile blocuri recent date în funcțiune, în jurul cărora locatarii făceau curățenie și plantau flori.

— Da, în Aninoasa s-a început construirea noilor locuințe abia după 1980 și din această cauză apare atît de evident contrastul dintre nou și vechi. În scurt timp vom avea doar case frumoase. Iar la curățenia comunei țin deosebit de mult.

— Probabil pentru că sinteți femeie. Spuneți-mi, vă rog, o femeie-primar în Valea Jiului are și bucurii?

— Mai multe decît bănuiri. Destul de recent am fost internată în spital, la Petroșani și oamenii comunei au aflat ce e cu mine și veneau zilnic la spital, mai cu flori, mai cu probleme, dar veneau. Am plîns de bucurie. Apoi mai am și bucuria de a oficia căsătoriile, bucurie pe care nu o refuz niciodată.

îndiferent de zi și de oră. Și să știți, am mină bună, nici o familie căsătorită de mine nu s-a destrămat.

— Vă doresc cît mai multe bucurii.

Lumina de la poarta minelor

Coborînd în gara Petroșani, prima imagine care s-a întipărit pe retină a fost cea a soarelui care tocmai se ridica din spatele creștelor Paringului. Aerul curat de munte îmi răcorea trupul incins de oboseala drumului iar lumina, acea lumină strălucitoare a dimineților de vară îmi ștergea din minte ideea preconcepută pe care o aveam despre Valea Jiului. În loc de așezarea pe care o bănuiam înnegrită de praful cărbunelui și călcată doar de cizmele minerilor, întîlneam un elegant oraș de munte, strălucind de curățenie, care tocmai se trezea la viață. Nu m-am mai mirat de numărul mare de excursioniști care coboriseră odată cu mine și pentru care orașul reprezenta o adevărată plăcă turnantă pentru ascensiuni în Paring, Surianu sau Retezat. De la această realitate s-a pornit cînd s-a hotărît construirea unui nou hotel care să ofere cazare celor aflați în trecere. Noul hotel „Petroșani” a fost dat în funcțiune în septembrie 1986, are 206 locuri de cazare, un restaurant cu 400 de locuri, braserie, bar de zi, magazin „Comturist”, salon de frizerie-coafură și un colectiv de 22 de oameni care se străduiesc zi și noapte ca oaspeții să se simtă cît mai bine.

Mihai Fociar are 46 de ani și

De ziua lor, minerii își trimit întotdeauna în frunte fanfara

a lucrat 13 ani ca agent de turism în Valea Jiului. La construcția hotelului a lucrat ca voluntar, din pură pasiune, iar cînd lucrarea a fost gata, a rămas cu bucuria de a fi contribuit cu ceva la zestrea turistică a orașului. Abia după un an și ceva, cînd noul hotel se ducea de paragină într-un timp mai scurt decît cel în care fusese construit, cineva și-a adus aminte de Mihai Fociar și pasiunea sa pentru turism și astfel din februarie a devenit noul administrator al hotelului. Mai fusese cabanier în Paring, la o cabană al cărei venit anual nu depășea 11.000 de lei, dar pe care el îl ridicase după primul an la 500.000 de lei. Luat la întrebări, nu a reușit să scrie decît trei cuvinte: „am tăiat chitanță”. Cam aceeași poveste s-a întîmplat și în cazul hotelului. A luat totul de la început, a reparat ce era stricat, a făcut curățenie generală cum nu se mai făcuse niciodată, a trasat sarcini precise fiecărui lucrător, într-un cuvînt a făcut exact ceea ce trebuia făcut de la bun început. Trăgînd linie după primele șase luni de muncă, a constatat că îi albise părul, că nu a avut nici o zi liberă anul

acesta, dar că a făcut ceva bun în urma lui. Mărturie e faptul că toate sarcinile de plan au fost depășite, gradul de ocupare al hotelului fiind practic de 100 la sută, indiferent de lunile anului. Dar înainte de toate, rămîne bucuria de a constata că toți cei care intră în hotel sint cu adevărat mulțumiți de modul cum sint tratați.

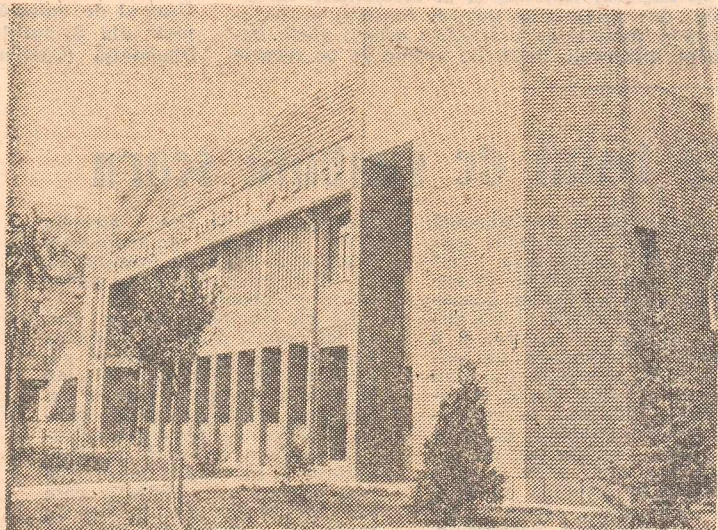
Pe și pentru „subteran”, se înalță orașul

La Lupeni, în biroul primarului Ion Pădurean, particip la o scurtă sedință de comandament privind stadiul realizării investițiilor pe anul în curs. Pentru oraș, realizarea planului de investiții înseamnă construirea de noi blocuri ce vor flanca impunătorul bulevard cu patru benzi și care vor fi noile locuințe pentru sute de familii.

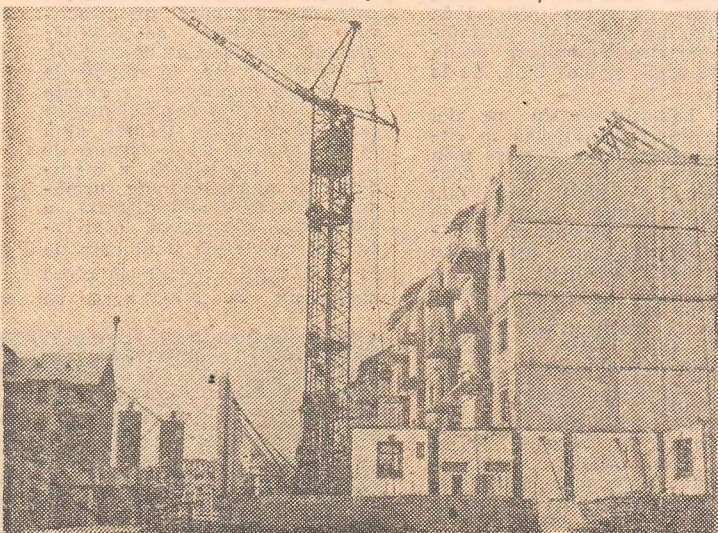
Se discută scurt, aproape telegrafic și sint impresionat de șuvoiul de cifre ce reprezintă fie termene de predare, fie numărul de apartamente deja terminate, fie valoarea investițiilor realizate. Planul de investiții pe anul acesta înseamnă peste 1 miliard de lei alocați bunăstării oamenilor. Rețin două

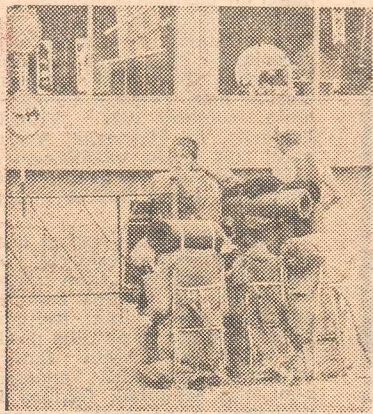
Nu este un motel, cum oricine ar fi tentat să creadă, ci sediul minei „Valea de Brazi” (construit de brigada 4 a I.A.M.M.C.).

În Vulcan „erup” noile construcții

Constructorii sub cerul liber al Uricanilor nu sînt cu nimic mai prejos decît minerii din subteran

Odată ajunși în Petroșani, întrebarea inevitabilă este : „spre Jiul de Vest sau spre Jiul de Est ?”

La Uricani cuarțul se alege din pietriș precum griul de neghină

cifre care condensează în ele un adevăr de netăgăduit : anul trecut s-au dat în folosință 64 de apartamente iar anul acesta vor fi 450. Se construiește foarte mult la Lupeni, practic se construiește un oraș nou, dar mai important e că tot ce se face se face cu cap.

Racordarea noilor construcțiilor la sistemul de termoficare se face în timpul verii iar la rețeaua de apă și electricitate se lucrează din mers, în așa fel încît nimeni să nu sufere din pricina asta. Iar proiectele de execuție nu reprezintă doar un cadru rigid de activitate ci ele sînt îmbunătățite mereu, în funcție de necesitățile concrete și de experiența acumulată.

Contaminat parcă de spiritul concret al sedinței, părăsesc biroul primarului și mă grăbesc să cunosc la fel de concret un colectiv de constructori despre care am auzit doar vorbe bune.

Din păcate, pe tovarășul Titzi Carol, șeful brigăzii nr. 4 de construcții-montaj al I.A.M.M.C. nu reușesc să-l întîlnesc, în schimb stau de vorbă cu tovarășul Fusu Petrică, secretarul organizației de partid. De la dînsul aflu că brigada numără 490 de oameni care muncesc în

asa fel încît în ultimii 7 ani s-au realizat mereu în avans sarcinile de plan. Activitatea acestor oameni este strîns legată de munca minerilor, căci ei sînt cei care ridică toate construcțiile miniere de suprafață : deschideri de galerii, grupuri sociale, drumuri de acces, funiculare, stații de ventilatoare, centrale termice și tot ce mai e necesar bunei desfășurări a muncii în subteran. Tocmai această diversitate a fost sîta care a cernut oamenii, au rămas meseriașii de prima mînă, ceilalți au plecat singuri. Iar pentru că tot ce au construit le-a reușit de minune, s-au gîndit că, în spiritul indicațiilor date de secretarul general al partidului, e de datoria lor să ajute la construirea orașului. Și astfel, colectivul brigăzii nr. 4 a ajuns să înalțe cu aceeași pricepere bloc după bloc, unul mai frumos ca altul, să facă apartamente frumoase pentru oameni buni.

Cuarț, adică bani din piatră seacă

Secția de exploatare și preparare a cuarțului, aparținînd de

Întreprinderea de sticlă și me-naj Tirgu Jiu își are sediul chiar lîngă mina Uricani al cărei turn de extracție domină peisajul și din această cauză nici nu îi bănuiești existența. Și totuși, nu numai că această secție există, dar ea e unică în țară, fiind singurul furnizor pentru o serie întreagă de întreprinderi a căror materie primă este cuarțul.

Secția a fost înființată la 1 martie 1977 chiar aici, în țara cărbunelui pentru că tocmai aici a fost descoperit un zăcămint de cuarț cu calități deosebite și cu o rezervă geologică ce a permis exploatarea lui. Exploatarea se face într-o carieră situată la 25 de km și tot acolo se face o primă sortare a mineralului, în funcție de compoziția chimică, tradusă prin culoarea rocii. Adus la secția de preparare, cuarțul este spălat și tratat chimic, pentru a grăbi oxidarea fierului, acest component nedorit care dă mineralului o tentă gălbui-roșiatică. Măcinat și încărcat în vagoane, cuarțul străbate un drum de 24 de ore printr-un tunel lung de 87 de metri în care este calcinat la 1 200 grade C. La ieșirea din cuptor, cuarțul, recunoscut

ca un etalon al durtății în lumea minerală, apare ca o masă amorfă, de un alb pur, ce poate fi sfărîmat între degete. Urmează o nouă sortare manuală, tot pe baza culorii, apoi este măcinat pînă la granulația nisipului, ambalat în saci și expedit beneficiarilor. Cel mai valoros este cuarțul perfect alb, limpede, așa numitul sort U 1, folosit la optica specială și al cărui conținut în oxizi de fier nu depășește 0,007 la sută. Sorturile U2 și U3 au un conținut mai mare de oxizi de fier și sînt folosite la fabricarea cristalului și respectiv a emailurilor și glazurilor. Sortul U5, adică ceea ce rămîne pînă acum nefolosit este întrebunțat cu succes în industria siderurgică. Dacă în primul an de funcționare a secției valoarea producției realizate era de 2 milioane de lei, anul acesta, doar în primele luni s-au încasat 13 milioane.

Înginerul șef al secției, tovarășul Ion Sirb imi declară că la ora actuală secția din Uricani asigură tot necesarul de cuarț din țară, renunțîndu-se complet la import. La majoritatea sorturilor produse, producția realizată s-a dublat față de cea proiectată și asta în condițiile păstrării aceluiași număr de oameni și utilaje. Acest lucru a obligat oamenii să găsească noi soluții de optimizare, să încerce variante cit mai simple dar cu efecte mari. O problemă o constituia măcinarea finală, operație care înseamnă

consum mare de energie și timp iar filtrele, oricît de bune ar fi fost tot nu reușeau să rețină praful care se depunea peste tot. Iar la o tonă de cuarț măcinat, valorînd mii de lei, se împrăstiau aproape 100 kg de praf, fin, practic se pierdeau bani în mod inutil. Soluția problemei a fost foarte simplă : bazine de decantare. O problemă era și căptușirea cuptorului de calcinare, operație care necesită mult timp și 12 tone de silex adus din import. După mai multe încercări și aici a fost găsită soluția potrivită și anume căptușirea cuptorului chiar cu cuarț care, s-a dovedit, că rezistă de două ori mai mult decît silexul.

În condițiile în care industria optică a luat un avînt fără precedent iar pe harta țării au apărut noi centre de producere a sticlei, colectivul secției este pregătit să onoreze toate solicitările ce apar. Și ca să respectăm adevărul trebuie arătat că acest colectiv cuprinde doar cîțiva mineri ce lucrează în timpul verii și o mînă de femei harnice și pricepute. Ar trebui să vorbesc despre miinile acestor femei ce aleg bulgării fierbinți de cuarț și care știu că un singur fragment impur poate compromite o șarjă întreagă, despre minerii-pensionari ce lucrează în carieră mai bine decît în tineretea lor. Dar despre munca tuturor cel mai bine vorbește limpezimea strălucirii cristalurilor ce ne împodobesc casele.

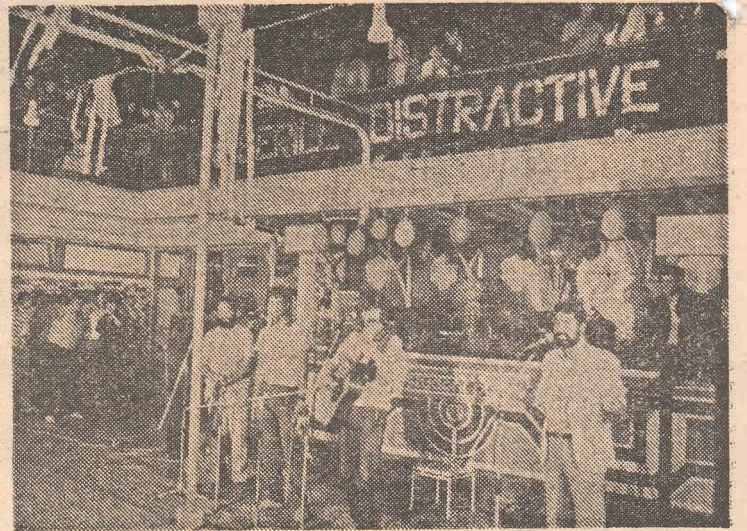
Timpul liber: plăcut și util!

Vineri, sâmbătă și duminică au avut loc, în câteva centre de cultură și creație „Cîntarea României” din București și localități învecinate Capitalei, ample acțiuni culturale-educative și recreativ-distractive, de reușită cărora au beneficiat în primul rînd tinerii. S-au căutat și s-au găsit cele mai interesante modalități pentru ca tinerii să-și îmbogățească viața spirituală, să-și satisfacă din plin setea de cultură și frumos, să-și petreacă timpul liber în chip plăcut și în mod cât se poate de civilizat. Reluînd firul unor mai vechi tradiții — din păcate asemenea manifestări au fost neglijate oarecum în vremea din urmă, — relansînd obiceiuri frumoase, în cele trei zile de sfîrșit de săptămînă s-au desfășurat numeroase seri culturale-distractive pentru tineret, serbări populare, chermize și concerte în parcuri și păduri, întâlniri cu poezia și muzica, umorul și voia bună, cu dansul și destinderea regeneratoare.

În mijlocul tinerilor și al formațiilor artistice de amatori au poposit formații profesionale și invitați de prestigiu: actori, poeți, balerini, interpreți, îndrăgite vedete de pe scenele

bucurestene, oameni de cultură și artă. Tovarășul Gheorghe Theodor, vicepreședinte al Consiliului de Cultură și Educație Socialistă al municipiului București, ne relatează că în reușita acestor manifestări s-au implicat cu seriozitate și răspundere, însăși conducerea unităților economice și instituțiilor bucurestene și din câteva localități ilfovene; că însuși tinerii au fost în multe privințe organizatori și participanți în aceste acțiuni menite să asigure petrecerea timpului lor liber într-un mod plăcut și util. Tinerii au reușit astfel să se cunoască pe ei însuși în atari momente relaxante și educative, dar și să-și cunoască îndeaproape semenii, să-și îmbogățească orizontul de cunoaștere cu noi valori etice și estetice.

Reporterii noștri vor exemplifica în cele ce urmează cu trei prim-planuri, trei manifestări-model, diferite una de alta, deși avînd același țel, desfășurate la Complexul studentesc „Tei”, Centrul de cultură și creație „Cîntarea României” din Sectorul 5 și baza de agrement Dimbovița (Cartierul Crîngăși).

La balul de sîmbătă seara

În aceste zile ce prefigurează amurgul verii, Complexul cultural-sportiv studentesc „Tei” mai este încă o oază de vacanță. Prin grija harnicilor gospodari de aici, tinerii ei beneficiază s-au putut bucura, și o pot face în continuare, de toate condițiile petrecerii timpului liber într-un mod plăcut și reconfortant. Desigur, în vecinătatea lacului ambianța nu poate fi decît îmbietoare, dar ea poartă mai mult decît în alte părți pecetea întâlnirii cu tineretă după chipul căreia a fost alcătuită. Păstrînd proporțiile, atmosfera aduce, într-o bună măsură, cu aceea întâlnită în locurile de faimă ale vacanțelor noastre studentesci de la munte sau, și mai bine, de la mare.

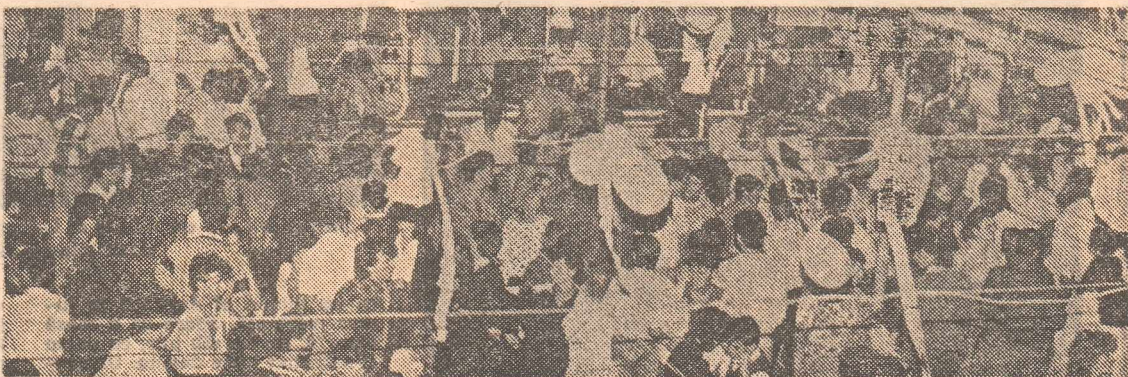
În balanșoarele de pe alei cîțiva tineri pendulează în ritmul muzicii ce se revărsă prin difuzoare. Spre maluri doar formele din nisipul plajei mai păstrează urmele animației de peste zi dar patru-cinci împătimiti în dragostea lor pentru soare sînt suficienți pentru a ne convinge de calitatea bronzului de Tei. În apropiere, la mesele de tenis sau sub coșurile de baschet, băieți și fete își continuă nestingheriți întrecerile. Popicăria, terenurile de volei, tenis și badminton sînt pregătite pentru întîlnirile zilei următoare. Pe gazonul de un verde intens echipa cea mare a Sportului studentesc face ultimele retușuri pentru meciul de a doua zi dorind parcă să evedențieze o dată în plus nota de seriozitate a tot ce se întîmplă aici. O ambarcațiune multicoloră brăzdează lacul spre dreapta și dispare în curcubeul care imbracă terasa învecinată. Amestecul de glasuri și frînturi muzicale atrage atenția asupra faptului că aici se pregătește ceva. Un panou publicitar ne lămurește: seară distractivă. În program... dar mai bine să intrăm și vom vedea!

Ringul de dans, a cărui pavoaare denotă un bun gust, este deocamdată populat de cei ce vor individualiza pe parcurs momentele „speciale” ale acestei întîlniri. Se fac scurte probe, ultime repetiții. Nici nu este nevoie de mai mult pentru că, înțelege toată lumea, nu avem în față un concurs ci o seară distractivă. Micile nesincronizări fac, deci, parte din spectacol. Și apoi, cei mai mulți dintre cei veniți să susțină numerele programului sînt oameni cu o vastă experiență scenică: Doru Stănculescu și Sorin Minghiat, Nicolae (Fifi) Arleşanu și grupul de dans „Control” de la Estrada Centrului Universitar București. Raul Cârstea ș.a. Spațiile alăturate, destinate expoziției de pictură și cofetăriei, sînt tot mai animate. Un nivel mai sus, dincolo de balustrada ce mărginește ringul, își fac apariția mai mulți privitori. Început cu începutul vor coborî pentru a se contopi în masa din ce în ce mai veselă a celor conectați direct la ritmurile acestei serii. Diversitatea momentelor poate satisfăce toate preferințele: melodii café-concert cu Sorin Ștefan și Călin Costache, poezie de dragoste recitată de Alexandru Basarabeanu și cîntată de Raul Cârstea, apoi dans și momente vesele cu Lucian

Nedelcu și, în fine, atracția seriei, concursul de frumusețe desfășurat după o formulă pe cît de decentă pe atît de gustată de cei prezenți.

La un moment dat am vrut să les pentru a sta de vorbă cu unul dintre organizatori și am aflat că omul cel mai în temă se afla chiar acolo, printre cei din ring. Tovarășul Virgil Stolca, director cu probleme culturale-educative ne oferă cu amabilitate și alte amănunte. Nici una dintre manifestările care au loc în complexul Tei nu poate fi desprinsă dintr-un context mai larg de preocupări care caracterizează pe ansamblu activitatea gospodărilor acestui teritoriu al destinderii, al recreării. De la emisiunile stației de amplificare, realizate divers, abordînd o problematică largă și de mare interes, pînă la spectacolele ce se bucură de o aleasă participare și manifestările sportive, toate urmăresc formarea multilaterală a tinerilor. „Concepem o zi întocmai concepției unui curs de la care omul trebuie să plece satisfăcut, să i se pară că

timpul a fost prea scurt. Doriința noastră este de-a nu face lucruri de mintuală ci profunde pentru că studentul este un om în plină educație și asta nu se intrerupe pe perioada vacanței”. Activitățile acestel veri cuprinzînd pe lîngă concursurile sportive la disciplinele înot, tenis de cîmp, tenis de masă, baschet, badminton, volei, fotbal, atletism o multitudine de spectacole cu participarea teatrelor bucurestene Constantin Tănase, Nottara, Bulandra, Creangă, a ansamblurilor și formațiilor studentesci, culminînd între 17 iulie și 14 august cu Serbările studentesci Tei ediția a V-a, modul în care sînt găzduite grupurile ce poposesc aici, formele de odihnă, recreere și reconfortare oferite celor 15-20 de mii de oameni care vin să la parte la activități instituite în cele 20 ha ale complexului, intențiile privind dezvoltarea bazei materiale și diversificarea activităților sînt argumente hotărîtoare. Am plecat de aici cu regretul că studentia este totuși prea scurtă dar și cu sentimentul că măcar din timp în timp ea poate fi reînălțată în locuri ca acesta.

Întîmplări pe insula albă

Acest sfîrșit de august a adus în actualitate un loc de o frumusețe aparte în peisajul arhitectonic al Capitalei. Este vorba de marele lac Dimbovița, aflat între cartierele Militari și Crîngăși, ale cărui ape, odată trecute de barajul Ciurel, își continuă drumul pe „autostrada” acvatică ce străbate Bucureștiul. Pentru cei mai mulți dintre cetățenii Capitalei care circulă pe artera care leagă podul Grant de pasajul Lujerului, marele lac de acumulare se lasă bănuț în spațiile stăvilărilor ce-i zăgăzuiesc apele. Superba promisiune a acestui fragment de mare anexat orașului depinde și de responsabilității sectorului 6 în raza căruia se află lacul. Investiție de milioane, la propriu dar și la figurat, acest imens lac de acumulare are o utilizare practică, dar și una estetică, deloc neglijată, ca spațiu de agrement, de atracție a locuitorilor cartierelor limitrofe, a tuturor cetățenilor Bucureștiului care îndrăgesc mișcarea și recreerea în aer liber.

Ceea ce este un început de drum în acest sfîrșit de august se concentrează, acum, în frumoasa insulă a lacului Dimbovița. De la distanță insula pare albă. Abia cînd m-am apropiat de ea am înțeles de ce. Albul iradiază de la zidurile coloane-

lor celor două debarcadere: pentru bărcile cu rame și pentru vaporaze. Insula este „legată” de uscat, adică de digul carosabil care înconjoară lacul, printr-un pod modern, în același stil cu podurile noi de peste

Dimbovița. Pămînt vechi în mijlocul unor ape noi, insula albă este la începutul unei tradiții care-i va chema pe bucureșteni la relaxare în spații deschise. Desigur, o tradiție se formează în timp. Acum ne aflăm la începutul acestui timp. Zestrea Bucureștiului în locuri de agrement s-a îmbogățit cu un spațiu creat de mina omului într-o larghețe care concurează natura.

Amenajarea insulei s-a făcut și prin munca voluntară a tinerilor din sectorul 6, a oamenilor muncii din întreprinderi și instituții ale căror nume sau inițiale sînt bine cunoscute: „Sămănătoarea”, „Turbomecanica”, IREMOAS, ICTB, IAUC, IMEB, IPROMET, ICECHIM, ICH, pe mulți dintre ei putîndu-i vedea plimbîndu-se și recreîndu-se pe această insulă cu aer de litoral. Sîmbătă 27 august, după-amiază am pășit pe insula albă din mijlocul lacului Dimbovița la invitația vicepreședintelui Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al sectorului 6, tovarășa Lavinia Adam. De departe, pe cînd mă apropiam de insulă, auzeam un marș cîntat de fanfară. Aflu că începînd cu data de 21 august, în fiecare după-amiază, pe insulă au avut loc manifestări culturale-recreative

își făceau numărul preferat plimbînd pe deasupra lacului. Totul sugerează, prin arhitectură, spațiu, aer, un alt Costinești. Vîntul, clipocitul răbdător al valurilor, aerul curat, puțin umed, concurează la realizarea unui veritabil decor marin lîngă București.

Insula albă din mijlocul lacului Dimbovița este la începutul unei tradiții. Acea frumoasă tradiție care a statornicit și alte zone de agrement din jurul Capitalei. Locuri de recreere unde poți veni să te plimbi, să respiri aer curat, să asculți muzică „la iarbă verde”, chiar să dansezi, să faci o plimbare cu barca sau cu unul din cele două vaporaze. Navele „Pantelimon” și „Pandurul” cu o capacitate de 160 locuri fiecare, sînt la dispoziția publicului în fiecare zi între orele 9 și 21. Desigur, mai sînt destule de făcut. De ce nu o braserie pentru tineret, dotări pentru schi nautic și plănșe cu vele? Pășesc pe aleele spațioase, bine întreținute, cu bănci, multe flori, arbuști ornamentali și pomi tineri tremurînd în bătaia vîntului. În mijlocul insulei o impozantă fîntînă arteziană aruncă jeturi de apă într-un nor de stropi. Puțin mai departe, în vecinătatea unui mare ring de dans, un pavilion pentagonal de mari proporții adăpostește fanfara militară. Chioșcurile cu răcoritoare sînt luate cu asalt. Este cald. Cele două vaporaze sînt în larg. Fanfara începe să cînte celebrul vals „Valurile Dunării”, de Ivanovici. Vîntul, valul sînt altele, valsul este același. Cîntat de generații își păstrează, totuși intactă melancolia.

În jurul nostru tineri și tineret, grupuri sau perechi rid, vorbesc, se plimbă. „Cum petrec tinerii?”. „Pe vremea copilăriei noastre evenimentul săptămîinii se petrecea în grădina publică, acolo unde cînta fanfara militară. Chiar dacă gusturile s-au mai schimbat, fanfara își păstrează o prestanță sonoră ce nu poate să nu impresioneze. Mai tirziu, peste câteva ore, în același pavilion va cînta o formație de muzică ușoară. Cît ne va permite timpul favorabil vom cuprinde pe agenda manifestărilor culturale-recreative pentru tineret și acest frumos colț de verdeață și spațiu în aer liber. Centrul de Cultură și Creație „Cîntarea României” al organizației U.T.C. din sectorul 6, cunoscutul „Ecran Club”, va fi prezent și pe insulă împreună cu invitații săi.”

Ne-ar face plăcere să mai revenim pe aici.

Plusul de civilitate

Vineri, 26 august a.c., spre orele serii, sute de tineri bucureșteni de la unități economice precum „Vulcan”, „Electromagnetica”, „Autobuzul”, „Tînașă Gardă”, „Aurora”, au participat la o excelentă întîlnire cu poezia și muzica, umorul și dansul, desfășurată în cadrul monumentalei clădiri a Centrului de cultură și creație „Cîntarea României” din Sectorul 5 al Capitalei. Seara cultural-distractivă cu tineret și pentru tineret a beneeficiat, la drept vorbind, de trei capete de afiș: invitați de prestigiu de la Teatrul de comedie, Opera Română și Ansamblul artistic „Rapsodia Română”, în

primul rînd, o prezentă și o participare impresionantă și entuziastă. În al doilea rînd, și, nu în ultim rînd, desigur, dansul și concursurile felurite, antrenante, care au dat virtuți sportive manifestării cu public larg, îndeobște tînăr.

Versuri din creația lui Eminescu, Cezar Baltag, Marin Sorescu au fost recitate impecabil de Silviu Stănculescu, Iurie Darie, Gabriela Popescu. Apreciații solisti de la Opera Română: Marina Mirea, Lucia Tibuleac, Florin Diaconescu au dat, în adevăr, greutate și prestigiu acestei manifestări culturale-artistice. Tot pe acest fond de

sobrietate au fost premiați componenți ai brigăzilor tineretului de la „Vulcan”, „Autobuzul”, „Electromagnetica”, „Ventilatoarele”, pentru rezultatele bune obținute în producția destinată exportului. Aplauzele binemeritate ale colegilor de breaslă nu s-au lăsat, de bună seamă, așteptate.

Pentru a destinde atmosfera, actorul George Mihăiță invită tinerimea la dans, în compania orchestrei de muzică ușoară a întreprinderii „Electromagnetica”. Se face un fel de cerc magic, iar lucrătorii Televiziunii, pe fază, profită de moment și înregistrează totul pe pelicula de celuloid. Prezentatorul preferă spectacolul cu umor și calambururi, gustate cu savoare de către participanți. Așadar, atmosfera a fost în primele momente sobră și distinsă, cum se spune, apoi a devenit destinsă și ospitalieră. În astfel de condiții, puteai vedea cu ochiul liber fetele și băieții aflați la vîrsta „primelor iubiri”, cum leagă prietenii, cum fac primii pași într-o lume a visului și a speranței, cum tind spre mai frumos, spre mai bine. Moment prielnic pentru ca Stela Popescu, cu sarmul și dezinvoltura-i caracteristice, să facă un aspru „rechizitoriu” model și apanajului model îmbrățișată de tineri uneori cu uimitoare repeziune, tentați adesea, de ce să nu spunem, spre fisticliu și gust vestimentar îndoielnic. O brigadă artistică reunită din cadrul mai multor unități din sector, satirizează cu franchețe alte „metehne” contemporane, pledînd la urma urmei pentru virtuțile educative și emoțional-estetice, formative.

Coregrafa Aglae Gheorghe de la Opera Română a făcut o succintă incursiune în istoria

dansului. Alocuțiunea sa, probă și documentată, a fost dublată, mai exact spus, ilustrată, de balerini ai Operei Române, excelent pregătiți de Doina Andronache. Balerinii Elena Dacian, Daniela Constantin, Tiberiu Almosnino au cărțile de vizită de-acum bine girate de cunoscutul lor talent. Deci, în costume adecvate de epocă, unii dintre cei mai tineri balerini au demonstrat cum se dansează corect și elegant tango, vals, charleston, rock, conga... Muzica s-a reluat din nou și din nou, spre bucuria generală, iar balerinii și balerinele s-au contopit în multime, alegîndu-și parteneri și partenerese dintre tinerii din sală, dînd astfel scinteie și suflăte dansului.

Artistul emerit Ion Lucian a mimat un mînușchi de dansuri, încercînd o tentativă hazlie a istoriei genului amintit.

Concursul de dans organizat imediat a răsplătit pe cei mai buni dansatori. În momentul în care Gheorghe Turda și Rodica Manciu-Magdin de la Ansamblul artistic „Rapsodia Română” au adus în scenă un potpuriu din florilegiul de nestemate ale folclorului nostru, tinerii s-au prins ca din senin în horă, demonstrînd cu virtuți renăscute că știu deopotrivă dansul modern, cit și dansul popular, spre cîntecul lor, a părinților lor.

Vom conchide acum, în finalul acestor consemnări de la fața locului, că asemenea acțiuni bogate în conținut, deosebit de atractive, recreative, educativ-formative trebuie să reîntre cu vigoare și consecvență — nu în mod formal ori demonstrativ — în viața cultural-artistică a Capitalei, a localităților urbane și rurale ale țării, spre folosul și satisfacția miilor de tineri, spre binele tuturor.

După cum se poate lîmpede vedea, serile cultural-distractive cu tineretul și pentru tineret, precum și chermizele populare și-au reluat firul bun al tradiției. După astfel de manifestări culturale-educative izbutite, desfășurate sub arcu de triumf și entuziasm al tineretului, sîntem convinși că tinerii și tinerele își vor spori cu noi valente, cu nebanuite carate lumea lăuntrică, își vor revigora tonusul vital, vor munci și învăța mai bine, iar de la vîrsta ideală a primelor iubiri vor trece cu maturitate la implicarea responsabilă în viața culturală și în climatul socio-profesional, că vor întemeia familii trainice, dăruind țării urmași viguroși, sporind în vrednicie neamul.

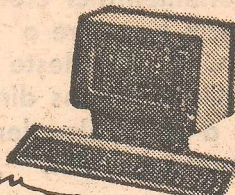
Astfel de manifestări culturale-educative și recreativ-distractive cu tineretul și pentru tineret vor reîntra, credem, în pulsul normal al activității culturale a Bucureștiului, a celorlalte localități urbane și rurale ale țării, spre cîștigul și satisfacția sutelor de mii de tineri muncitori, tărani, intelectuali, elevi, studenți, ostași. Consolidînd mai vechile tradiții, centrele de cultură și creație „Cîntarea României” din orașe, întreprinderi, case de cultură, cluburi ale tineretului, organizatorii bazelor sportive și de agrement, toți factorii responsabili vor trebui să folosească cele mai instructive, mai plăcute și agreabile modalități pentru îmbogățirea zestrei spirituale a tinerilor, pentru a le satisface setea de frumos și cultură, a-i sprijini efectiv să-și petreacă timpul liber în mod frumos și civilizat, el să devină un timp al culturii, al educației civilizate.

Grupaj realizat de
CONSTANTIN DRAGOMIR, ADRIAN MITIS,
și DORIN SĂLĂJAN
Fotografii de
AUREL GĂRBOVU și MIHAI CUCU

atelier literar

June Noviceanu

Mulțumim celor ce ne-au scris, omagînd cei 91 de ani ai pictorului Iosif Keber — poetul cel mai „tînăr” al Atelierului. Dinu Cristian și Gheorghe Alexandru (București), Ioan Mihuș (Tîncu, Bihor) și Ferghe-te Pavel Răduleanu (Ciubăncuța, Cluj). Vom transmite mesajele și poemele respective destinatarului.

Ion Craiova — București. Computerul — care v-a publicat de două ori — așteaptă și niște date personale. Altfel...

Nica D. Dinu — Ploiești. Cîteva semne bune în Păsările și Duhul rău. Coleridge a visat și el cîndva că ținea în mînă o floare și cînd s-a trezit chiar avea floarea-n mînă. Mai trimiteți, dar nu mai aplicați pe plic ștampila instituției unde lucrați.

Pitan Oraciu — Almaș. Vă întrebăm: „Și n-am talent de fel / și nu-s deloc profund ? / Se poate, dar n-ascund / că urmăresc un fel”. Vă interesează felul, dar computerul ține să vă contracizeze: aveți talent, uneori sînteți și profund. Numai că nu vă luați în serios.

Suciu Adrian — Reșița. Pașiți mult prea aproape de ultimii pași ai lui Nichita Stănescu. Uneori mergeți chiar înaintea lui și nici nu vă dați seama ce spuneți: „Sînt un plug / cu brăzdare de-aramă, / iubito, am început să ar durerea / în cîmpurile trupului tău...”. Încercați să mergeți singur, neluat de mînă.

Al. O. — Bistrița. Aproape telefonic: interesante și masive, cele nouă poeme „cad”, probabil, foarte bine în romanul la care faceți referință. Detașate, nu transmit decît meșteșugul scrierii, aproape profesional. Alo...

Ceion — Timișoara. Lăudabil efortul pentru pantum: sînt puțini care-și mai amintesc de el, probabil pentru că nu-i frecventează pe romanticii francezi. Ca o recompensă, deși nu în-

tră în preocupările Atelierului, vă transcriem catrenul Bun și rău: „Urmărind mai multe țeluri, / despre Igrec poți să spui: / este bun în felul lui, / rău — în foarte multe feluri”.

Letiția Dinu — București. Semne promițătoare în Zori și Mozart. O rupere a logicii poetice și o nemiloasă bruscare a cuvintelor coboară restul textelor.

Silviu Cembra — Arad. Aproape de adevăr Pădurea și Fragil. Parțial, pentru finalul foarte frumos, Primăvara. Computerul consideră că Încărnarea griului nu-i un obicei de pe la noi, ci o invenție a cuiva, poate chiar a dumneavoastră.

Mai trimiteți: Luminița Nicu Iorga, Dan Bogdan, Mischie Eugen Trifon și Crișmaru Cristina (București); L. Amarg (Miercurea Ciuc); Ionuțu Oancea (Arad).

Decamdată nu: Claudia Potaissa, Constanța Catan, Cătălina Lăcătuș, Enculescu Geanina și Pandrea Cristina (București); Pirjolea Florin (Piatra Neamț); Dumitru Păpușoiu (Tîrgu Frumos); Ștefan Deleanu (Craiova); Tudor Roșu (Iasi); Cristea Tony și Laura Cojoc (Galați); Hendea Danila (Zalău); Adrian Dinescu (Medgidia); Anghel Ioan (Curtea de Argeș); Monica Sima (Cluj-Napoca); Borzia Georgeta (Constanța); Livia Matei (Brașov); Tuinete Milian (Segarcea); Vicenția Rașiu (Sighișoara); Bahrim Dan (Murgeni, Vaslui); Miron Mirela (Fetești); Nayt Syrk (Botoșani).

Nu vă pierdeți timpul: Mircea Negri (Constanța); Preda Ovidiu (Craiova); Cristina Dragomir și Rossana Missir (București); Baicu Ana Loreta (Rîmnicu Vilcea); Popa Denisa (Slatina); Ioana Popescu (Călărași); București Livia (Moreni); Alexandru Brick (Sibiu); Dinu Nicoleta (Prahova); Spoială Carmen (Bacău).

DARIE NOVĂCEANU

Reproș campestru

Mi-ai promis o trenă de maci pe care să mi-o poarte vîntul, o ceremonie la care vom invita tot pămîntul să vadă cît de frumos mă îmbraci.

În locul purpului de cîmp, zac într-o odăie cu palide hortensii, vinele gitului sînt două dureroase suspensii pe care cad petale roz-leșinat și timp.

Acolo, departe, mai unduie griu, Piraie de munte întonează melodii limpeză. Dar tu nu mai ești, ca să vezi Cîngătoarea de spini ce mă taie la briu.

Verb

Cuvîntul creează și stinge. Strîns te-am ținut în cuvintele tale, în cuvintele mele, pînă cînd un cuvînt a spart cercul subțire de ceață, dezbinînd jumătățile noastre, fisurate și triste-n neant.

HANA RABIN-MATEESCU (București)

Cimpia

Am găsit cimpia tot eum am lăsat-o. „Părul tău de ierburi cîntă, adorato!”

Am lăsat cimpia tot eum am găsit-o. „Ochii tăi de aur măucid, iubito!” ION POPESCU (Tîrgu Jiu)

Vultur bicelal

De-acum și pînă în neolitic e o cale ca un lanț de care trage cineva buimac. Și am putea cădea în groapa trecutului, umplută de lei flămînzi ai uitării și am putea aluneca plini de speranță pe panta gropii viitorului intrînd cu cîntec în coșmarele visării.

Mutare...

Munții i-am îngrămădit în camioane și convoaiele de iarbă le-am făcut sul... Am încărcat oceanele în patru cisterne mari și orașele le-am clădit în cutii de carton... Apoi au rămas prin unghere praf și urme și pe planeta goală, cînd au venit noii locatari, s-a simțit milioane de ani un miros persistent de oameni...

CONSTANTIN BUICIUC (Lugoj)

Mobilitatea profesională

(Urmare din pag. 9)

manente, receptiv și adaptabil la dinamica schimbărilor, dar și anticipîndu-le totodată. În această viziune, este o datorie a tuturor celor care lucrează în domeniu de a se preocupa mai intens de o mai judicioasă valorificare a resurselor formative specifice diverselor compartimente ale sistemului respectiv. Bunăoară, în învățămîntul de toate gradele se simte nevoia, ca pe lîngă promovarea cunoștințelor, pe lîngă grija pentru însușirea lor temeinică, să se acționeze mai mult, pentru crearea la elevi, la studenți, a acestor disponibilități, care să le confere în viitor dorința, voința și capacitatea de a-și desavîrși, prin efort propriu, bine susținut motivațional, personalitate, în funcție de problemele cu care se va confrunta fiecare în viața economico-socială. Este o cerință majoră în condițiile acestei lumi în rapidă devenire. Astfel, se întrevide necesitatea unui accent mai mare acordat însușirii metodelor și tehnicilor de gîndire, de estimare corectă a datelor realității, de muncă intelectuală, formării rigorismului logic și a spiritului de observație, a virtuților organizatorice, a receptivității pen-

tru nouitate și valoare, a atitudinii prospective — calitate care oferă șansa pătrunderii dincolo de aparențe, spre a vedea sensurile, dinamica schimbărilor și de a acționa deci, în concordanță cu acestea, a capacității de apreciere adecvată a limitelor și disponibilităților proprii, cit și a semenilor ș.a. Angajarea programatică a oamenilor școlii la promovarea acestor calități, desigur, presupune o mai bună structurare a procesului de învățămînt, renunțarea la unele tendințe de comoditate, la unele stereotipii didactice, în beneficiul unei munci nuanțate, deschise inovației metodologice, mai substanțiale ca finalitate.

Tot astfel, programele de perfecționare a pregătirii trebuie să vizeze mai mult conștientizarea necesităților de îmbunătățire continuă a competenței, să angajeze mai activ oamenii muncii, ca parteneri în conceperea lor, în conturarea obiectivelor și a priorităților, în adoptarea metodelor de instruire, spre a le face mai permeabile la nevoile reale și specifice ale activității profesionale desfășurate de fiecare.

Data fiind importanța, în contemporaneitate, a perfecționării continue a pregătirii profesionale a tuturor oamenilor mun-

cii, această problemă trebuie să preocupe mai intens presa noastră, să ocupe un spațiu mai larg în emisiunile de radio și televiziune, în întreaga activitate politico-educativă spre a determina un tot mai puternic curent de opinie în favoarea realizării ei efective, cu înăla răspundere, ca o necesitate intim resimțită de fiecare.

„Începînd de la Comitetul Central și Comitetul Politic Executiv, — a subliniat cu clarviziune revoluționară tovarășul Nicolae Ceaușescu — fiecare trebuie să înțelegem că trebuie studiat, studiat continuu, trebuie învățat... Nu se poate asigura o conducere corespunzătoare fără înțelegerea schimbărilor care au loc continuu în societate, în lume, în dezvoltarea forțelor de producție, a științei, culturii, a cunoașterii universale”.

În condițiile de azi, învățarea permanentă a devenit o cerință obiectivă, vitală, o condiție indispensabilă a realizării cu succes a sarcinilor specifice activității desfășurate la toate nivelele vieții politice și economico-sociale.

Ea deschide cîmp nelimitat formării, dezvoltării și afirmării depline a personalității tuturor oamenilor muncii pe măsura rolului lor major în dinamica progresului României socialiste și comuniste.

Niciodată nu vom putea spune că am epuizat cunoașterea monumentalei cronici a originii poporului român pe care o reprezintă Columna lui Traian. O dovedește cu prisosință un recent studiu întreprins din perspectivă absolut inedită a imaginilor dendrologice înscrise în frizele monumentului.

Un destin ingrat a făcut pierdute pentru totdeauna trei documente de importanță capitală pentru cunoașterea trecutului îndepărtat al poporului nostru. Acestea sînt, cum se știe, Comentariile împăratului Traian, redactate după modelul celebrei opere a lui Caesar, „Getica” medicului Criton și scrierile retorului Chrysostomus. În lipsa acestora, istoricii au trudit să reconstituie conflictul daco-roman, apelînd la lucrările rămase, din păcate mai sărace în date decît cele amintite, travaliu complinit prin argumentele furnizate de arheologie, toponimie, epigrafie și de monumentală cronică figurativă care a fost și rămîne Columna Traiană. Aceasta din urmă a constituit vreme de secole obiectul unor studii exegetice dar cu concluzii îndeeajuns de diferite. Cei mai mulți istorici au convenit că suita de imagini sculptate prezintă cu adevărat traseul legiunilor romane în cele două conflicte cu regatul dac. Dar, paradoxal, — așa cum a ținut să constate de curînd un inginer silvic — nici un studiu publicat în România sau dincolo de hotarele ei nu a luat în seamă, în mod expres, imaginile dendrologice înscrise pe frizele epice ale monumentului, cu toate că acestea pot oferi nu numai date pentru reconstituirea bogăției forestiere de acum 2 000 de ani, ci și argumente de ordin istoric.

Autorul acestor observații, dar și a unei lucrări prin care se propune decodificarea imaginilor figurative forestiere este deci un inginer silvic din București, dr. Cristian D. Stoiculescu, cercetător la Institutul de cercetări și amenajări forestiere și un pasionat al istoriei naționale și universale. Lucrarea sa a fost prezentată la un simpozion de știință agricolă, recomandîndu-se prin informațiile inedite în cunoașterea istoriei forestiere din țara noastră. În același timp însă — așa cum vom arăta de îndată — argumentația inginerului silvic vine și în sprijinul celor care vād în suita scenelor sculptate opera unui artist ce ar fi însoțit ca „fotoreporter” armatele cazarului pe pămînturile Moesiei și ale Daciei. În rîndurile ce urmează vom urmări punct cu punct demonstrația inginerului Stoiculescu, ocolînd pe cit ne stă în putință termenii de specialitate și, evident, reducînd cele 40 de pagini ale comunicării la scara unui articol constrict de limitele spațiului tipografic.

Cercetările au debutat prin prelevarea de pe Columna lui Traian (copia existentă la Muzeul de istorie a R.S. România) a unor amprente de frunze și a unor arbori întregi. Pentru comparație s-au efectuat măsurători pe arbori seculari de stejar și de brad, aleși din păduri aflate pe versantul sudic al Munților Carpați. Pentru numerotarea scenelor și împărțirea frizei epice în partiții a fost utilizată monografia cercetătorului german Conrad Cichorius.

Alături de cele 2 500 de figuri umane reprezentate pe cilindrul de marmură al Columnei, inginerul Cristian Stoiculescu a identificat și 224 de arbori. Aceștia sînt redați într-o formă condensată, schematizată, cu o respectare relativ riguroasă a proporțiilor, autorul sau autorii basoreliefulilor propunînd pe această cale o limbaj propriu, în prezentarea realității de fapt. Cercetătorul român este de părere că un arbore ar putea indica o pădure, iar un grup de arbori ar sugera un masiv forestier. Se mai poate constata în continuare că tăierile de arbori, operație necesară lucrărilor genistice sau pentru deschiderea unor căi de acces, au avut loc cu precădere în pădurile de foioase. Nu întîlțiează decît rareori brazi rețezați. Cu toate acestea, rășinoasele apar în număr mare. Aceștia sînt arătate sub formă de arbori pure sau în amestec cu foioasele fie la altitudini superioare,

unde cavaleria romană ajungea numai cu ocazia unor expediții scurte, de urmărire, fie la altitudini mai joase, pe versanți abrupti, inaccesibili, al unor trecători carpați. Tăierea cu prioritate a foioaselor sugerează desfășurarea preponderentă a celor două războaie dacice în zone de vegetație a acestora, unde participarea rășinoaselor se dovedește sporadică. Aici și nu în altă parte au avut loc lucrările genistice ce necesitau doborîri de arbori, momente reprezentate atît de evident pe Columnă.

Spre asemenea concluzie ne conduc și alte raționamente și chiar puținele date istorice de care dispunem. Pe Columnă, arborii sînt redați în pilcări dese, avînd coroanele întrepătrunse, ceea ce ne face să ne gîndim la întunecimea și densimea pădurii dacice, alcătuită

grafic reputat în antichitate pentru rigorile sale climatice. De aici concluzia că ostilitățile militare s-au derulat în primele trei anotimpuri ale anului, știut fiind faptul că romanii suportau cu greu iernile grele cu „ploi albe”. Scriitorii latini au ținut nu odată să descrie vitregia iernilor de la nord de Dunăre.

Din totalul celor 224 de arbori prezenți pe Columnă, un număr de șase nu au putut să fie identificați. Restul de 218 au fost împărțiți pe două grupe de specii: rășinoase și foioase. Aceștia din urmă au mai fost grupate în șase subgrupe de specii, una după forma coroanei și cinci după forma frunzelor. Desenul impecabil prezintă cu exactitate arborii în portul lor specific. Rășinoasele cu fusul monopodial, erect, elagat peste jumătate din

de către cuceritori a fost ignorată deoarece artistul sculptor a dorit să impresioneze privitorul, etalînd bogăția specifică noilor provincii anexate imperiului. În aceeași situație se găsesc și celelalte plante comune, tot atît de bine cunoscute ca și fagul: mărul, părul, murelul, griul, ovăzul etc. Omișia fagulului, este de părere inginerul silvic, confirmă tocmai marea lui extensie în pădurea dacică. Explicația ni se pare îndeajuns de logică, de aceea ne permitem să nu mai reproducem și celelalte ipoteze formulate de autor. În ceea ce privește speciile exotice pomenite, acestea, ne informează interlocutorul nostru, sînt reliefate într-o singură așezare urbană, identificată de exegeții Columnei cu Viminacium, pe malul Dunării moesice. În nici o altă imagine destinată

logice. Prin compararea amplitudinii altitudinale a spațiului forestier dacic, unde se află toate formațiile forestiere, cu amplitudinea altitudinală a spațiului moesic, autorul ajunge la concluzia că variabilitatea ecologică reprezentată pe Columnă își dovedește autenticitatea. Analiza vine de asemenea în sprijinul unei ipoteze mai vechi: traseul legiunilor romane în cele două campanii, cu excepția diversiunii moesice, nu a fost identic. Potrivit reprezentărilor de pe Columnă ar mai rezulta faptul că zonele forestiere parcurse în primul război au fost situate la altitudini medii superioare în comparație cu cele folosite în a doua campanie. Acest lucru, conchide autorul cercetării, sugerează că armatele romane, în cele două confruntări, au traversat zone ecologice diferite. Concluzia are o importanță particulară, deoarece, în lipsa surselor literare, informațiile sugerate prin descifrarea Columnei Traiane devin deosebit de prețioase pentru studiul războiului dintre daci și romani, oferînd, prin materialul silvic decodificat, posibilitatea corectei lui constitu-

Inginerul Cristian Stoiculescu nu a ocolit în demersul său sursele literare existente (antice sau contemporane), efectuînd în permanență un studiu comparativ între ipotezele sale și părerile istoricilor. Iată în acest sens un fragment din Getica lui Vasile Părvan: „Traian pornește intîiul război contra dacilor, din vest. El procedează după vechile planuri ale lui Caesar și August, de a ataca pe daci avînd ca bază Dalmația și Panonia... el repetă, chiar cu mișcări strategice, pe acelea executate cu 12 ani în urmă de Tattius Iulianus: ca și atunci, principala luptă se dă la Tapae. În al doilea război, principala ofensivă în stînga Dunării este pe valea Oltului în sus”. Reconstituirea itinerariilor armatelor romane în cele două războaie dovedesc astfel că traseele au fost distincte sau numai parțial suprapuse.

Nu încapă nici o îndoială că pădurile Daciei i-au impresionat profund pe invadatori, care au constituit un obstacol greu de trecut, la fel cum ulterior, secole de-arîndul, „codrul frate cu românul” a reprezentat o veritabilă cetate naturală pentru conservarea etniei, un scut puternic prin care natura a fost mereu de partea populației autohtone și împotriva invadatorului.

Lucrarea inginerului Cristian Stoiculescu, unică după știința noastră în decodificarea informațiilor silvo-geografice ale Columnei lui Traian, se impune prin cîteva concluzii originale:

1. Celebru monument surprinde în mod corect bogăția dendrofloristică a spațiului carpato-ponto-danubian, evidențiat prin 37 tipuri de specii forestiere, din care 9 (10) rășinoase.

2. Columna indică exact caracteristicile ecologice specifice diferitelor zone geografice ale spațiului carpato-ponto-danubian.

3. Războaiele dacice s-au purtat numai în sezonul de vegetație, deoarece în nici una din cele 155 scene reproduse nu apare vreun peisaj de iarnă.

4. Se poate emite ipoteza că itinerariile armatelor romane în cele două campanii au fost relativ diferite, deoarece pe Columnă apar zone ecologice distincte.

Se poate conchide deci că informațiile silvice și eco-geografice furnizate de „reportajul” basoreliefulilor demonstrează caracterul realist al limbajului plastic utilizat. Columna lui Traian ar constitui, cu alte cuvinte, un document silvic autentic, necunoscut de cercetători. Ea oferă prima imagine artistică de anvergură a pădurii dacice, poporul nostru bucurîndu-se de privilegiul de a avea cea mai veche cronică forestieră cunoscută în lume.

LIVIU TIMBUS

„Aici și nu în altă parte”

Studiind Columna nu numai în întregimea monumentalității sale, ci și în profunzimea fiecărui detaliu, din planul îndepărtat al imaginilor în planul apropiat al adevărului istoric au fost aduse argumente edificatoare

din arbori naturale, virgine, compacte, greu penetrabile, plurietajate, cu etajul superior constituit din arbori multisecolari de dimensiuni impresionante, ce acopereau cea mai mare parte a spațiului carpato-ponto-danubian. Prin aspectul ei majestuos, sălbatic și inospitalier, pădurea dacică neliniștea, intimida și inspira nesigură în invadatorului din bazinul mediteranean, familiarizat cu pădurile rare, penetrabile, luminate și puternic antropizate, caracteristice spațiului meridional. Din documentele rămase se poate reține informația, potrivit căreia legiunile romane, comandate de Caius Scibonius Curion, sosite în anul 75 î.e.n. în Dacia, s-au înfricoșat de întunecimea pădurii („tenebres saltum expavit”). De altfel, situația nu avea să se schimbe nici un mileniu mai tîrziu. Ioan Kinna-mos, secretarul împăratului Manuel I Comnen, prezent alături de basileu, la 1148, în cursul unei expediții militare împotriva cumanilor la nord de Dunăre, avea să ne transmită o relatare asemănătoare. După un angajament armat, notează cronicarul bizantin, cumanii s-au pierdut în „vegetația stufoasă a înălțimilor, care se întindea în mare număr în acest ținut”.

Studiul Columnei a mai făcut evident un alt amănunt deloc neglijabil. Întreaga vegetație forestieră este înfrunzită, zăpada, apele înghețate, sau turburile de gheață fiind practic inexistenți într-un spațiu geo-

grafic lipsit de defecte, cu coroane înguste, cu ramuri puține și adesea cu fascicule de ace inserate direct pe rădăcină. Foioasele apar cu trunchiul sinuos, ramificat, cu defecte numeroase, cu baza trunchiului lăbărtată, canelurată și scorburoasă, cu coroana constituită din ramuri viguroase, extinse lateral, cu frunze „sau fructe, dar niciodată defoliate sau inflorite. Această abundență de tipuri de specii figurate pe friza Columnei, excesivă la prima vedere, reflectă în fapt bogăția dendrofloristică a pădurii dacice. Descrierea nu este deloc exagerată, deoarece nici cîierii în spațiul carpato-ponto-danubian nu a existat o diversitate dendrofloristică mai mare decît în partea sudică a acestuia, zonă care coincide exact cu teatrul de operații ale războaielor dacice. Această bogăție forestieră nu s-a schimbat de altfel prea mult în ultimele 19 secole. Cu toate acestea, remarcă în continuare inginerul Cristian Stoiculescu, inventarierea speciilor figurate pe Columnă, ne obligă să ne punem două întrebări: Cum poate fi explicată absența totală a fagulului din reprezentările Columnei (specie extrem de răspîndită azi ca și în urmă cu 2 000 de ani) și ce l-a îndemnat pe artistul latin să semnaleze, în cuprinsul citorva secvențe, prezența popului negru piramidal și a chiparosului, specii exotice?

Cercetătorul român încearcă mai multe explicații. Fagul, specie comună și cunoscută și

ilustrării așezărilor dacice și chiar a celor extramurale, dă-tuite în partea inferioară a aceleiași scene III, nu sînt figurate alte esențe în afara celor indigene. Prin ilustrarea speciilor specifice lumii romane, artistul a evidențiat frapant și prin aceste elemente romanizarea peisajului moesic pînă în fortificațiile de pe frontiera danubiană, spațiu aflat deja de șase decenii sub administrație romană. Redarea atît de sugestivă a popului negru și a chiparosului se datorește probabil menționării exprese a acestor specii în textul „Comentariilor” imperiale, dar și cunoașterii lor de către executant.

În continuare, inginerul Cristian Stoiculescu desfășoară o demonstrație savantă ce reclamă neapărat cunoștințe de specialitate. Un capitol vast este dedicat Hipsografiei spațiului forestier dacic din care ne permitem să reținem următoarea idee: între bazele de plecare italice și hotarul dacic, legiunile romane au fost nevoite să urmeze un traseu într-o zonă forestieră extrem de accidentată. Într-un alt capitol al lucrării, intitulat „Variabilitatea ecologică a spațiului forestier dacic”, sînt urmărite între altele, indicele de variabilitate ecologică, stabilit ca medie ponderată între numărul tipurilor de specii forestiere aferente unei scene și frecvența acestora. Pentru comparație au fost luate în considerare indicele de ariditate Martonne, stabilit pentru 40 stații meteo-

ARBORILOR:

soluții pentru viitor

Cîteva bucurii au bătut la ușa doctorului inginer Nicolae Mihail Geambașu, șeful Stațiunii Experimentale de Cultură a Molidului din Cimpulung Moldovenesc. Scoate din bibliotecă revista Allgemeine Forst und Jagt Zeitung din R.F.G. și ne arată un clasament al pădurilor în care pe primul loc s-a instalat cu maximum de puncte molidul românesc ce acoperă fruntea dealurilor și munților nordului de Moldovă.

„Urișul bucovinean cu plete mereu verzi este denumit vedeta topurilor mondiale datorită vitezei de creștere, rezistenței și toleranței la factorii de mediu, spune. Suedezii, posesori ai unor suprafețe întinse cu păduri de molid, au călcat cu pasul codrii din zona noastră marcind cu creta exemplarele cele mai falcine pentru a cumpăra semințele lor cu care și-au împădurit peste 500 de mii de hectare. Într-o altă ocazie, aflându-mă într-o delegație la Viena și cerind din marile biblioteci cele mai valoroase documentații despre molid, specialiștii mi-au oferit spre consultare tratatele și comunicările științifice românești. Vă dați seama la ce temperatură a ajuns sufletul meu în acele momente !”

Cine este de fapt acest molid românesc, zăcînit spre înalt parcă să sprijine cu virful lui semet cerul, adevărat Făt-Frumos al unei tainice povești șoptite zi și noapte de frunzișul Obcinelor Moldovei ? Ce calități deosebite are el încît își oferă lemnul și pentru viori, și pentru chereștea, și pentru hirtia cărților și pentru furnire, fiind totodată un scut protector al vieții prin barajul ce-l așază în calea vinturilor, eroziunii și viiturilor.

„Robust și nepretențios, molidul, permite împăduriri cu cheltuieli necostisitoare și cu rezultate biologice bune, îl prezintă inginerul Vasile Duran. Campion este un exemplar din Viforita care își înălțase creștetul la 62 m, peste înălțimea unui bloc cu 10 etaje. Trunchiul unui molid bătrîn poate conține peste 40 mc de lemn din care se pot produce circa 20 de garnituri de sufragerie. Fibra lemnoasă se caracterizează prin elasticitate, rezistență, finețe la prelucrare, superioare altor specii, motiv pentru care este materialul preferat al timpiarului. Natura, designer inspirat, l-a înobilat cu un desen elegant și discret ce realizează un cimp cromatic cu degradări. Molidul, piinea industriei forestiere, aurul verde ce ocupă un sfert din pădurile noastre, trebuie îngrijit și ex-

ploatat astfel, încît să contracținem cuvintele triste ale lui Chateaubriand : „Oamenii sînt precedați de arbori și urmați de deșerturi“. Avînd de-a face cu cicluri biologice de sute de ani, prin munca noastră construim o adevărată zestre de util, sănătate și frumos pentru urmași.”

Clădirea stațiunii experimentale din Cimpulung Moldovenesc nu este mare și nici nu are multe încăperi. Și asta pentru că, nu departe, se întinde giganticul laborator verde de pe mii de hectare. Acolo, „la mijloc de codru des“, printre arbori, adevărate degete ale Bucovinei înălțate spre văzduh ca să culeagă toată puritatea aerului și lumina soarelui și să le aducă pe pămînt, niște oameni caută să descifreze cu unelele științei tainele vieții molidzilor.

Doctor inginer Nicolae Mihail Geambașu este de prin părțile

din „carnea“ lui atît de regulat și cu dimensiuni atît de armonizate, încît muzicalitatea lemnului este greu întrecută în lume. În plin codru, lovindu-i trunchiul cu palma, scoate un sunet prelung, parcă vrăjît, ca un diapazon care a adunat în el și suspinul crengilor adiate de vînt și ciripitul păsărilor și surul izvoarelor. Silueta și portul lui sînt de o eleganță aparte ; coroana îngustă și simetrică, trunchiul perfect cilindric fără ramuri uscate, crăpăturile scoarței aliniate vertical, un adevărat arcuș de Bucovina. A răsărit parcă pentru simfoniele lui Beethoven și rapsodiile lui Enescu.”

Au urmat ani de zile de cercetări în care Nicolae Mihail Geambașu a căutat să pătrundă în tainele acestui miracol apărut printre molidzii obișnuiți. A stabilit biotipurile, a localizat zonele

Știați că există și topuri mondiale ale pădurilor ? În fruntea lor se află cele de molid bucovinean, reprezentate, la rîndul lor, de un exemplar-„trofeu“ crescut la Viforita. Cercetări actuale dezvăluie trecutul acestui copac dar, mai ales, viitorul lui de mare importanță economică și ecologică.

ci să le sporească valoarea acustică va permite dirijarea apariției în mijlocul pădurii a tot mai multe viitoare viori de Bucovina.

Doctor inginer Ion Barbu s-a născut pe undeva pe lângă Tulcea și era firesc să-și gîndească viitorul legat de prelucrarea stufului. Chiar din prima practică studențească nu a putut însă rezista vrăjii pădurilor nordului de Moldovă și a fost deturnat spre aceste meleaguri.

„Mă impresiona dificila misiune a pădurii de a regla mediul ambiant, de a preîntîmpina perturbările climatice ce afectează ogorul de la sute de kilometri distanță. Destinul delicatului spic de griu este legat de cel al falnicului molid, căci soarta agriculturii se hotărăște și la munte. Și apoi, vigurosul molid are uneori fragilitatea unei mîmoze în fața vinturilor și zăpe-

pădurii și silueta copacilor. A stabilit prin modele matematice și formule cu mulți parametri o tehnologie de gospodărire a masivelor păduroase care să asigure și productivitatea economică și stabilitatea ecologică prin robustețe. A trecut apoi la cercetarea procesului de regenerare naturală a codrului intrînd în intimitatea acestui brevet al naturii, căutînd să nu-l modifice, ci să-l stimuleze. „A fost o vreme cînd se practica tăieri rase ale pădurii pe suprafețe mari urmate de replantări, care nu s-a dovedit cea mai potrivită metodă. Studiile întocmite au condus la actualul proces tehnologic de exploatare și gospodărire și anume, tăierea concentrată în imediata vecinătate a arborilor care produc sămînța creîndu-le acestora condițiile de regenerare naturală. Se asigură astfel și recoltarea masei lemnoase pentru industrializare cit și continuitatea pădurii într-o structură și formă cit mai apropiate de cele plămădite de natură.”

Pe viforită sau caniculă, specialiștii, purtînd în spate luxme, truse de analiza solului și alte aparate cu care ascultau pulsul pădurii, au analizat legătura dintre iluminare și rodirea semințelor. Au tradus-o apoi în limbajul exact al integralelor și derivatelor. Știința pădurii a elaborat o adevărată tehnologie care prin dirijarea tăierilor să ofere lumina optimă pentru „ploaia“ de semințe.

Cu har și dragoste de meserie, specialiștii din Cimpulung Moldovenesc au pătruns și în alte subtilități ale vieții codrului. Ingerul Nicolae Olenici a sintetizat împreună cu Institutul de Chimie din Cluj-Napoca un hormon al călugariei cu care atrage masculii acestui mare inamic al molidului și îi prinde în capcane ingenioase. Ține astfel sub control dinamica populației acestor dăunători. Ingerul Gheorghe Rusu lucrează la selecția și ameliorarea genetică a speciilor de molidi. Trunchiul unui arbore bătrîn poate fi un adevărat buletin meteorologic al vremurilor de demult. Silvicultorii încearcă să descifreze în inelele lui, asemănătoare unor amprente digitale, cum s-a prezentat clima acum cîteva sute de ani.

„Codrule codruțule ce mai faci draguțule“ este întrebarea pe care și-o pun în fiecare zi cercetătorii de aici ocrotînd prin munca lor viața pădurii, uriașă bogăție a țării și leagănul din totdeauna al românului.

FLORIN CONDURĂTEANU ■

Răsărit pentru Rapsodia Română

Buzăului, dar a venit aici, refuzînd alte posturi din orașe mai mari, atras de un vis din anii de studenție mărturisit doar sîeși : să încerce să pătrundă în povestea molidului de rezonanță. O legendă spune că din catargele corăbiilor turcești eșuate pe coastele Italiei care fuseseră cioplite din molidi carpatini, un mare meșter pe nume Stradivarius a migălit niște viori fermecate. Doctor inginer Radu Ichim, fostul șef al stațiunii ce, la rîndul lui, a renunțat la o catedră universitară pentru marea catedră a pădurii bucovinene și care, și acum, cînd e pensionar vine la serviciu, zilnic, înaintea tuturor, l-a înțeles și l-a lăsat „să se logodească“ cu această generoasă temă de cercetare.

„Nimeni nu mai poate ști dacă spusele legendei sînt întrutotul adevărate, dar un fapt este cert : molidul de rezonanță „a cîntat“ pe multe scene ale lumii, zice. Din lemnul lui de calitate excepțională la Reghin se fac viori, violoncele, contrabaze iar la București pianele foarte bine cotate la export. Ca valoare, molidul de rezonanță este liderul incontestabil al arborilor țării, un veritabil semn heraldic al speciei. Natura a lucrat cu mină de mare artist așezînd inelele

Catarge celebre și viori renumite din lemnul celui care domină universul de freamăt și vis al pădurilor : molidul

unde se înalță solitari ca niște colonne, a descoperit că rădăcinile lor nu se înfig în șisturi cristaline ci în roci sedimentare bogate în unele metale pe care le metabolizează printr-o alchimie stranie spre sunetul de cristal al notelor. Într-un viitor nu prea îndepărtat, conform rețetelor specialiștilor, administrarea unor îngrășăminte bogate în aceste elemente care să nu lătească inelele trunchiului

zilor umede și abundente. Inocentul fulg de nea este ca o sabie de Damasc pentru uriașul cu cetina verde. Exploatarea pădurii vizînd doar latura economică îi face să crească disproporționați prea înalți și subțiri. Zvelțețea lor elegantă înseamnă și fragilitate, cu decapități catastrofale provocate de intemperii.”

Ani de zile s-a ocupat de studierea raportului între desimea

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Deschizînd poarta științei

O prejudecată din păcate încă destul de răspîndită consideră popularizarea științei și tehnicii drept o speță inferioară. De fapt — se spune — nu-i nici știință adevărată, nici literatură autentică și nimic nu-i mai ușor de confecționat : ieși 4-5 cărți, eventual de aceeași categorie, frunzăriști niște reviste străine cunoscute pentru informația lor bogată și accesibilă, ca „Science et Vie“, „Nature“ sau „Tehnika Moldoiei“, mai adaugi cite ceva din realizările românești — și la urmă colajul nu mai trebuie decît „pieptănat“, ca să nu semene prea suspect cu izvoarele folosite. Ai oferit cititorului de toate — și istoricul problemei tratate, și explicarea aspectelor fundamentale, și ultimele noutăți, și puțină anecdotică, pentru „înviare“, căci nici ea nu lipsește din „surse“. O „carte din cărți“ ? Ei și ? E doar „popularizare“, nu creație !

Nimic mai neadevărat. Cartea, articolul, conferința de popularizare se ridică la nivelul profilului spiritual al omului modern numai atunci cînd

informația științifică bogată este comunicată riguros și în același timp expresiv și accesibil, cînd autorul zugrăvește întreg dramatismul luptei pentru cunoașterea și supunerea naturii, înțelegînd că trebuie nu numai să instruiască, ci și să emoționeze, realizînd o operă „științifico-artistică“ (formularea îi aparține lui Gorki). În sfîrșit cînd el nu uită să dea interpretarea filosofică necesară faptelor prezentate. Așa au procedat maeștrii genului pe plan universal, spre pildă un Fabre, un Flammarion, un Brehm, Pasteur, Lomonosov, Faraday, Timiriazev, Haeckel, H. van Loon, Julian, Huxley, Maeterlinck, Iulius Lips, M. Ilin, Gamow, Jean Rostand, Louis de Broglie, Bertrand Russell și mulți alții. În țara noastră, numele unor popularizatori ai științei de mare talent sînt foarte numeroase. Falsul tratat de vinătoare al lui Alexandru Odobescu. „Pseudokingetikos“, este de pildă un strălucit exemplu de literatură științifico-artistică. Printre popularizatorii exemplari ai științei s-au numărat

la noi cei mai flustri savanți și cărturari, asemenea lui Gheorghe Șincai cu a sa „Invățătură firească spre surparea superstiției poporului“ sau George Coșbuc cu scrierea lui „Din superstițiile păgubitoare ale poporului nostru“. Să-i mai amintim, doar exemplificativ, dintr-o insirare ce s-ar cere cu mult mai lungă, pe Petrace Poenaru, pe Ioan Piuariu-Molnar, pe Iuliu Barasch, Ion Ghica, Petre S. Aurelian, Emil Racoviță, Pavel Vasici-Ungureanu, Victor Babes, Gheorghe Țițeica, Victor Vălcovici, G.G. Longinescu, Petru Poni, C.I. Istrati, Grigore Antipa, George Vălsan, Francisc Rainer, Victor Anestin, Ion Simionescu, Grigore C. Moisil, Octav Onicescu, Constantin I. Parhon. Pentru aceștia și pentru mulți alții popularizarea științei nu a constituit o preocupare auxiliară, ci dimpotrivă, de un interes major.

Dacă aruncăm o privire asupra tradiției noastre în această direcție, trebuie să observăm că cei dintîi popularizatori ai științei de la noi au fost fără îndoială cronicarii. În cronici aflăm, în afara istorisirii evenimentelor social-politice, reprezentînd fondul principal, descrieri ale reliefului, faunei, florei, fenomenelor cerești (mai ales a celor neobișnuite) etc., toate acestea expuse într-o limbă românească de o frumusețe pilduitoare.

Există opere cu adevărat clasice ale popularizării științei, care au exercitat o puternică înfrîurire asupra pregătirii culturale-științifice a publicului larg, ca și a intelectualității. Așa au fost cele mai bine de 100 de volume, originale și traduse, ale neuitatului „apostol al științei“ (expresia îi aparține lui C. I. Parhon) care a fost Victor Anestin. Așa a fost opera în 3 volume a medicului și naturalistului Iuliu Barasch „Minunile naturii“ (1850—1852) ; regretatul profesor ieșean Dan Petrovanu amintea că Eminescu „nu s-a despărțit niciodată“ de această carte, apreciîndu-l pe autorul ei drept un pionier al științei și nutrînd simpatie pentru scrisul său. de asemenea „pentru abnegația și patriotismul“ său. Un singur om, geologul Ion Simionescu, a inițiat și în cea mai mare parte a elaborat, nu mai puțin de trei colecții de broșuri de largă răspîndire : „Cunoștințe folosite“, „Calendarul gospodărilor“ și „Biblioteca pentru popularizarea științei“. Sociologul Dimitrie Gusti scria despre el că „a reușit — ceea ce se întîmplă atît de rar în istoria culturii de pretutindeni — a face unirea armonioasă dintre Știință și Poezie pentru cercetarea Țării“. Despre scrisul lui Ion Simionescu, Octav Onicescu remarcă : „Ne-a zguduit cu descrierile lui precise

și pasionate, ascuțite la disciplina dură a științei, încălzite la focul nestins al iubirii lui de țară, modelate la darul înnăscut al expresiei înmădiată cu arta“.

Și cite reviste nu au contribuit în mod strălucit la dezvoltarea culturii științifice ! Ne gîndim spre pildă la „Icoana lumii“, editată de Gheorghe Asachi, la „Isis sau Natura“ a lui I. Barasch, la „Higiena și Școala“ redactată de Pavel Vasici-Ungureanu, la „Revista științifică“ scoasă de Petre S. Aurelian, Gregoriu Ștefănescu și C.F. Robescu, la „Gazeta matematică“ inițiată de ingineri și matematicieni, la „Ziarul științelor și călătoriilor“, în mare parte redactat de Victor Anestin (organizator și de universități populare), în fine la prestigioasa revistă „Natura“, avînd ca redactori pe doi mari savanți : Gh. Țițeica și G. G. Longinescu.

Faptul că toți aceștia erau constienți de însemnătatea misiunii lor de popularizare a cunoștințelor științifice reiese și din gîndul pe care P.S. Aurelian îl asterea în „Revista științifică“ : „Veacul XIX are nevoie, înainte de toate, de propagarea științei [...] Numai prin știință vom putea să ne întărim și să ne înăvîțim.“

I.M. ȘTEFAN ■

Arta conviețuirii

Blocul F4 din Aleea Someșul Mic nr. 3 este un bloc absolut obișnuit cum sînt atîtea mii în București și nenumărate în țară. El s-a dat în folosință acum 20 de ani, ceea ce desigur o clădire se poate spune că e tină, dar pentru viața locatarilor reprezintă o perioadă care pe mulți îi face să privească cu nostalgie în urmă. Cu mici excepții, oamenii care s-au mutat la început sînt cam aceeași, dar anii i-au marcat ireversibil. Între timp, unii s-au căsătorit, alții au devenit bunici, cițiva au dispărut în neființă, dar a apărut și o nouă generație de copii. Viața și-a urmat cursul neabătut cu împliniri și poticniri ale. Numele de familie au rămas aceleași, numai că oamenii s-au sculat.

Așadar, 30 de familii conviețuiesc într-o clădire și oamenii se gîndesc să aniverseze două decenii de la mutare. De aici începe neobișnuitul. Faptul, în aparență mărunț dar insolit, cu semnificații complexe, merită aprofundat. Ați mai auzit de o asemenea sărbătorire? V-ați gîndit că puteți face și dv. una la fel? Sau de ce nu puteți face?

Să încercăm o mică analiză. Adolescenții de astăzi sînt, majoritatea, născuți la bloc, iar cei care îi preced cu un deceniu și-au petrecut copilăria în același mediu incit viața lor ar fi de neconceput altfel. Pentru unii din părinții lor a fost însă o ruptură, aproape o dezrădăcinare. De secole, civilizația românească s-a desfășurat pe orizontală. A fost întotdeauna o civilizație deschisă, legată prin infinite fire sufletești. Gardul n-a constituit nicodată un obstacol. Ușa casei nu avea cheie. Omul stătea pe banca din fața porții. Se știa despre fiecare ce face, cit are, cu cine se întovărășește, pe unde umblă.

Locuirea pe verticală a însemnat schimbarea unei mentalități și o altă aspirație. Trecearea de pe abscisă pe ordonată a probat și unele inconveniente. Spațiile s-au micșorat și s-au închis. Gardurile au fost înlocuite de ziduri, geamurile s-au astupat cu jaluzele, ușile au fost pecetluite cu siguranțe. Prin spațiul strîmt al scării, oamenii s-au cunoscut mai puțin. Viața acaparatoare a orașului a produs alte preocupări. Responsabilitățile locului de muncă și bombardamentul mass media au creat alte comportări. Timpul s-a scurtat și a devenit foarte prețios. Interesul pentru omul de foarte aproape s-a redus. Să recunoaștem acest fenomen ca pe o contradicție a zilelor noastre. De ani de zile presa publică articole despre conflictul dintre vecinul de dedesupt și cel de deasupra. Se poartă uneori dușmănia insolubilă pentru un spațiu comun de o palmă. Au loc procese împotriva melomanilor spărgători de timp. Mai există unii administratori de bloc care ajung să strecoare zăzania între locatari, precum și locatari care nu înțeleg exigențele confortului pe verticală. La întrebările, la ciți vecini ați putea cere ajutorul? pe ciți dintre ei îi cunoașteți? mulți dintre noi am da condescendent din umeri, legîndu-ne cu iluzia că telefonul rezolvă multe.

Lată de ce evenimentul de la

blocul F 4 din cartierul Berceni al Capitalei este realmente inedit și merită consemnat ca exemplu. Oare ce-i leagă pe acești oameni? Cum se pot așeza atîtea familii la o masă? Cum se dau certurile la o parte? De unde pornește armonia, întrajutorarea reciprocă, plăcerea de a sta de vorbă cu vecinul?

Unul din secretele acestei atmosfere este Florin Munteanu, de 18 ani președintele asociației de locatari. Trebuia să existe un catalizator, un liant, un factor care să-i adune pe oameni, să-i îndrepte pe făgașul înțelegerii și al omeniei. Să recunoaștem că e dificil într-o comunitate în care se găsesc indivizi de diverse profesii, vîrste, preocupări și idealuri să-l aduci laolaltă, să transformi un edificiu funcțional într-o stare de căldă apropiere. Se pare că Florin Munteanu a reușit pe deplin. Mai întîi, ușa apartamentului său a rămas în permanență deschisă pentru oricine și în orice problemă. Oamenii și-au deschis sufletul și multe s-au rezolvat. Cînd nu a putut el să rezolve, a apelat, firește, la un alt vecin și mai toate ușile au început să se deschidă. Oamenii au început să se cunoască mai bine, să comunice mai intens. Odată, în familia cuiva a apărut un mare necaz, un deces, și locatarii s-au străduit să-l ajute pe cel îndurerat, să fie alături de el. Dar altădată a fost o bucurie, o nuntă, și vecinii au venit și de data aceasta. Relațiile s-au strîns la toate nivelurile, pe toate planurile. Se știe despre fiecare ziua de naștere, de căsătorie sau alte evenimente importante. Mica celulă socială s-a transformat într-o mare familie, unită și puternică.

Adesea colectivitatea naște ambiții. Prin străduința și priceperea tuturor s-a ridicat cel mai înalt catarg de antenă din cartier. Dacă apare vreo defecțiune nu se mai apelează la unitățile de specialitate, doar sînt specialiști în bloc. Gospodinele se ajută reciproc. Cînd apare o idee bună oamenii se mobilizează imediat. O adunare generală ia decizii și împarte sarcini, dar nu există nici unul care doar să comande, fiecare știe ce are de făcut. Cum s-a întîmplat cu această sărbătorire care prin proporțiile ei pe alții i-ar fi speriat.

Oare să nu fi fost pe-aici nicodată vreo neînțelegere, vreo disensiune, un mic conflict? Ba da, au recunoscut ei, altfel n-ar fi omenește, dar s-au aplanat ușor, au dispărut rapid. Și toți cei cu care am reușit să stau de vorbă, Viorica și Ion Nenciu, Florea Pîrloagă, Leontina Cristici, Nicolae Vasile, Melania Onețe, Nicolae Meleca, Maria Negoescu, Prisca Badea au insistat asupra unității marii lor familii, a înțelegerii și afecțiunii.

La urma urmelor e un sentiment reconfortant să știi că vîl acasă și întîlnești pe scări un zîmbet sau o vorbă bună în loc de o privire rece, indiferentă sau că de partea cealaltă a zidului nu se află un om care te dușmănește, ci un prieten. Dacă există o artă a conviețuirii cel de la F 4 o deține.

IULIAN COSTANDACHE

„Caru cu bere” scos la lumină

(Urmare din pag. 24)

ci și de frumusețea pe care își odihnesc ochii, au pardosit clădirea cu dale de gresie ivorii, cu mare artă desenate cu albastru luminos, au chemat meșteri vestiți de au pictat-o, și alți meșteri, la fel de iscusiți și dăruți cu talent, de au lucrat, unii vitraliile prin care lumina se cernea în interior filtrată de sticla aurie și albastră și verde ca iarba, mîngîind parcă picturile murale în care tricolorul e la mare preț, unii feneria savantă, alții stucatura ori lam-

briurile din lemn innobilat de arta lor.

După obiceiul timpului, la intrarea într-un asemenea lăcaș, stăpînii trebuiau să aștepte semnul casei lor. Frații au ales un cocoș și o pisică, reprezentînd nu o simplă informație asupra programului non stop, cum s-a crezut în ultima vreme, ci un însemn, concretizarea plastică a crezului de viață al fraților Nicolae — ziua de muncă începe în zori și se sfîrșește tîrziu în noapte — clar inscripș și pe arcada centrală a marelui saloan „Prin muncă, răbdare, energie-

și cinste, la idealul dorit” și „Munca este viață”.

Apoi au comandat și halbe, una de sticlă și alta de ceramică, repetînd culorile pardoselii. Acum, totul era gata. Carele cu bere trase de bol, de la fabrica Rahova, își puteau începe drumul zilnic către „Caru cu bere”.

Arta restaurării

Da, povestea e adevărată și „Caru cu bere”, întemeiat în 1888, celebru și acum, ca și în urmă cu un secol, e la fel de căutat de localnici și de cei în trecere prin București.

La intrare, te întîmpină un portar în fireturi, adevărat „general” în uniformă. Împune. „Ne pare rău, toate mesele sînt ocupate”. Nimic nu-l înduplecă. La „Caru cu bere” nu-i ca la gară, să-și inghită omul în fugă mititelul și halba de bere uitîndu-se la cei ce abia așteaptă să-i ocupe locul. Trebuie asigurate liniștea și confortul oaspeților. Adevărul e că ai comite un mare păcat față de tine însuși dacă nu ți-ai acorda răgazul de a privi pe îndelete pereții, plafonul, podeaua, admirate în timp și de Liviu Rebreanu, Iancu Brezeanu, I. L. Caragiale, George Coșbuc, Octavian Goga și de ciți alții... Și azi, anticari, actori, scriitori se întîlesc la o halbă de bere și de vorbe la „Car”.

„Singurul „rău” la „Caru cu bere” este că nu se fumează. Pentru împătîmiișii tutunului, asta e un adevărat calvar. „N-o să mai întrezir nimeni în local” au spus unii, la început. Și uite că n-au avut dreptate. Cine intră o dată, revine de multe ori, iar cine l-a iubit ani de zile, n-o să-l părăsească pentru atîta lucru. Renovarea a durat peste doi ani, a costat bani, efort, inteligență, talent și dragoste. Nu poți lăsa să le acopere fumul în numai cîteva luni.

Restaurarea „Carului cu bere” n-a fost nici pe departe un lucru simplu, precum o renovare de rutină. Pentru asta nu e nevoie de expertize, de vize și de specialiști de la Consiliul Cultural și Educației Socialiste, Uniunea Artiștilor Plastici, Muzeul de Istorie al Municipiului București. Nici de echipe de pictori, designeri, arhitecți, nici de cei mai buni meseriași în lemn, sticlă, faianță, fier.

La un secol de la inaugurarea sa, „Caru cu bere” s-a născut a doua oară, pe acest al doilea certificat de naștere punîndu-se semnătura nouăsprezece întreprinderi și cooperative din toată țara. Nouăsprezece întreprinderi moderne, folosindu-și întreaga capacitate tehnică și putere de creație pentru a rescrie o pagină de istorie este un fapt ce credem că merită a fi consemnat pe o mică plăcuță în noul local, căci dacă patronii au socotit firesc să așeze la loc de cinste, pe arcada centrală a saloanului, cuvîntul muncă, de ce ne-am sfișii să-i numim pe cei care prin muncă și dragoste ne-au redăruit această adevărată bijuterie, punct de reper istoric și sentimental al vechiului și noului București.

„Anonimi” de ținut minte

„În ultimii ani am renovat cîteva dintre localurile noastre. Cînd am atacat „Caru cu bere” — marele saloan, crama, barul, (acestea din urmă vor fi și ele curînd inaugurate) — știam că trebuie să ne așteptăm la foarte multe probleme, unele nici măcar bănuite în momentul declanșării lucrărilor; nu ne gîndeam, însă, că acești ani îi vom măsura în clipe”. Nicolae Gansari, directorul I.A.P.L. Segarcea, împreună cu Alexandrina Ojoc, director comercial, și Dumitru Ciuculete, director tehnic, îți pot reface, dacă au timp să povestească și tu ai vreme să-ascuți, istoria acestei restaurări, clipă de clipă.

Într-adevăr, fiecare amănunt a însemnat o problemă tehnică ori una artistică. Dalele de gresie produse de SANEX din Cluj-Napoca în prezent pentru România și pentru străinătate, au forma unui pătrat cu latura de 15 centimetri. Cele existente în „Caru cu bere” au latura de 16 centimetri. Pentru înlocuirea dalelor uzate, au trebuit create alte matrițe, au fost necesare modificări pe tot fluxul de producție, elementele decorative au fost realizate prin tehnică manuală. Dificil și laborios. Probleme au avut și I.P.R.U.C., „Frigocom”, PRODIN, INOX, I.C.M.F., Combinatul Fondului plastic, „Arta grafică”, I.C.R.A.L. — Vitan, și Monetăria statului din București, „Elmet” — Timișoara, I.U.P.S. — Botoșani, IRIS — Cluj-Napoca, Întreprinderea de articole din sticlă — Buzău, „Flacăra” — Ploiești, I.A.A. — Alexandria și cooperative „Mobilă și tapiserie”, „Sporul”, „Instalatorul”. Nu e nevoie să spunem că au găsit pentru fiecare problemă o soluție. E suficient să privești, azi, „Caru cu bere”.

Arhitectul Ion Barabaș, șeful atelierului de proiectare al D.G.C.M.B., proiectant general al restaurării, suride. Desigur, noi spunem doi ani și enumerăm nouăsprezece întreprinderi și ni se pare că asta e tot. Nimeni nu mai ține cit au durat expertizele și documentările. Pictorul Nicolae Gheorghe, cel care a condus grupul de artiști ce a restaurat pictura murală, și-a început documentarea cu patru ani înaintea demarării lucrărilor propriu-zise, în care, cum să nu-i numești, i-a avut alături pe pictorii Sorin Ilfoveanu și Ștefan Ciția, pe sculptorul Mihai Bucureli, pe Ioan Cadar, realizatorul vitraliilor, pe Dumitru Rădulescu, autorul vestimentației și designului căruia îi aparțin și superbe corpuri de iluminat. Lambriurile purtînd patina timpului au ieșit din minile meșterului Traian Stoicescu. Multe sînt numele pe care ar trebui să le consemnăm în aceste pagini, pe care ar trebui să le cunoașcă cel ce admiră tînețea renăscută a centenarului „Caru cu bere” în care a fost refăcut fiecare detaliu. Toate împreună dau acea extraordinară senzație de autentic pe care o ai pășind pragul marelui saloan al restaurantului-berărie, unde, precum în momentul inaugu-

Clauzele contractuale nu sînt facultative

Scăzămînt făcut din burtă

Două au fost, în principal, temeiurile care l-au determinat pe cititorul Hodor Constantin din comuna Piatra Șoimului, județul Neamț, să se adreseze revistei noastre și să semnaleze modul de preluare de la producători de către întreprinderea de Industrializare a Cărnii Neamț a animalelor contractate: „Calitatea și scăzămîntul făcut la libera alegere a recepționarilor”. Pornind de la un litigiu cu întreprinderea, rezolvat favorabil pentru că „a știut să umble”, cum remarcă un alt producător în contextul verificării noastre, Hodor Constantin, deputat în Consiliul popular județean, gospodar cu dragoste de animale, deși se văzușe „cu sacii în căruță” a socotit că e de datoria lui să facă publică situația prin care a trecut ca să se „îndrepte ce este de îndrep-

tat”. La termenul scadent, prezentîndu-se, cu un vîtel bine întreținut, la baza de preluare Roznov, constată surprins că din cele 409 kg, cit cîntărea, i se scad 41 kg de către recepționera Dima Angelica. Ba mai mult, exemplarul este apreciat la calitatea a doua! În aceste condiții calculul efectuat stabilea că producătorul are de încasat 5980 lei. Contestînd aprecierea calitativă și cantitativă a recepționarilor, producătorul Hodor C. solicită ca a doua zi „să se efectueze tăierea de randament” (de litigiu) a tăurașului și pînă la urmă primește 7117 lei, cu 1137 lei mai mult decît după calculul din ajun.

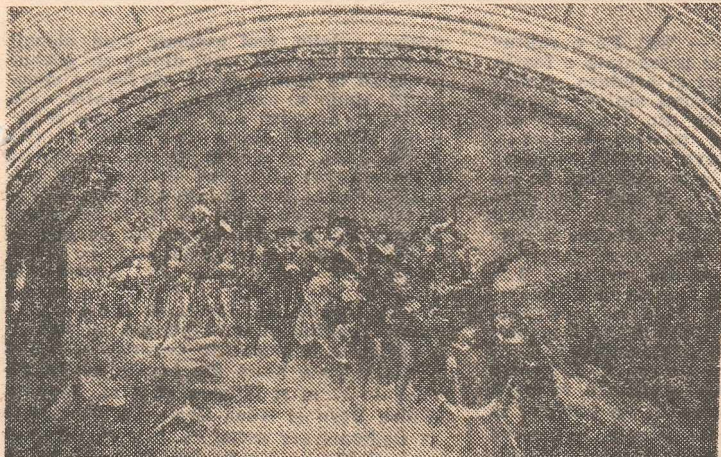
În scopul de a lămuri lucrurile, m-am prezentat, într-una din zilele de țîrg, la baza Roznov. Prin grija agentului agricol Marariu Ioan, prețurile maxi-

male de mercurial pentru vînzarea animalelor vii și păsărilor, scrise cu cretă, dar și cu tuș „pentru caz de ploaie”, sînt afișate la loc vizibil. Sătenii cumpără, sătenii vînd. La purcel cererea este mai mare decît oferta. După ora 8 țîrgul este în scădere; rămîn doar animalele care vor fi predate conform contractului. Se așteaptă mașina I.L.C. La vreo trei ceasuri de la „spartul țîrgului”, adică pe la orele 12, sosește camionul. Delegatul Tîntilă Gheorghe motivează întîrzierea afirmînd că „s-a tocmnit o oră și jumătate cu cei de la radar”. De, tocmai face parte din mijloacele meseriei sale, dar și acolo unde-l lege?! Începe „procesunea”. Sînt prezentate cinci vaci, un tăuraș, doi porci și vreo trei oi. Cam puțină „marfă”. În urmă

cu cițiva ani, constată Munteanu V. Ioan, crescător din satul Cîntinici, erau prezentate în țîrg de zece ori mai multe vite contractate”, și, fără a i se cere explicații, continuă „era mai multă cointeresare”. Așadar, deși statul face eforturi pentru stimularea acestei activități economice deosebit de importante, rezultatele nu sînt pe măsură. Se înțelege că este necesar ca cei îndrituiți să aplice în practică prerogativele cointeresării, să și acționeze în acest sens. Adică, să înlăture orice posibilitate care ar aduce atingere pe aceste coordonate, a relației producător-beneficiar. Prima „plesă” pusă pe cîntar este tăurașul. Moș Ion Băciu, de 82 de ani, din comuna Costișa așteaptă clipa asta de la ora 6. Îi pare rău, dar „asta e menirea vitelor”, zice, le crești cu drag, dar odată tot trebuie să te desparți de ele”. Cîntarul arată 276 kg, recepționarul scade „oficial” 26 kg și precizează „netto 250 kg”. Cam același scăzămînt și la vaci. Una dintre vacuete este „tarată”, adică sub stas. Nu poate fi preluată. Delegatul argumentează. Săteanca insistă, întreabă care-i rezolvarea. Este

sfătuită să se prezinte la abator, la sala sanitară, să i se aprobe tăierea de necesitate. Dacă n-o primește? Dă din umeri. Dar cum rămîne cu contractul? N-are ce-i răspunde. Doctorul Antohi Nelu, medicul veterinar de circă delegat la țîrg pentru controlul stării de sănătate a animalelor, ține o pledoarie pentru încetățenirea unor principii de etică în respectarea clauzelor contractuale de către ambele părți. „Unii producători se folosesc de binele animale excesiv. Le ține pînă la adînci bătrînețe și cînd nu mai pot să rumege — în cazul de referință vaca avea 17-18 ani — le contractează și la termenul de predare...” Cele spuse sînt aprobate prin absența replicilor. Și Hodor Constantin îi dă dreptate. Este de acord că „azi în țîrg nu au fost animale de calitate”. Are însă rezerve în ce privește scăzămîntul. Nu poate înțelege cum nu înțelege nimeni, de altfel, de ce se prevede o scădere de 5 la sută și se practică 10 la sută și chiar mai mult!

Aștept să treacă o zi pentru sacrificarea vitelor și mă prezint la sediul întreprinderii pen-

rării, geamurile fațadei, im-
dobite de minunate vitralii, co-
boară până la nivelul solului,
iar pe pereți descoperi uimit
cele 48 de blazoane cu insem-
nele armatei române, zeci de
ani acoperite de un al doilea
strat de pictură, reprezentând
blazoanele tot atitor meserii.

Extraordinară, descoperirea
acestor blazoane n-a putut fi
egalată decât de o alta, surprin-
zătoare și ea și de o deosebită
valoare prin elementele de au-
tenticitate pe care le-a impus
întregii restaurări. Într-o firidă
din perețele opus intrării, con-
structorii au găsit o casetă zi-
dită de către patron cu ocazia
restaurării din 1921. Obiectele
pe care le conținea — o halbă
de porțelan glazurat, un țap (ce
au servit de model noilor hal-
be), monezi, câteva flacoane de
parfum, o potcoavă, câteva
liste-meniu, pașaportul lui
Mircea Nicolae și trei lăcățele
unite, reprezentând unitatea ce-
lor trei frați — pot fi văzute în
vitrina special amenajată în
stînga salonului.

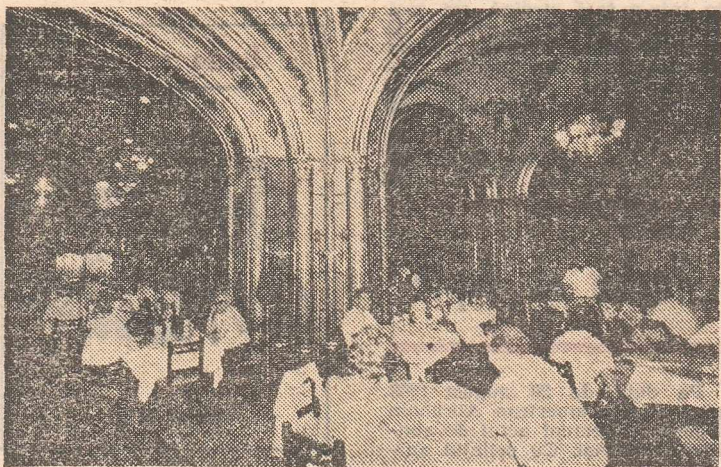
Urmează „mizanplasul“

Asadar, cu portar în fireturi,
„Caru cu bere“ te întâmpină ca
un adevărat local de lux. Se
vorbește cu voce joasă, larma
berăriei și fumul de l tălăi cu
cufiul au rămas undeva în
urmă, printre amintirile pe care
nu le regretă nimeni. Ospătari
în costume elegante, picoli pur-
tind tradiționalul șorț alb trec
de la o masă la alta discret, ef-
ficienți. Șefii de sală Mircea
Mătușoiu (de un sfert de secol
în unitate), Dumitru Barbu și
Florin Badea, ospătarii Pavel
Gheorghe, Victor Enoiu, Marian
Tudor, Nicolae Păduraru, Cornel

Gheorghe, Dumitru Piti s-au
impus demult în topul (scris) al
profesioniștilor de excepție ai
acestei meserii.

Constantin Florea, șeful uni-
tății, expert instructor la Cen-
trul de perfecționare a cadrelor
din turism, are pasiunea cărților
vechi de la care a învățat să
prețuiască valoarea. Avem aici
nu numai răspunderea de a
conduce un restaurant, ci și da-
toria de a păstra o valoare de
patrimoniu, de a reinvia o tra-
diție a locului, ne spune. Ele-
ganței și rafinamentului clădirii
i se adaugă o perfectă „punere
în scenă“ a servirii. Și, din nou,
fiecare detaliu e important. De
la halbele originale, cele reali-
zate acum în două variante co-
loristice — havan și turcoaz, ca
și fețele de masă, ca și vesela —
au păstrat forma și încrustațiile.
Vesela și tacimurile sînt coman-
dă unicat, nu le veți întâlni în
nici un alt restaurant. Din ve-
chile liste-meniu descoperite la
restaurare s-au păstrat mititeii,
frigăruiile, caselotul „Caru cu
bere“, gogoșile de cartofi. Bucă-
rătură cel bătrîn s-a pensionat.
Dumitru Enache e tînăr, dar tot
maestru. În aceeași dorință de
a păstra tradiția, aici se bea
numai bere „Caru cu bere“, fa-
bricată de Fabrica de bere „Ra-
hova“ în exclusivitate pentru
acest restaurant. Singura dife-
rență e impusă de trecerea ani-
lor; drumul carelor cu bere de
altădată e acum străbătut de
autocamioane.

Sînt locuri ce pot fi imaginate
perfect dacă ți se povestește
despre ele. La „Caru cu bere“
trebuie ca neapărat să te duci
dacă vrei ca povestea, adică is-
toria lui și a renașterii lui după
un secol de existență în inima
Bucureștilor, să se împlinească
în imagine de neuitat.

tru a definitiva investigație. La
discuția organizată parti-
cipă medicul veterinar Sarsa-
niuc Ioan, șeful bazei jude-
țene, recepționerii Dima și Tin-
tilă. Citim clauza 15 din con-
tract. Se prevede că „producă-
torul se obligă să predea ani-
malele în stare normală de hră-
nire. Recepția poate fi făcută
după un post de 12 ore de ne-
hrănire și neadăpare. La înfe-
legerea părților se pot prelua și
fără post, scăzîndu-se din greu-
tate 5% la bovine... „Abordăm
problema procentajului. Clauza
15, tipărită și pe exemplarul de
contract al cumpărătorului, pre-
vede 5%, în realitate se practică
10% și peste. Interlocutorii în-
vocă faptul că animalele nu
sînt prezentate „în stare nor-
mală, ci suprasaturate“, că de,
„producătorul este interesat să
cîștige“. Numai el! Am constata-
t că vitele sînt aduse la tîrg
pe răcoare. La ora 8 toți pro-
ducătorii erau prezenți și aște-
ptau mașina. Agentul agricol
Marariu precizase că bătrînul
cu tăurașul venise de la 6 după
un drum de peste 15 km. „Deci,
zic, pînă la orele 12 cînd ați so-
sit jumătate din timpul postului
trecuse“. Delegatul Tintilă

„strecoră“ o glumă cu tentă:
„dară nu-i omăt mare să nu
aibă de unde să pască“. „N-am
văzut zăpadă, răspund, dar nici
pajiște. Iarba-i tocită în incinta
tîrgului și apa lipsește!“ Soli-
cit diagrama cu animalele pre-
luate la baza Roznov. La cin-
tarul întreprinderii, greutatea
bovinelor după 24 ore de post
se prezintă astfel: în două ca-
zuri socoteala din tîrg se po-
trivește cu cea de la abator!
În alte două, iese un plus de
cite două kg. Neglijabil. La al
cincilea... apar 15 kg în plus.
Dr. Sarsaniuc ține să precizeze
că „la mai mult de 10 kg se
face dispoziție de plată de di-
ferență“. Deci producătorului
nostru i se vor plăti cele 15 kg.
La întrebarea, în cite asemenea
situații s-a plătit în acest an
diferența de greutate mi se co-
munică, a doua zi, că în 12. Nu
cred că exagerare pîrîndu-mi-se
cam puțin. Să fie chiar atît de
perfectat ochiul recepțione-
rului?! Trecînd la al doilea
punct nevalgic al discuțiilor
contradictorii „de pe teren“, a-
precierea calității, toți cei pre-
zenți convin că poate interveni
subiectivitatea ambelor părți.
Se încearcă explicații, cum că

Dolna Dunca, notar șef, îm-
preună cu alți patru colegi, rez-
olvă într-un an peste 65 de
mii de acte cerute de popu-
lația din sectorul 4 al Capita-
lei. Le imaginez și le simt greu-
tatea.

— Sînt necesare absolut,
toate?

— Nu sînt toate de compe-
tența unui notariat. De exem-
plu, valabilitatea dovezii pen-
tru procurarea unui autoturism
stabilită de I.D.M.S. se rezumă
la două săptămîni. De cele
mai multe ori livrarea întîrzie
și cetățeanul revine la notariat
pentru aceeași adevărîță. E
nervos, așteaptă încă odată
pînă se dactilografiază, plă-
tește iar un timbru fiscal de
20 lei. Oricum, declarația este
pe propria-i răspundere, nu
avem nici o posibilitate să con-
trolăm dacă solicitantul a mai
avut, în termen legal, un alt
autoturism. Pînă nu demult a-
cest lucru îl făceau circum-
scripțiile financiare care aveau
o evidență clară a plății taxelor,
a ștergerii autoturismelor
de pe rol.

— E singurul exemplu care
complică și încetinește activita-
tea unui notariat?

— Tot noi, eliberăm adevê-
rințele pentru obținerea repa-
rății unui apartament. Ni se
pare iar un act care n-ar tre-
bul eliberat de notariat, pen-
tru că un colectiv de muncă
cunoaște mult mai bine situa-
ția locativă a unui angajat. Sînt
acte care ne artificializează ac-
tivatea. Aspectele deosebit de
importante, pentru care stu-
diem texte de legi și urmă-
m facultatea de științe juridice,
sînt prejudiciate de timpul a-
fectat unor dovezi care pot fi
rezolvate de alții.

— Care sînt instituțiile care
pot elibera aceste acte, fără
să mai trecem pe la notariat?

— V-am dat exemplul IDMS-
ului, vi l-aș da pe-al întreprin-
derilor, în cazul solicitanților
de case. Pentru certificatele de
naștere, pentru înscrierea la
examenul de admitere în fa-
cultăți, sau pentru Școala de
șoferi amatori, legalizarea lor
se face acum tot la notariat,
deși s-ar putea efectua la res-
pectivele instituții. Sigur, acest

întîmplarea este o formă de
manifestare a necesității. După
exemplul clasic, dacă o cără-
midă îți cade în cap, e o întîm-
plare că te aflii chiar acolo,
dar și o necesitate gravitațio-
nală că acea cărămidă trebuia
să cadă. Dar tot acest chef de
dialectică teoretică îți dis-
pare subit cînd de la etaj, la
modul cel mai practic cu putință,
cade un geam care-ți taie mina.
Așa a pătît deunăzi profesoara
Sidonia Nicolaide: plimbîndu-
se prin fața vitrinelor de la
parterul blocului 719, str. Al.
Moghioroș, București, cu poșeta
pe brațul stîng, s-a pomenit
fulgerată în palmă de lama unui
geam aruncat de la etajele su-
perioare. Desigur, acum îmi
este foarte ușor să spun că nu-
mai cîțiva centimetri au lipsit
ca acel geam să nu-i despică
capul sau să-i rezeze venele, dar
numai și acest gînd și această
imagine sînt suficiente să înfi-
oare și să reducă la tăcere pe
oricine. Profesoara a scăpat ca
prin minune (rolul hazardului în
existență), întîmplarea și nece-
sitatea au fost iarăși în raportul
lor dialectic, dar toate aceste ca-
tegorii filozofice rămîn abstrac-

lucru presupune un efort pen-
tru serviciile respective. Noi
am dobîndi timpul pentru solu-
ționarea promptă a actelor care
privesc prevederile exclusive
notariatului: înstrăinarea de
bunuri mobile și imobile, dez-
baterile cauzelor succesoriale,
care, uneori, prin firele lor
complicate, durează și ani.

— Aveți posibilitatea să cu-
noașteți caractere speciale în
acest dialog cetățenesc?

— Uneori cred că citesc o
pagină din Balzac cînd mă gă-
sesc în fața unor oameni care
se înversunează pentru bunuri
mărunte, numai pentru că acum
50 de ani unul din moștenitori
a căpătat un inel și acum e mo-

La ghișeu

mentul, să-i arate că el l-ar fi
meritat.

— Răbdarea, tactul, știința de
a dialoga, intră în elementele
de lucru ale notarului, alături
de stăpînirea legilor în vi-
goare. Fiecare om care ajunge
în fața dv., are mica lui po-
veste pentru că viața și moar-
tea se împletesc în toate cau-
zele stipulate, sec, într-un act.

— Spontaneitatea dialogului
cere să fim la nivelul solici-
tantului. Ne eliberăm de ter-
menii juridici ca să fim înțe-
leși. Ceea ce-i pare solici-
tantului important adesea n-are
relevanță juridică, dar trebuie
să-l ascultăm. După 15 ani de
profesiune, sînt din ce în ce
mai convinsă că dreptul este
bunul simț obișnuit transpus
în legi.

— Notarul trebuie să fie toabă
de legi, dar trebuie să aibă și
un suflet încăpător. Eu mi-l
reprezint cu ajutorul unei imă-
gini nu mai tîmînte din ce
film, cînd inima eroului pulsa
pe tot ecranul.

— Mă bucură că ne înțele-
geți munca pentru că deși am
studiat la fel ca un judecător,
parte din public nu ne stimea-
ză la fel, ne crede un fel de

șil pure în fața unei realități
foarte concrete și foarte pre-
cise: inconștiența celui care a
aruncat geamul pe fereastră.

Autorul acestui gest necugetat
a rămas necunoscut, profesoarei
Sidonia Nicolaide rămînîndu-i,
nu-i așa, să reflecteze la legile
dialecticii. Dar fracțiunea de
timp și spațiu care a despărțit-o
de moarte o obligă — și pe noi,

Geamul aruncat pe fereastră

alături de ea — să gîndească
mai întîi la ce a avut în cap
cel care a dat de-azvirlita cu
geamul. Astfel, totul se conver-
tește într-o problemă morală.
Pentru că nu puține sînt întîm-
plările tragice provocate de o
inconștiență crasă. (Nu demult
ni se relata cum un conducător
auto și-a pierdut viața intrînd
în copac pentru că un copil l-a
trimis direct în ochi din mers,

funcționari de la ghișeu, care
după un curs scurt ne descur-
căm cu legile. Absolut toți no-
tarii sînt absolvenți de facul-
tate.

— Nu vă înșelați?

— Ați ajunge la aceeași pă-
rere dacă ați vedea cum unii
se tirguiesc cu noi, ne cer re-
duceri, ca și cînd am băga, noi
banii în buzunar, ne vorbesc de
sus...

Repet, un anumit public. De
cite ori arătăm mai multă
înțelegere pentru situația
unor oameni, pentru elementele
sentimentale care intervin în
orice cauză, ni se înfățișează
mai mult latura meschină a
unora și pînă la urmă, vrînd-
nevrînd, dau buzna în univer-
sul nostru intim. Mă îndispune
profund ca cineva să intre în
birou fără să dea bună-ziaua, să
trîntească ușa, să iscălească ac-
tul cerut servindu-se de stiloul
meu fără să-mi ceară permi-
siunea, să vorbească arogant și
grosolan.

— Vă înțeleg perfect pentru
că adesea cei care spunem
bună-ziaua ne găsim în fața ce-
lor care ori tac, ori se uită mi-
rați la noi. V-ați fi văzut în
roba judecătorelui?

— Mă simt bine în „roba“
mea de notar, stimîndu-i pe
toți cei din justiție care ajută
la respectarea legilor. Le ad-
mir pe judecătorele care dau
dovadă de curaj și intransigen-
ță, care nu se sperie de ame-
nintările unor membri din fa-
miliile inculpaților și-și văd
calme și intransigente de profe-
siunea căreia i s-au dedicat
cu credință.

— Din acest contact uman,
permanent, pe lîngă observații
amare aveți și alte date pentru
un studiu psihologic?

— Să nu zîmbiți, dar observ
că femeile dacă își fixează o
întîlnire, după notariat, aleg ca
puncte de recunoaștere maga-
zinele sau florăriile, bărbatii —
restaurantele.

— Cine nu vă cunoaște per-
sonal, dacă e obiciv, trage și
alte concluzii citîndu-ne. Eu
nu vreau să-mi „legalizez“ in-
terviul înțit, cu mina pe inimă,
declar: Doina Dunca este un
om și un jurist deosebit.

CARMEN DUMITRESCU ■

pe fereastra deschisă a porti-
erei, un ac ascuțit sufla prin-
tr-un soi de tub „indian“).

Profesoara a scăpat doar cu re-
tezarea metacarpianului de la
degetul mic al palmei stîngi. A
intrat în farmacia alăturată
(nr. 91) unde a primit primele
îngrijiri. În cele din urmă, sin-
gurul care a oprit mașina a
fost șoferul autobuzului de la
Teatrul de Comedie, Alexandru,
un băiat de 35 de ani, care a
condus mai mult cu ochii în-
chiși de groaza singelui care
curgea șiroaic, pînă la Spitalul
Militar Central. Doctorul chi-
rurg (și el foarte tînăr) Marius
Scarlat a operat-o și, la fel,
acum ne este ușor să spunem
că profesoara Nicolaide are în
palmă o tijă de metal care-i
va fi scoasă peste două luni.
Ajutorul dat de farmacie, de
șoferul Alexandru, de medicul
Scarlat, de personalul medical
care-i reface zilnic pansamentul
ține tot de moralitatea unor
oameni puși în situația, iată,
„să repare“ imoralitatea —
sau amoralitatea — unui incon-
știent.

O. ȘTIREANU ■

recepționerii au unele criterii
de categorisire. Rămîne să ac-
ționeze astfel ca buna credință
să nu le fie pusă în cauză!
Aducem în discuție exemplul
„situației Hodor“. Recepțione-
ra își amintește prima. Dr. Sarsa-
niuc, sigur pe sine, susține:
„dacă am apreciat vițelul la
calitatea a doua, așa a fost“. Dixit!
Ii fac precizarea că tă-
ierea de randament a dat drept
producătorului. „Riscul a
fost reciproc, zice. Puteam să
cîștigăm noi“. Afirmă că „nu
poți ști întotdeauna exact ce
este predominant sub pielea a-
nimalului, seul ori carnea“. Și
atunci? Facem calcule. Rezultă
că, dacă se accepta că vițelul se
încadrează la calitatea I, pro-
ducătorul Hodor C. ar fi primit
6604 lei, cu 513 lei mai puțin
decît a încasat după tăierea de
randament. „Înseamnă că în-
treprinderea a plătit în plus,
din această neînțelegere“. „Nu,
intervine prompt medicul, car-
nea plătită există“. „Așa o fi,
dar cu puțină atenție, putea ră-
mîne întreprinderii, cu consum-
tîmintul tăcit al producătorului
și carnea „care există“ și dife-
rența plătită. Și era și omul
mulțumit că nu s-a mai tram-

balat pe la oraș. Ca să nu mai
vorbim că s-ar fi evitat o pie-
dică în calea cointeresării.

Reluînd cazul sătencii cu vâ-
cuța tarată, aflu că „de regulă“
asemenea animale nu se pri-
mesc la sala sanitară. Medicii
sînt penalizați în atari situații.
Iar producătorul? Rămîne fără
replică, ba chiar ajunge într-o
situație fără ieșire... Consider
îndreptățită părerea dr. Sarsa-
niuc potrivit căreia „ar trebui
să se revină la procedura ante-
rioară, cînd se admitea rezolva-
rea cazurilor dificile, fără pe-
nalizări“. S-ar mai înlătura o
piedică. Revenind la datele ini-
țiale ale anchetei trebuie con-
chis că se impune stoparea con-
troverselor 5%—10%. Mai întîi
pentru că în mod obligatoriu
clauza trebuie respectată, altfel
orice încălcare devine un abuz
în serviciu și depășește sfera u-
nei simple controverse. Și în a-
ceastă măsură pentru a mai înlă-
tura o stavilă în afirmarea
principiului cointeresării. Dacă
se consideră neîndeșulător pen-
tru I.I.C. (și aceasta nu numai
pentru județul Neamț) pro-
porția de 5% scăzămînt, să se
facă studii și să se aprobe
stipularea unui alt procent în

contract. Or, pentru a preveni
orice „controversă“, să se apli-
ce regula de bază a clauzei 15.
Adică să se respecte perioada de
post. Este neîndoielnic că toți cei
afilați „în dialog“ ar trebui să
găsească un modus vivendi
pentru ca principiul cointeresă-
rii să opereze temeinic. Aceasta
înseamnă în primul rînd o con-
stantă preocupare, a celor im-
pliciți, pentru sprijinirea și a-
tragerea prin forme stimulative
a producătorilor la contractări
de animale și înlăturarea ori-
căror premise de descurajare a
crescătorilor de tipul „contro-
verselor“ întîlnite în periplul
nostru. Nu este de neglijat, în
acest proces, nici măsura afi-
șării vizibile a prețurilor pe
bază de contract, alături de cele
de mercurial. Să se respecte o
anume oră de preluare și să se
elimine refuzul recepționării
unor animale pe motive știute
numai de către delegați. Căci
pînă la urmă tot numărul cît
mai mare de animale competi-
tive prezent la tîrg pentru re-
cepționare reprezintă rentabili-
tatea pentru ambele părți. Ba
chiar și pentru terți!

MARIAN TEODORESCU ■

● Sub auspiciile și cu participarea personală a secretarului general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, la Geneva a avut loc o întâlnire între președintele Ciprului, Ghiorghios Vassiliou, și liderul comunității turce din Cipru, Rauf Denktas. În cadrul întâlnirii s-a realizat acordul de a se finaliza, până la 1 iunie 1989, procesul elaborării bazelor reglementării problemei cipriote. Negocierile vor fi continuate la Nicosia, la jumătatea lunii septembrie. ● Tot sub egida secretarului general al O.N.U., la Palatul Națiunilor din Geneva se desfășoară negocierile directe dintre delegațiile Irakului și Iranului vizând traducerea în viață a rezoluției 598 a Consiliului de Securitate, care prevede reglementarea pe cale pașnică a conflictului dintre cele două țări. ● Reprezentanții ai guvernelor Angolei, Cubei, Africii de Sud și S.U.A. au avut o a cincea rundă de negocieri la Brazzaville consacrate examinării modalităților de soluționare a situației din Africa de Sud-Vest. Pentru a supraveghea încetarea acțiunilor militare și retragerea trupelor sud-africane a fost creată

o comisie mixtă ce-și desfășoară activitatea în regiunea de graniță dintre Angola și Namibia. ● Într-o declarație făcută cu prilejul Zilei Namibiei, președintele Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (S.W.A.P.O.), Sam Nujoma, a arătat că lupta poporului namibian pentru independență a intrat într-o fază decisivă și a salutat acordurile de la Geneva privind aplicarea rezoluției 435 a Consiliului de Securitate privind accesul la independență al Namibiei. ● Zece de mii de cetățeni ai S.U.A., mulți veniți de pe coasta de vest a țării, au participat la un amplu miting în fața monumentului lui Lincoln, din centrul Washingtonului, pentru a marca cea de-a 25-a aniversare a marșului în favoarea drepturilor civile organizat de fostul lider al populației de culoare Martin Luther King, care a murit asasinat. Participanții purtau pancarte pe care scria: „Adăpost pentru cei fără cămin!”, „Eliminați foametea!” etc. ● La Moscova a avut loc deschiderea oficială a expoziției economiei naționale a țării noastre, sub

genericul „România — '88”. Pe o suprafață de 7 500 mp, este prezentată o foarte largă gamă de bunuri și produse românești, expoziția înfățișând sintetic marile succese ale industriei, ale celorlalte ramuri ale economiei noastre naționale. ● A fost lansată nava spațială sovietică „Soiuz TM-6”. Ea este pilotată de un echipaj internațional format din pilotul cosmonaut Vladimir Leahov, medicul cercetător sovietic Valeri Poliakov și cosmonautul cercetător din Afganistan, Abdul Ahad Momand. ● Pe teritoriul R.F. Germania au început manevrele de toamnă „Reforger — '88”. În acest scop din S.U.A. au fost aduși 17 000 militari, printre care 2 800 rezerviști, și aproximativ 1 500 de unități de tehnică de luptă. ● Pentru prima dată din momentul în care, în urmă cu 100 de ani, cercetătorii au pătruns în interiorul piramidei lui Kheops, în camera sarcofagului va fi permis accesul publicului. ● La baza militară americană de la Ramstein (R.F. Germania) s-a produs o mare catastrofă aeriană. În timpul unui

miting aviatice, trei avioane s-au ciocnit în timpul zborului, unul dintre ele prăbușindu-se în mulțimea de 300 000 de spectatori, unde a explodat. Accidentul s-a soldat cu moartea a 45 de persoane și rănirea altor 350, dintre care multe se află într-o stare gravă. ● O nouă răfuială între membri ai Mafiei siciliene s-a soldat, la Catanzaro, Reggio Calabria și Palermo, cu patru morți. ● De la începutul acestui an, aproximativ 120 000 de piei de aligator, din America de Sud, au fost aduse prin contrabandă în Japonia. ● Peste 63 la sută din cei 297 000 de șomeri din Portugalia sunt femei. ● Cinci explozatori spanioli și unul peruan au hotărât să lanseze o expediție comună pentru a străbate pe o plută din trestie, cu lungimea de 17 m și lățimea de 4 m, distanța dintre Peru și Noua Zeelandă. Ei doresc să demonstreze astfel că încașii, folosind curentii Oceanului Pacific, puteau ajunge în Noua Zeelandă.

ION V. ■

Sensul activ al nealinierii

Toamna anului 1961 avea să consemneze un eveniment de prim-plan în domeniul relațiilor internaționale: desfășurarea la 1 septembrie, la Belgrad, a unei reuniuni care puneau bazele unei mișcări de amploare deschidere politică: mișcarea nealiniaților. La această dată, când în peisajul politic mondial apare o forță ce a căpătat dimensiuni tot mai importante cu fiecare an care a trecut, este marcată, de atunci, „Ziua nealinierii”, moment de evocare a acestei importante mișcări a contemporaneității, angajată în lupta pentru independență și suveranitate națională, pentru democratizarea relațiilor internaționale, pentru accelerarea progresului economico-social și consolidarea păcii.

Expresie a uriașelor transformări revoluționare — politice, economice și sociale — din anii postbelici, mișcarea de nealinierie a cunoscut un proces continuu de dezvoltare, s-a afirmat ca una din marile forțe progresiste ale contemporaneității, ale marelui front antiimperialist. „România — releva președintele Nicolae Ceaușescu — dă o înaltă apreciere rolului mișcării de nealinierie în soluționarea problemelor grave ale lumii contemporane, în afirmarea unei politici noi, democratice, de libertate și independență, de respect al dreptului fiecărui popor de a-și alege liber calea dezvoltării sale economico-sociale”.

Mișcarea de nealinierie a apărut și s-a impus în condițiile destrămării sistemului colonial, ale afirmării voinței unui număr mare de state și popoare de a promova o politică de sine stătătoare de a se afirma liber pe arena mondială. În condițiile existenței blocurilor militare și politice opuse, ale continuării cursei înarmărilor, cu întreg cortegiul ei de consecințe nefaste, s-a evidențiat cu putere voința unui număr crescând de țări de a promova un spirit nou în viața internațională, în consens cu imperatiile păcii și progresului, de a se respinge orice încercări și tendințe de dominație străină, de a întreține raporturi cu toate statele pe baza deplinei respectări a principiilor suveranității independenței, egalității în drepturi și avantajului reciproc, aspirații ce constituie baza principială a mișcării de nealinierie.

Militind pentru realizarea nobilelor țeluri ale dezarmării, păcii și securității, pentru promovarea dreptului popoarelor la o viață liberă și independentă, pentru cooperare rodnică și multilaterală între toate țările și popoarele lumii, mișcarea țărilor de nealinierie și-a lărgit permanent rindurile, cuprinzând în prezent peste două treimi dintre statele lumii, adică peste o sută de țări cu sisteme economice, social-politice diferite, precum și organizații de eliberare națională, unite în lupta generală pentru apărarea libertății, preocupate de asigurarea condițiilor internaționale pentru dezvoltarea lor independentă, pentru pace și colaborare între toate națiunile.

Prestigiul sporit al mișcării de nealinierie în condițiile complexe din lumea contemporană, marea diversitate a statelor membre, cit și problematica largă care formează obiectul preocupărilor comune pun în lumină importanța întăririi continue a solidarității țărilor nealiniate, a celor în curs de dezvoltare, ca o premisă esențială a împlinirii obiectivelor lor fundamentale. România — ea însăși țară socialistă în curs de dezvoltare — acționează în consens cu obiectivele principale ale mișcării de nealinierie, este solidară cu acțiunile țărilor nealiniate și în curs de dezvoltare pentru depășirea problemelor cu care sînt confruntate, pentru consolidarea independenței naționale și dezvoltarea lor economică și socială de sine stătătoare.

ION VIRGIL ■

Roata norocului

Unul din 19. Singurul supra-viețuitor. L-au ajutat tinerețea, puterea, o fărîmă de noroc. Altfel ar fi împărțit soarta prietenilor și compatrioților săi mexicani, morți de sete și lipsă de aer într-un vagon frigorific garat pe o linie secundară. Cum au ajuns aici? La îndemnul „specialiștilor” în trecerea frauduloasă a frontierei — adevărați misionari ai nenorocului emigranților — care le-au garantat intrarea în S.U.A. contra unei consistente sume de bani adunată după trei ani de privațiuni. I-au imbarcat în acest vagon căptușit cu tablă groasă și vată de sticlă pe care l-au atașat la o garnitură oarecare, urmînd să le deschidă porțile după sosirea la destinație. Doar că, printr-o eroare de triaj, vagonul a fost tras pe o linie moartă iar căutătorii norocului pe alte meleaguri au subombrat — cu o singură excepție — în ce chinuri. Vă puteți imagina. Un episod soldat cu un grav accident care mai adăugă o pagină neagră la cronică disperată disparuți în zări străine în căutarea unei bucăți de pînă mai albe. În fond, tot o moarte îl așteaptă, mai lentă, e drept, provocată de tragedia dezrădăcinării de munca dură la care sînt supuși, de condițiile de viață în care acceptă să trăiască pentru a strînge cîțiva dolari cu care apoi să încerce să-și încropească o viață mai acătării în țara de origine sau să rămînă pe loc cumpărînd concesiunea unui debit de tutun sau deschizînd o spălătorie. Și reușesc atît de puțin! Autoritățile americane sînt excedate de fluxul neîntre-rup al emigranților care, în pofida tuturor opreliștilor legale, fac totul, pînă la riscul vieții, pentru a pătrunde pe „pămîntul făgăduinței”, unde speră că roata norocului îi va purta și pe ei spre rîvnita bunăstare americană. De cele mai multe ori roata respectivă trece peste ei strivindu-i impasibilă și își poartă semnele belșugului spre alte destinații. Așa că în S.U.A. sînt 6,5 milioane de emigranți ilegali, fie că provin din Mexic, Salvador, Haiti sau Guatemala, foștii „drazi muncitori oaspeți” ai deceniilor de prosperitate postbelică, ajunși la cherețul

unor patroni verosi care profită de minunata ocazie oferită plă-tind derizoriu o forță de muncă ce imploră să fie folosită și față de care n-au nici o obligație socială. Există, mai numeroasă, categoria emigranților legali care trăiește în S.U.A. și țările Europei occidentale alcătuiind populația unei țări de mărime medie — 20 de milioane. Oamenii care acum, sub impactul crizei economice ciclice și îngroșării armatei șomerilor — fenomene ce au produs mutații dramatice în migrația internațională a forței de muncă — se confruntă, după ce au contribuit la prosperitatea națiunilor gazdă, cu violente tendințe xenofobe și rasiste. Auslanderii, cum sînt numiți cu un termen peiorativ muncitorii străini în R.F.G. albi, negri sau galbeni, au ajuns un balast de care autoritățile nu știu cum să se dispenseze. Au fost alcătuite programe de repatriere, se oferă prime celor care pleacă acasă, se practică și atitudinile mai puțin civilizate în dorința de a scăpa de niște persoane care acum se adaugă și așa uriașei liste a șomerilor naționali. Oamenii aceștia care nici după 30 de ani de muncă în țara gazdă n-au reușit să fie asimilați refuză statutul de muncitor musafir considerînd, pe bună dreptate, că au drepturi egale cu muncitorii autohtoni. În plus, argumentul cel mai puternic este că după atîta vreme nu mai au pe nimeni acasă, că în patria din care provin ar fi niște străini.

Și așa, roata norocului pe care cu ani în urmă și-au mizat viața într-o țară străină, tot mai străină în actualele condiții de criză și șomaj, a devenit roata nenorocului și deziluziilor, speranțele într-o viață liniștită, scutită de orice griji, rămînînd niște himere.

IOAN ROȘCA ■

Vorbe și fapte

Pe data de 28 august 1863 președintele american Abraham Lincoln a semnat actul de abolire a sclaviei. Cu prilejul ani-

versării centenarului de la acel memorabil act liderul populației de culoare din S.U.A., pastorul Martin Luther King, a ținut un discurs la Lincoln Memorial în Washington. În acel discurs King spunea: „Actul lui Lincoln a venit ca o mare speranță pentru negri, dar iată că o sută de ani mai târziu aceștia nu pot să se considere încă liberi”.

Acum, la 25 de ani de la discursul lui King și 125 de ani de la abolirea sclaviei situația nu este mult schimbată; rata sărăciei și a șomajului, după datele oficiale, este în rîndul populației de culoare de 2 ori mai mare decît în rîndul populației albe. Negrii continuă să fie ținuti departe de învățătură, greu reușesc să-și găsească un loc de muncă, un adăpost, trăiesc în ghetouri, etc. Asta în timp ce în S.U.A. (și nu numai) există organizații „umanitare” care, chipurile, luptă pentru drepturile omului uitînd că:

— organizația de tristă faimă Ku-Klux-Klan nu și-a încetat activitatea;

— Nelson Mandela, liderul populației de culoare (majoritară) din R.S.A., și-a sărbătorit a 70-a aniversare între zidurile închisorii;

— în Franța bande de tineri albiucid, fără motiv, tineri negri; etc.

Între vorbe și fapte distanța este, evident, mult prea mare.

DAN DANUȚ DORU ■

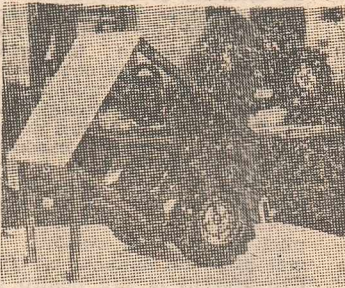
Lumea se amuză

După N.B.I.

Dispozitiv ce împiedică răsturnarea

Tractoarele, precum și mașinile ce efectuează lucrări publice, se pot afla în timpul lucrului, datorită terenului și manevrelor ce sînt nevoite să le facă, în pericol de a se răsturna. Pentru a se evita asemenea

situații, a fost creat un dispozitiv special, dar simplu în același timp, ce susține mașina, în momentele periculoase, așa

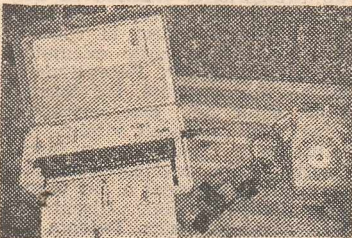
cum se vede în imagine. E vorba de niște brațe metalice, plasate în spate ce se desfac, ca brațele unui compas, cînd, de exemplu, tractorul a depășit o

BREVIAR

anumită înclinație. O bară de oțel ce îmbucă cele două brațe, le împiedică să se închidă la loc.

Telecopier portabil

Copierul din imagine, ce se transportă într-o valiză și a cărui greutate nu depășește 5,8 kilograme, poate fi conectat la aparatul telefonic de acasă, aflat la serviciu și chiar la o cabină telefonică. În mai puțin de trei minute el poate transmite ori recepționa diferite documente: desene, planuri, facturi, acte cu caracter juridic, precum și

alte înscrisuri, cu obligația ca hirtia să fie de mărimea unei coli obișnuite de scris. Complet automat, telecopierul folosește baterii electrice, ce au o durată de opt ore, dar care pot fi reîncărcate. Aparatul este dotat cu un dispozitiv ce îl cupleză la rețeaua telefonică. Pentru funcționare este suficient să se formeze numărul de telefon al aparatului corespondent și a se apăsa pe clapa de emisie, pentru ca transmiterea și respectiv recepția să înceapă.

AUREL DIANU ■

Universul muzicii

● MADONNA a implinit 30 de ani. Evenimentul a avut loc pe data de 16 august. Ce se poate spune de sărbătorită? Așa cum prevăzuseră cîțiva cunoscători în materie, după un început de șoc, cu straie punk și aventuri scandalozose, Madonna a devenit treptat o respectabilă lady. Banii, gloria, poziția socială și Sean Penn (soțul) i-au modelat în timp comportamentul. Ca orice vedetă care se respectă, Madonna locuiește într-o frumoasă vilă lângă Beverly Hills, are o superbă limuzină cu 6 uși și un soț grățios. El este cel care i-a suportat capriciile cu stoicism și a convins-o să se apuce de treburile mai serioase. În prezent, ea a abandonat muzica și se ocupă numai de teatru și film. Încă din copilărie visase să ajungă un star, alegîndu-și ca model pe Marilyn Monroe. Visul a devenit acum realitate. Va reveni Madonna în lumea muzicii pe care a abandonat-o cu atîta ușurință? Nu ne rămîne decît să așteptăm o zi în care

doamna Penn va cobori din limuzina ei neagră, cu 6 uși, în fața unei săli de concert arhipline, pentru a redeveni Madonna. Așa cum a făcut Michael Jackson acum un an.

● Așa cum a făcut și blonda pariziancă France Gall. Sernalam nu cu mult timp în urmă revenirea ei după o lungă absență cu cîntecul „Ella elle là”, un omagiu adus cîntăreței de culoare Ella Fitzgerald. După o bună primire în topuri, France Gall reconfirmă cu un nou succes intitulat sugestiv „Evidement”.

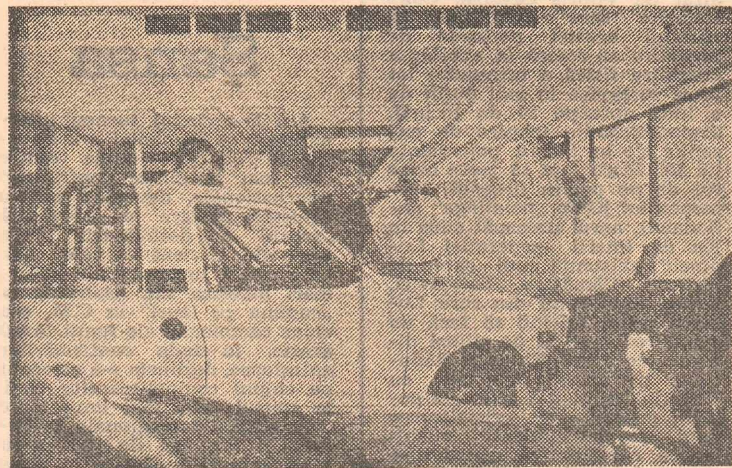
● Surpriză plăcută reapariția vechiului succes al lui Rod Stewart „I don't want to talk about it” (no. 1 în mai 1977). De data aceasta interpretarea aparține trupel „Everything but the Girl”.

● Surpriză plăcută și pelitoralul Mării Negre — apariția spectacolului „Șlagărele tinereții”. Distribuția este aceeași: Loredana Groza, Gabriel Cota-biță, Silvia Dumitrescu, grupul Stil, Ștefan Hrușcă și Vasile Șeicar.

MIRCEA ZANE ■

Par avion, de la redactorul nostru,
CORNEL NISTORESCU ■

Grecia, iubirea mării

Satul lui Aristotel

Aspri și uscați sînt acești munți ai Greciei din zona Kalkidiki. Coccoșe de piatră albe și cenușii, grohotisuri și cite un tufiș stingher agățat pe un umăr de stîncă. Soarele arde mereu și aerul tremură. Din cînd în cînd, cite o turmă de capre trece ca o umbră de nor peste stînci, în căutarea celor cîtorva fire de vegetație uscată.

Munții Yprizan Oros, Arnea Polipios sînt două orașele ancorate pe pantele înclinate ca acoperișurile de casă. Polipios este capitala regiunii Colicidice, iar Arnea un fel de subcapitală. Arnea e un orașel de dimensiunile unei comune, cu un centru cit două apartamente modeste, cu străduțe înguste și dughene pline de artizanat. Din cînd în cînd, turiștii care se încumetă să taie munții de la Salonic spre Crianopolis și Muntele Athos, se opresc pentru o răcoritoare și o cafea. De la Arnea începe coborîșul spre mare. Și cînd te aștepti mai puțin, de după o cocoșă de piatră răsare Stagire. Un sat mic, înghesuit, curat, cu străzi înguste, înclinate pînă la limita suportabilului, așezat la poalele unei creste. De o parte, muntele golas, fără nici un fel de vegetație, de cealaltă, o colină de pe care statuia lui Aristotel privește spre Atena. Cu trei ani în urmă, un foc a mistuit pădurea și a curățat muntele depodabile verzi. Cu douăzeci de ani în urmă, s-a întimplat același lucru. Căldurile ucigătoare începuseră să ardă și apoi e suficientă o singură scintie.

Stagire e un sat în scădere. Nu mai are decît 400 de locuitori. Cîndva au fost mai mulți, dar viața aspră i-a dus pe unii spre Salonic, spre Atena sau mai departe. Potopul de piatră face aproape imposibilă agricultura. Pămîntul roditor este la fel de rar ca omul. Cei mai mulți au renunțat să-l cultive. Mai vin greci de aiurea, îl închiriază și încearcă să scoată ceva. Prea mult nu le rămîne. Și ancestrala îndeletnicire a creșterii caprelor dă înapoi. Un singur stagirit, Kefalas, mai are 200 de capre și ține satul cu lapte și cu brînză. În centrul satului, peste drum de biserică și administrație, se află școala. O clădire frumoasă, curată, cu un monument în marginea curții, ridicat din fondurile cetățenilor. Pe el scrie „Comuna — în memoria tuturor celor căzuți pentru patrie și pentru filii ei”. Școala are 3 săli de clasă și 2 învățători. Nu sînt mai mulți de 50—60 de copii. Cu ani în urmă, numărul elevilor sărea binisor de o sută. Pleacă părinții spre Salonic, pleacă și copiii. Nu mai rămîn să urmeze cele 6 clase decît copiii minerilor. Jos, pe malul mării, la Straton sînt minele de cuarț ale urmașilor familiei Podosakakis. Stagiritii pleacă dimineața la mină și se întorc seara cu autobuzele. Cuarțul și celelalte mineruri extrase sînt încărcate pe vapoare care le transportă în R.F. Germania pentru prelucrare. Ceilalți locuitori își câștigă plina ca tăietori de lemne. De parte, în zare, munții Yprizan Oros sînt acoperiți de păduri.

Cît privește Aristotel, el a fost și rămîne mîndria cea mare a Stagirei. Din păcate, secolele au șters orice urmă legată de casa nașterii sale. Toate săpăturile arheologice au fost în zadar. Se presupune însă că ea trebuie să fi fost undeva pe culmea dealului, deoarece numai de acolo se poate vedea marea la Olimpiade, cu oglinzile ei

verzi și albastre, cu plaja îngustă și amenințată de umerii muntelui.

Drepți și cinstiți, stagiritii au așezat statuia lui Aristotel pe o colină, deasupra satului, orientată cu spatele spre ei și spre mare și cu fața spre Atena, cetatea prin care filosoful a ieșit în universalitate.

Doctorul Atanasia Kanakis, cel care ne-a însoțit prin satul lui Aristotel, spunea că Stagire devine din ce în ce mai mică, pe măsură ce numele ei circulă mai departe prin bibliotecile lumii. Copiii satului se întorc acasă numai de sărbători, cînd o lege nescrisă a grecilor îi reunește pe toți membrii familiei. Și atunci, satul, cu mîslinii pitici, cu străzi mărginite de smochini sterpi și leandri înfloriți, cu mușcate în ferestre și cu lumini și muzică în fiecare pridvor, devine cel mai frumos din lume.

Cu Dacia prin Atena

La Atena, circulația este sufocantă din toate punctele de vedere. Vara, temperatura tînde mereu spre 40 de grade Celsius, stopurile blochează șuvoaiele de mașini pornite în mare viteză spre centru și spre periferia acestei metropole de 4 milioane de locuitori, motocicliștii se strecoară printre coloane, frânele scîrție, motoarele fierb, toată lumea se grăbește înnebunită, agenții de circulație nu mai fac față, iar mașinile se înghesuie spre a cîștiga un metru în trafic. Sînt toate mărcile de automobile de pe glob, de la cele vechi, scoase deja din producție, pînă la ultimele tipuri, anunțate de reclamele de pe bulevardul Singrou ca fiind super-economice, superrapide și superrezistente (superieffine în nici un caz). În această puzderie de automobile, un adevărat furnicar de oțel care se scurge și pe marile bulevarde, și pe străduțele înguste și închiriate, o sumedenie de autoturisme Dacia și Aro 10 mereu în competiție cu timpul, cu metrii de asfalt și cu celelalte autoturisme vindute pe piața greacă. Dacia și Aro sînt două mărci de automobile deja cunoscute în Grecia. Primul sosit pe pămîntul Eladei a fost un Aro tip M 461, adus aici în 1968, anul de debut al automobilului românesc pe această piață. A fost un gest de curaj și de orgoliu atît din partea producătorului cît și din partea celui care le-a importat. Mașinile erau necunoscute, marca nu circula în memoria oamenilor iar concurența cu marile firme era mai mult decît paralizantă. Și totuși cei de la Aro au vrut să cîștige acest examen, iar importatorul Takis Sarakakis să demonstreze că o colaborare cu o întreprindere pe care o vizitase și în care avea încredere putea fi fructuoasă de ambele părți. În anul 1968 au sosit în Grecia primele 30 de bucăți din modelul M 461. Maistrul Constantin Ciovică de la întreprinderea din Cimpulung, unul dintre cei care au însoțit primele mașini în Grecia pentru asistență tehnică și care, de-a lungul anilor, a revenit mereu în echipa românească de service, spunea în aceste zile „Cînd vîd în trafic mașinile aduse în Grecia acum 20 de ani cum încearcă să țină ritmul în traficul intens de aici îmi vine să zîmbesc. Unii ziceau că nu vor rezista, alții erau reținuți. Sincer, și eu mă temeam.

Uite că au rezistat! Au trecut douăzeci de ani și circulă, bătrîne, vechi, uzate, reparate, dar circulă și oamenii se folosesc de ele”. În 1970, Takis Sarakakis a mai adus în Grecia încă 346 de autoturisme, iar în 1977 pe piața greacă au început să sosească și primele exemplare din ARO 24. Pînă în 1982 cînd s-a schimbat legea taxelor vamale, pe piața greacă au fost vindute peste 2 000 de autoturisme. Cifra nu era mare, în comparație cu alte firme, dar lăsa loc pentru speranțe. Ulterior, importul de autoturisme de teren din România a fost continuat de firma Dacia — Ellas. Încă 2 800 de autoturisme ARO 10 au intrat în acerbă competiție a mărcilor. Pe acest segment de piață deja cîștigat a apărut și Dacia. Debutul pe piața elenă l-a făcut tot firma Sarakakis cu 100 de autoturisme. Din 1973 pînă în 1977 au mai sosit în Grecia încă 5 500 de mașini. Interesul prezentat de autoturism, raportul între preț și performanțele tehnice au demonstrat că pătrunderea sa pe această piață se poate face cu mai multă vigoare. În 1982 Efthymios H. Moschalaids, președintele firmei Krinos, un vechi prieten al României, partener comercial de peste 25 de ani, și-a propus să înființeze o companie specializată pe importul autoturismelor românești pe piața greacă. Așa s-a născut firma Dacia — Ellas S.A., cea care avea să aducă în Grecia peste 15 000 de autoturisme Dacia. Pe bulevardul Singrou la numărul 371 a fost construită o clădire modernă, cu mai multe etaje, dotată cu cele mai moderne mijloace de evidență a pieselor și de urmărire a fiecărui autoturism în perioada de garanție. În 1986, în Grecia au fost vindute 6 432 de autoturisme Dacia, fiind în clasamentul vânzărilor pe anul respectiv, pe locul al treilea, după Nissan și Seat, ambele firme montînd autoturismele în Grecia. În 1986, surprinși de poziția avansată a autoturismului românesc, ziariștii greci de la 10 publicații de specialitate au făcut o vizită la întreprinderea de autoturisme Pitești, publicînd mai apoi articole extrem de elogioase la adresa întreprinderii române. Siglele cu firma Dacia au început să apară la intrarea mai multor ateliere service din Atena și din celelalte orașe grecești, iar dealerii să o expună în și mai multe vitrine. În acest moment, în Grecia, sînt 50 de magazine care vînd autoturisme Dacia, 10 ateliere numai în Atena care asigură intervenții în perioada de garanție și alte 40 care efectuează reparații curente. O echipă de tehnicieni de la Pitești, condusă de subinginerul Aurelian Hera și formată din inginerul Dan Ionescu, vopsitorul Florin Staș și din mecanicii Cristian Dobrin și Vasile Georgescu, asigură pregătirea pentru vânzare a autoturismelor, instruirea și atestarea atelierelor care acordă asistență în perioada de garanție și colaborează cu tehnicienii greci la eliminarea defectiunilor care apar în prima perioadă de exploatare. Același lucru îl fac pentru autoturismele ARO 10 maistrul Constantin Ciovică și mecanicul Ion Oancea, primul avînd deja o vastă experiență în domeniul acestei colaborări și cunoscînd foarte bine psihologia cumpărătorilor. „Am întîlnit mașini cu care arau prin insule, am găsit altele care nu aveau uleiul schimbat din momentul cumpărării și ru-laseră 26 000 de kilometri. Grecii folosesc mașinile la intensitatea maximă și le aleargă pînă cînd mor pe roți”. Și cu toate acestea, puține au părăsit definitiv

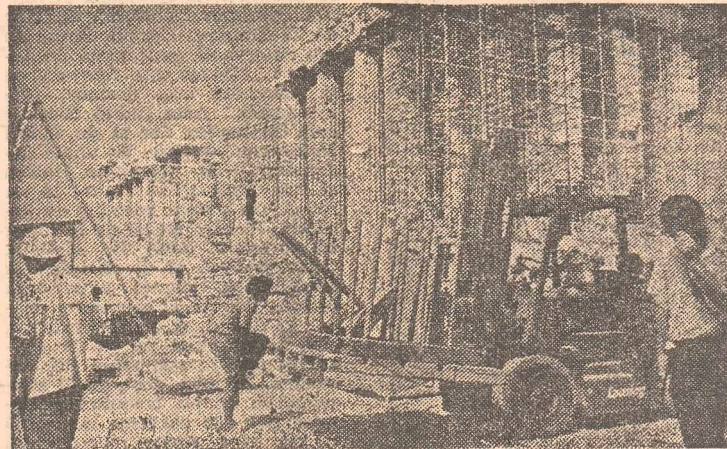
goselele încîlțigate și fierbinți ale Greciei.

Inginerul Dan Ionescu, sosit în Grecia de cîteva luni, spunea: „Am fost impresionat cite autoturisme românești poți vedea într-o singură zi în agitatul trafic din Atena. Mașina e preferată aici pentru linia ei modernă, pentru direcția ușoară, pentru consumul redus și pentru stabilitatea pe vreme ume-dă. Ținînd cont de faptul că potențialii cumpărători sînt dornici de nou, de îmbunătățiri, de modificări, după părerea mea, mașina are un viitor sigur pe această piață”. Ca argument al acestui fapt, importatorul Efthymios H. Moschalaids spunea că nu este interesat de comercializarea altei mașini pentru că Dacia este un autoturism cu un șasiu solid, cu o linie elegantă, spațioasă și la un preț accesibil populației cu venituri medii. Sigur, toate acestea sînt frunze dintr-o cunună de lauri, dar ea este încă departe de a fi întreagă. Saris Vangelis, adjunctul serviciului tehnic de la firma importatoare, spunea că „Dacia este totuși o mașină bună, cu un renume deja cîștigat în Grecia, fapt pentru care se și vinde. Eu nu consider că ar avea dezavantaje, dimpotrivă, m-aș referi la avantajele. Dacă ar apărea cu noutăți, autoturismul ar avea un viitor sigur pe piața noastră”. Șeful serviciului tehnic, Lazaris Iraklis, spunea că „la categoria ei, Dacia e o mașină bine concepută, rapidă și solidă”.

Însumînd discuțiile purtate aici la Atena, prestigiul automobilului românesc rămîne un cîștig sigur, care poate spori prin eforturile celor care îl produc. Așa cum spunea președintele societății Dacia — Ellas „tehnicienii români cu care am colaborat sînt admirabili ca oameni și ca specialiști”. Cu siguranță că aici sînt resursele unui autoturism care, în Grecia și nu numai aici, și-a cîștigat un nume.

Schele pe Parthenon

Restaurarea ușeii din minunile lumii continuă, deși a început cu un secol și jumătate în urmă. După aproape două milenii și jumătate de existență, cetatea care domină Atena continuă să impresioneze, să aducă zilnic zeci de mii de oameni din toate colțurile lumii și

să-și urmeze discretul proces de degradare, supunîndu-se și legilor implacabile ale timpului. Parțial distrusă întîi în timpul războaielor din antichitate, reparată cu greu de romani, transformată și în lăcaș creștin și, mai tirziu, de turci, chiar în magazie de pulbere, la sfîrșitul secolului XIX, Acropolis a căzut în ruină. Prima încercare de restaurare a fost pusă la cale de statul grec în anii 1839—1843, cînd zidurile din partea de nord, de sud și de vest au fost reconstruite sub conducerea lui K. Pittakis. În 1846—1847, arhitectul francez Paccard a efectuat o serie de săpături, a descoperit cariatidele și le-a repus la locul lor. Între 1902 și 1908 H. Balanos a condus o operație mai amplă de restaurare, folosînd blocurile originale și altele noi. El a lucrat cel mai mult la templul clasic în stil ionic al zeiței Atena, cel construit între 421 și 406 î.e.n., cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de Erechteion. După

șase ani de la restaurările lui Balanos, au urmat cele conduse de G. Douts, director al muzeului Acropolis. Numai că în aceste restaurări, făcute după cunoștințele vremii s-au petrecut și multe erori, naivități și ele și-au spus cuvîntul după o jumătate de secol. Legăturile din metal folosite la consolidarea și unirea blocurilor au ruginit și au atacat marmura, generînd crăpături sau chiar fracturi de blocuri. Poluarea atmosferică a mîncat suprafețele blocurilor, coloanelor și statuiilor, excrementele păsărilor au contribuit și ele la degradare, plantele și vizitatorii asjiderea. Și astfel marea problemă a restaurării Acropolisului și a templului Erechteion a apărut din ce în ce mai presantă. În 1975 Ministerul culturii și științei din Grecia a fondat Comitetul de conservare a monumentelor de pe Acropolis în care au fost cooptați arheologi, arhitecți, sculptori, ingineri din domeniul construcțiilor civile, chimiști, biologi etc. În 1977 a avut loc prima sesiune internațională de comunicări științifice rezultate după doi ani de cercetări, ca, în 1979, să înceapă proiectul de restaurare. Fierul din legăturile folosite de H. Balanos la restaurările din 1902 a fost înlocuit cu titanium, folosit pentru prima dată cu această destinație. Cariatidele rămase pe Erechteion au fost luate și așezate în muzeul de pe Acropolis într-o cameră specială cu atmosferă de nitrogen (putînd fi privite printr-un perete de sticlă), pietrele distruse au fost fotografiate, inventariate și trecute pe calculator. După cele deteriorate au fost efectuate mulate și mai apoi, confecționate părțile lipsă din același material, dar de culoare mai deschisă, pentru a se diferenția ușor ce este original de ce provine din lucrările de restaurare. Au fost studiate bolile pietrei, efectul pașilor vizitatorilor, al ecoului și chiar al microbilor. Piatra nu rezistă eternității, dar, prin grija omului, îl poate supraviețui prin vreme. Nici ea nu este nepieritoare, dar poate trăi mai mult. Trăi, pentru că, iată, anul trecut după 12 ani de căutări și muncă migăloasă, restaurarea templului Erechteion a fost socotită încheiată. Cercetătorii Cornelia Hadziaslani, arhitect și arheolog, spunea însă că întreaga restaurare a Acropolisului va dura încă 8—10 ani. Costul lucrării este enorm. Marmura, forța de muncă, toate copiile comandate după piesele aflate în British Museum, inventarierea, fotografierea și restaurarea a aproape 70 000 de piese au ne-

cesitat și necesită o muncă enormă. Cea mai mare parte a cheltuielilor au fost și sînt suportate de statul grec. Lor li se adaugă fondurile provenite de la Piața Comună și de la UNESCO, precum și din partea altor societăți. Mulți cercetători, fotografi, sculptori și specialiști și-au adus o contribuție voluntară la această operă de salvare a unui bun cultural al umanității. Din păcate această trudă, începută cu un secol și jumătate în urmă și reîncheiată acum 13 ani, nu este prețuită exact de beneficiarul ei. Turistul de azi, în incultura și ignoranța sa, aruncă peste tot cutii de bere, sticle de răcoritoare, pungi și țigări, resturi și hirtii, se strecoară dincolo de cordoane și se cațără pe blocurile de marmură pentru o amintire, în timp ce, la cîțiva pași, muncitorii, tehnicienii și specialiștii își continuă efortul ca, în preajma anului 2000, una din capodoperele lumii să fie mai aproape de imaginea sa de început.

Cupele europene la fotbal

De la confruntarea cu două recent promovate în campionatul României, Steaua și Dinamo vor face saltul spre întîlnirile cu frunțile campionatelor din Cehoslovacia și Finlanda, Sparta Praga și, respectiv, Kuusysi Lahti. Schimbarea de motivație, de miză, de registre tactice și, nu în ultimul rînd, de responsabilitate în abordarea jocurilor sperăm să le prindă într-un moment favorabil pe aceste două reprezentante ale noastre în cupele europene 1 și 2, pe care disputele cu adversarii direcți nu le împiedică să tragă „cu ochiul” fiecare la rezultatul celeilalte.

Ambele noastre formații și-au creat în această vară posibilitatea unor verificări exigente a potențialului de joc în condițiile unor competiții internaționale edificatoare. Această prezență frecventă în anturajul fotbalului european (promovată și abilitată pentru echipele noastre în urma modelului oferit de naționala perioadei '81-'86) este, de altfel, singura modalitate viabilă de a te face cunoscut, de a ține pasul cu tendințele fotbalului european, de a acumula o experiență și o siguranță de sine absolut necesare în confruntările internaționale. Deci bine au făcut Steaua și Dinamo angajându-se în multe partide de verificare peste hotare, în urma unor invitații care — e bine de precizat — onorează respectivele echipe și, deopotrivă, întregul nostru fotbal.

După cum se știe, virful ieșirilor Stelei l-a reprezentat turneul de la Barcelona, dotat cu trofeul „Joan Gamper” la care au mai participat echipa locală F.C., campioana europeană în titlu, P.S.V. Eindhoven și detinatoarea „Cupei Libertadores”, Penarol Montevideo. Aceste turnee în patru au devenit o mare modă a fotbalului internațional și numai omologarea lor de către U.E.F.A. mai lipsește (așa cum F.I.F.A. a procedat cu fotbalul în sală, ce va avea, de-

acum, campionate mondiale în toată regula) pentru a fi considerate competiții oficiale sau semi-oficiale. În plus, aceste turnee sînt singurele întreceri la care te califici în finală după un singur meci: mai mică sau mai mare, tot finală se cheamă, și rezonanța acestui cuvînt impune. Deci la Barcelona, Steaua s-a calificat în finală, jucînd cu echipa care a invitat-o și care, din '86, cînd Steaua i-a suflat de pe terenul propriu Cupa campionilor, o tot așteaptă la cotitură pentru o revanșă cit de simbolică. F.C. Barcelona a reușit, de-astă dată, să-și facă ambițiul, învingînd campioana noastră cu 3-1, deși egalase

s-au dovedit a fi trecerea lui Iovan în centru (în locul lui Bumbescu, accidentat), titularizarea lui Rotariu, readucerea lui Ilie Dumitrescu (care are, se pare, cîștig de cauză în fața mai vechilor veniți în Ghencea Balint și Bălan), precum și legitimarea dubletului Pena-Lasconl din care se speră să iasă un... Pițurcă.

Dacă Steaua a mers pe varianta „non multa, sed multum”, Dinamo a optat, potrivit stadiului în care se află reconstrucția echipei, pentru jocuri întinse pe mai mare durată, cu „legături” convenabile la turneele de patru de la Setubal și Sofia, perioada de pregătire încheindu-se ele-

blanca (5-0) — ultimele două jocuri în cadrul turneului organizat de Victoria Setubal. Constatările care s-au impus la sfîrșitul acestei perioade de pregătire se referă la excelența pregătire fizică a întregului lot (care susținuse în mai puțin de o lună aproape 20 de jocuri), disponibilitățile tehnice de excepție ale lui Sabău, polivalența lui Mihăescu (apt să joace orice rol de pe partea dreaptă, asemenea lui Klein „pe stînga” naționalei), aerul proaspăt adus în joc de tinerii „generației Lupescu”, existența unui „careu de virfuri” (Cămătaru, Vaișcovic, Timiș, Răduciuiu) din care Lucescu poate oricînd să facă un cuplu redutabil și pe stiluri diferite (de altfel, Timiș și Răduciuiu, titularizați în jocul cu Victoria, au și dat cele trei goluri), precum și cristalizarea unui joc cu evidente virtuți tactice, combinate, ofensive — uneori, în detrimentul fazei de apărare unde, se pare, nu s-a ajuns la o stabilitate de formulă care să dea deplină siguranță (mai ales că tînarul Bucur Bogdan se impune tot mai mult ca un candidat la titularizare). În urma prestațiilor sale în Portugalia, Dinamo a primit de la mai toți partenerii săi un sincer „obligado”, un fel de multumesc care lasă și loc de bună ziua, care oferă, adică, indemnul și șansa unei reveniri, oricînd cu aceeași plăcere. Același „obligado” se cuvine, de fapt, ambelor noastre echipe frunțase, Steaua și Dinamo, pentru modul în care au reprezentat fotbalul românesc la întîlnirile de peste vară; un multumesc, deci, care le oferă șansa unei reveniri la aceleași cote cu prilejul apropiatelor jocuri oficiale, adică acolo și atunci unde „ne doare” cel mai mult. Să le urăm succes, ca și celorlalte două reprezentante ale noastre în Cupa U.E.F.A., Victoria București și Oțelul Galați.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

„OBRIGADO”

scorul, abia după o oră de joc. Dincolo de rezultate, credem că marea experiență psihologică a acestui turneu a fost pentru echipa noastră, și mai ales pentru noii ei jucători, faptul de a fi întîlnit pe Eindhoven, actuala campioană continentală, cu mulți jucători aureolați ei înșiși la campionatul european inter-tări. Iar dacă Pena al nostru a putut să treacă de puternicul Koeman și de cel mai bun portar al „europenelor”, Van Breukelen și să înscrie un gol frumos, devine limpede că nu mai poate fi vorba de vreun complex al steliștilor în fața nici-unui adversar pe care l-ar întîlni în competițiile oficiale, numindu-se el chiar Sparta Praga.

Că multe jocuri internaționale i-au fost folositoare Stelei o dovedește și faptul că la campioana noastră s-a cristalizat o formulă stabilă de echipă (de pildă, la Moreni steliștii au evoluat în aceeași alcătuire ca la Barcelona, inclusiv aceleași rezerve înlocuind aceiași jucători). În această privință, inspirate

gant cu acel 1-0 în fața lui Real Sociedad, a doua clasată în trecut campionat al Spaniei. De altfel, acest rezultat în fața unei reprezentante de frunte a unui fotbal el însuși din elita europeană, alături de categoricul 3-1 în fața lui Anvers, de asemenea clasată pe locul secund, în campionatul la fel de puternic al Belgiei, reprezintă „virfurile de performanță” pe care Dinamo le-a atins în această vară, confirmînd că se îndreaptă tot mai sigur spre un ridicat nivel de competitivitate internațională.

În Portugalia, Dinamo venea pentru stringerea rîndurilor — după ce jucase 9 meciuri (fără înfrîngere!) în Belgia, după ce o parte a lotului (selecționabilii) rămăsese cu echipa națională și alta (cei tineri) evoluase la „Cupa Asparuhov” și după „Cupa Dinamo”, în care echipa abia se regăsise în alcătuirea completă. În aceste condiții, testul portughez a cuprins patru jocuri, cu Estrella (0-1), Portimonense (1-0), Universidad de Mexico (0-2) și W.A.C. Casa-

Treptele afirmării

în competiția cu numărul 3 a forului european de fotbal ne vor reprezenta anul acesta două dintre cele mai tinere echipe ale campionatului nostru: VICTORIA BUCUREȘTI și OȚELUL GALAȚI. Chiar dacă tineretea lor nu spune nimic despre valoarea confirmată totuși în prezențele pe prima scenă fotbalistică a țării, ea ar putea însemna un atu în cazul în care este susținută de o mare voință și de o încredere pe măsură în propriile forțe.

Pentru cine a urmărit evoluțiile acestor două echipe, revirimentul înregistrat în ultimele două etape vorbește despre hotărîrea lor de-a face noi pași pe treptele afirmării. Victoria București, cea care la debutul său în competițiile europene intercluburi realiza, anul trecut, un frumos punctaj este decisă să-și valorifice deplin șansa pe care i-a oferit-o sorții și să ia chiar din tur o serioasă opțiune pentru calificare. L-am abordat zilele trecute pe antrenorul Florin Halagian pentru a ne oferi amănunte despre acest meci: „I-am văzut pe cei din Sliema într-un joc cu Hamrun, încheiat cu un scor alb, și mi-au lăsat o bună impresie. A fost un meci viu disputat și vîltoarea noastră adversară mi-a părut o echipă bine clădită, practicînd un fotbal deschis, de mare angajament. Pînă la ora debutului în această nouă ediție a Cupei U.E.F.A., echipa noastră va trebui să atingă cota superioară a pregătirilor și jucătorii săi vor putea fi într-o bună dispoziție. Privim cu toată seriozitatea și responsabilitatea această întîlnire și, chiar dacă echipa are multe posibilități, fiind un lot valoros, sîntem conștienți că mai avem de lucru, în special pentru omogenizarea compartimentelor, iar pentru asta vom sta cît mai mult pe teren”. Un pronostic? „Sperăm, ba chiar sîntem convinși, că ne vom califica”. Pentru alte amănunte privind desfășurarea partidei inaugurale l-am abordat pe președintele A.S. Victoria, tovarășul Dumitru Dragomir. Vi le furnizăm și dumneavoastră: meciul va avea loc duminică, 4 septembrie (devansat la cererea federației malteze din motive impuse de relația sezon estival-incasări) în capitala Maltei, La Valetta, oraș aflat la 5 km de Sliema, pe un stadion cu o capacitate de 30 000 de locuri (cel

mai mare), cu începere de la ora 17 (ora locală). Brigada de arbitri din Grecia va fi alcătuită din: Meletios Voutsaras (la centru), L. Karamanis și G. Bikos (la tuse). Plecarea echipei noastre este prevăzută pentru mîine dimineață, cu un avion charter, iar întoarcerea luni seara.

În tabăra gălățeană, echipa Oțelul, aflată la prima ei prezență într-o competiție de asemenea amploare, jucătorii și antrenorii lor, cei aflați în anturajul acestora cîntăresc cu prudență dar și cu speranță șansele întîlnirii cu faimoasa Juventus. Proaspătul antrenor al celor de la Dunăre, Cornel Dinu, un om cu o vastă experiență ne declară: „Meciul este foarte greu și Juventus are, desigur, prima șansă. Asta înînd cont de cota italienilor dar și de faptul că ne confruntăm cu unele indisponibilități (Hangiuc, Baicea și Ion Gigi) ce se resimt la un lot cu un număr restrîns de jucători. Plecăm totuși de la ideea că nu avem decît de cîștigat, chiar și dacă ar fi să luăm în considerație numai experiența competițională, și sperăm ca măcar la Galați să nu fim înfrinți, căci înfrîngerea nu ar fi scuzaibilă nici în compania lui Juventus. Pornim, deci, de la convingerea că nu trebuie să primim gol dar asta nu înseamnă că nu vom ataca, încercînd să trecem cu bine acest examen. Pentru noi începutul de campionat a fost destul de greu, aducîndu-ne eliminări și accidentări, dar toată atenția ne-o concentrăm acum asupra întîlnirii cu echipa italiană pe care sperăm să o pot urmări la lucru în meciul de vineri (n.n. astăzi) cu Verona, în Cupa Italiei, așa cum la meciul nostru cu F.C.M. Brașov a fost prezent în tribunele stadionului gălățean Scirea”. Să mai spunem că meciul tur cu Juventus Torino va avea loc miercuri, 7 septembrie, pe stadionul Dunărea, cu începere de la ora 17 și va fi arbitrat de o brigadă din Turcia.

Încheiem aici avancronica noastră la aceste prime jocuri ale echipelor noastre participante la Cupa U.E.F.A. cu speranța că vom putea reveni în numărul nostru viitor cu cronici în care să fie prezente aprecieri asupra unor comportări merituoaase. Succes tuturor!

CONSTANTIN DRAGOMIR ■

Civilizația sportului

Cine-i vrea rău rugbiului?

Dumitru Manoilăanu. București: „Sînt, de cînd mă știu, un propagator al frumuseților incomparabile ale acestui joc bărbătesc care se cheamă rugbi, dar, mai ales, al minunatelor calități morale pe care el le cultivă în conștiința tuturor adepților lui. Făcînd din ei toți, sau din aproape toți, «cavaleri fără de teamă și fără de prihană». Și tot datorită acestui vechi «păcat» am propus o regulă nouă pe care federația de specialitate a introdus-o de anul trecut în regulamentul de joc al partidelor oficiale. Pe scurt, o regulă care face aproape imposibilă trimiterea balonului cu piciorul direct (fără să atingă terenul) în afara spațiului de joc. Cum s-ar zice, o regulă împotriva antifocului. Cît bine a adus, ca eficacitate și spectaculozitate, această regulă jocului echipelor noastre, a putut-o constata oricine a asistat la vreun meci din precedentul campionat sau a citit măcar cronicile și rezultatele publicate în presă.

Dar, cu toate evidentele profituri pentru calitatea jocului, o bună parte dintre antrenorii noștri — «mari și mici» — sînt împotriva acestei reguli. De ce? Pentru că, e drept, e foarte greu să joci un astfel de rugbi cum am văzut că-l joacă echipele Franței, Țării Galilor, Scoției, Australiei și Noii Zeelande, echipe la nivelul cărora vrem și trebuie să ne ridicăm. Fiindcă pentru un astfel de rugbi e nevoie de multe ore de antrenament, de o tehnică desăvîrșită, de o excelență pregătire fizică, de o gîndire anticipativă, de îndrăzneală și inteligență tactică dar în primul rînd, de talent pedagogic, de o bogată cultură de specialitate, de muncă intensă și judicioasă distribuită.

Dar mai ales pentru că toate acestea tulbură profund suficiența, inerta și comoditatea în care se trăiește așa de bine, căci dacă e vorba să facem asemenea eforturi fizice și mai ales intelectuale, atunci mai bine ne lipsim, renunțăm la noua regulă, revenim la același rugbi primitiv și sărac, ducîndu-ne și pe mai departe viața tîhnită și fără griji. Jucăm iar, cel mult, 18-20 minute efective din cele 80 regulamentare, trimitem iarăși cît mai des balonul direct afară din teren, marcăm din ce în ce mai puține puncte și esouri, facem cît mai multă economie de energie și, evident, lăsăm din ce în ce mai goale tribunele din jurul terenurilor de rugbi. Și tot mai sărace în jucători de valoare loturile naționale. Și, firește, în loc de victorii internaționale, ne alegem cu înfrîngeri, unele din ele la scoruri insuportabile, cum au fost cele din anii trecuți.

Asta, pe de-o parte. Pe de alta, însă, autorul acestei scrisori s-a trezit și cu un val de adversitate pornit direct împotriva sa ca împotriva unui răuvoitor pus să facă, fără motiv, șicane și supărări colegilor lui de sport și de breastă, unii dintre ei prieteni și tovarăși de joacă chiar din anii copilăriei. Și să-l numească pînă la urmă chiar «dușman al rugbiului».

Stimate tovarășe Manoilăanu, au sau nu au legătură cu sportul și cu rugbiul, ne luăm promisiunea de a completa scrisoarea dumneavoastră cu două „întîmplări” din viața literară. George Călinescu, într-un articol în care vorbea despre ingratitudinea meseriei de critic literar, spunea: „S-a întîmplat să afirm că un oarecare poet e lipsit de talent. Am aflat cîrînd că s-a plîns cu nedumerire unui prieten: ce-o fi avînd cu mine, că nu i-am făcut nimic”. Iar George Topîrceanu parodiînd „Viața la țară” de Depăreașanu versifica într-un catren: „Și-l întreabă fără noimă / Pe agentul sanitar: / Ce-al cu noi, mă / Pentru ce să dăm cu var ?”.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Șansa

Ani de-a rîndul, turneul internațional al României s-a bucurat de reputația uneia dintre cele mai puternice confruntări internaționale, devenind pentru șahistele noastre o adevărată „școală a desăvîrșirii” prin contactul eficient cu cele mai bine cotate jucătoare ale lumii: mari maestre sau aspirante la „cununa cu lauri” în C.M. sau chiar campioane ale lumii. Anul acesta, în ciuda confirmărilor anterioare, deziluzia s-a aternut pe chipul competițioanelor cînd, la startul celei mai importante competiții internaționale a Federației Române de Șah, s-au aflat doar 11 jucătoare (o mare maestră, cinci maestre internaționale și două maestre F.I.D.E.) în loc de 14... Turneul a reunit opt jucătoare din lotul R.S.R. și trei invitate: D. Prochaskowa (Cehoslovacia, Elo: 2 095), E. Bistriakova (U.R.S.S. — 2 180) și H. Jalowiec (Polonia — 2 190) înscriindu-se în categoria competițiilor cu normă de maestră internațională cu un coeficient Elo mediu de 2 199 puncte.

Disputat în condiții excelențe în modernul Complex hotelier „Orizont” din Predeal, sub arbitrajul competent asigurat de Haralambie Candea și Dan Savin, concursul, purtînd miza de criteriu de selecție și verificare a lotului olimpic, a avut un scurt istoric: Cristina Bădulescu („Electromotor” Timișoara), Elena Bistriakova și Margareta Mureșan („Politehnică” București) detașîndu-se peș de celelalte competitori alineate în zona „liniei de plutire” a unui eventual rezultat de 50 la sută. Rezultatul direct dintre cele trei aspirante la supremația în turneu a fost influențat de șansa de concurs. Cu multă ambiție și dorință de victorie, Cristina Bădulescu a reușit să întoarcă soarta partidei cu jucătoarea sovietică, cîștigînd un punct pretios la care tehnicienii prezenți la fața locului nu mai sperau, depășînd momentul critic al turneului. Celălalt duel al jucătoarelor sovietice cu o candidată la medalie s-a încheiat cu un miraculos mat pentru Bistriakova dintr-un final dezavantajos.

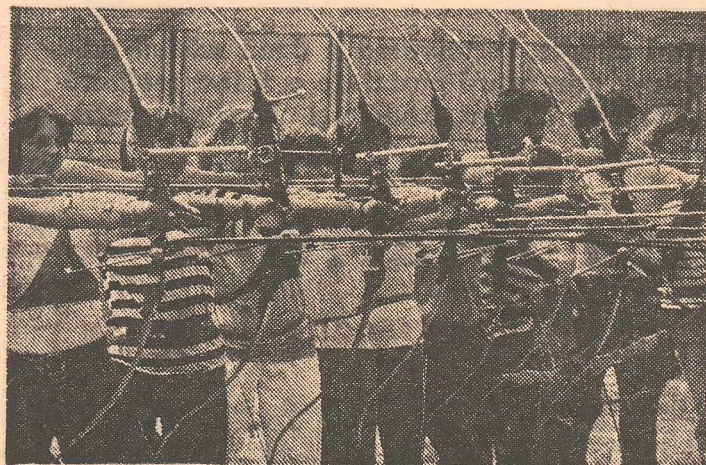
Practicînd o interesantă manieră de luptă ce oscilează între joc de uzură și lovitură tactice Cristina Bădulescu (antrenor: Iulian Drăghici) a impus ritmul în turneu, fiind în final singura autoare a opt victorii. Stilul său de joc este edificator în partida rundei a cincea, jucată în compania colegei sale de club, experimentata maestră internațională Gertrude Baumstark: Bădulescu — Baumstark 1. Cf3 c5 2. e4 Cc6 3. Nb5 g6 4. 00 Ng 7 5. c3 Cf6 6. Tel 00 7. d4 c:d4 8. c:d4 d5 9. e5 Ce4 10. Cc3 C:c3 11. b:c3 Ng4 12. h3 N:f3 13. D:f3 Da 5! 14. N:c6 b:c6 15. Ng5 Da3 16. h4! e6 17. h5 Tf8 18. Nf6 Tb7 19. h:g6 h:g6 20. Te3! N:f6?! 21. e:f6 Tab8 22. Df4 Tb1 23. Rh2! T:a1 24. Th3 și negrul a cedat. În ciuda unei dovezi exemplare de combativitate, n-a convins jocul performerelor campionatului național, Eugenia Ghindă și Gabriela Stanciu, aflate evident în eclipsă de formă sportivă și ca urmare, rezultatele înscrise nu se apropie valorii consacrate, poate și datorită unor fluctuații în aplicarea tehnicii de calcul. Prezența ca o excepție fericită în turneu, cea mai tînară participantă, Mădălina Stroe, s-a desprins din momentul îndoielilor de la jumătatea turneului printr-un finis care i-a adus și prima șansă normă de maestră internațională.

În contextul clasamentului final: 1. Bădulescu 8 p. 2. Bistriakova 7,5 p. 3. Mureșan 6,5 p. 4. Stroe 6 p. 5. Ghindă 5 p. 6-7. Baumstark, Jicman 4,5 p. 8. Jalowiec 4 p. 9. Stanciu 3,5 p. 10. Prochaskowa 3 p și 11. Duminić 2,5 p se aștepta mai mult de la rutinatele maestre internaționale G. Baumstark și L. Jicman prin prisma spargerii tiparelor egalității (pentru prima, autoarea a șapte egaluri) și a fluctuației în joc de la o zi la alta (pentru cea de-a doua, înfrîntă de patru ori). Deși turneul nu și-a atins obiectivul valoric pe ansamblu, mai grăitoare vor fi, probabil, rezultatele din finala campionatului R.S.R.

MARGARETA MUREȘAN ■

Isprava lui Vasile Tămaș

Unde s-a infipt săgeata performanței

Exact acum 30 de ani, lui Vasile Tămaș i se propunea să participe la un concurs de tir cu arcul ce se organiza la Tirgu-Mureș. E drept, omul era un alpinist și schior binecunoscut în Valea Jiului, străbătuse multe trasee alpine în țară și în străinătate, a creat chiar un nucleu de alpinisti în Valea Jiului, participase la diferite concursuri de schi, ce mai, era un bun sportiv care știa multe. Dar că există și tirul cu arcul, asta nu mai știa. Fără să stea mult pe gânduri, a luat trenul și nu s-a oprit decît la Tirgu-Mureș. Aici, a avut șansa să dea peste un împătimit al tirului care, văzându-l așa, cu miștile în buzunare, nu a ris de el ci i-a pus în brațe un arc și i-a explicat ce și cum. Nu știu ce ispravă a făcut Vasile Tămaș la acel concurs, dar ca să nu se întoarcă acasă cu mina goală, a cumpărat un loz în plus. Din nou șansa a fost de partea lui căci a cîștigat 2.000 de lei, bani cu care și-a cumpărat rapid câteva arcuri, săgeți și restul echipamentului de care avea nevoie.

Întors acasă, în Aninoasa, a văzut mai departe de munte, în subteran, dar cînd reșea din șut, căuta un loc retras și lansa săgeată după săgeată.

Zilele acestea, va participa la a 30-a ediție a concursului de tir cu arcul de la Tirgu-Mureș, dar de data aceasta de pe poziția unui dublu campion național și maestru al sportului ce a format mai mulți trăgători de valoare.

Astăzi, la Aninoasa, o comună situată la 15 km de Petroșani, tirul cu arcul este la el acasă, „acasă” însemnînd un complex ce cuprinde poligon, motel, cantină, sală de forță și sală de tir. Se pare că la ora actuală un asemenea complex, dedicat exclusiv acestui sport, este unic în Europa!

Construcția a început în 1973 și ea continuă și astăzi, constructorii fiind chiar sportivii secției. Un ajutor apreciabil l-a

dat I.M. Aninoasa care a contribuit cu utilaje și unele materiale ce nu mai aveau mare utilitate la mină. Din această colaborare a mai rezultat și o pirtie de schi, dotată cu un telescaun. Chiar dacă motelul mai necesită unele finisări iar problema apei calde nu e rezolvată, complexul de aici e cantonamentul preferat al lotului național și locul în care s-au stabilit, recent, 16 recorduri naționale.

De la tovarășul Eugen Șerbanescu, președintele secției de tir cu arcul „Minerul” Aninoasa, aflăm că la ora actuală secția cuprinde 24 de sportivi cu care lucrează efectiv, majoritatea juniori I și II, mulți dintre ei fiind campioni naționali, de 4 ori cîștigători ai „Cupei României”, laureați ai diferitelor concursuri internaționale. „Popularitatea este explicabilă pentru că, în ciuda efortului fizic necesar lansării a sute de săgeți, cu 20 kgf de fiecare dată, timp de mai multe ore cit durează un concurs, tirul cu arcul este un sport al minții, al stăpînirii de sine, al corectitudinii. Este un sport în care evoluția materialelor de concurs este fantastică, lemnul a fost înlocuit cu fibra de sticlă, apoi cu cea de carbon, astfel că un arc de mare performanță ajunge să coste astăzi câteva zeci de mii de lei. În acest sens, un cuvînt de spus are și I.P.L. Reghin, care realizează lame și croșe de arc după o tehnologie avansată, dar în cantități prea mici. De asemenea, ar fi necesare mult mai multe arcuri simple, fără pretenții, dar ideale procesului de inițiere”.

Pînă una alta, antrenorul Dan Bărencea și elevii săi se pregătesc serios cu gîndul la viitoa-

rele concursuri la care mulți din ei sînt cotați drept favoriți.

Astfel, Jega Dumitru, locul III la Balcaniadă și autorul unui record balcanic de juniori și colegul lui, Bogdan Daniel, fost vicecampion național și locul IV la Concursul Prietenia (R. P. D. Coreană), vizează, ambii, titlul de campion național. Cam cu aceleași gînduri se antrenează și Igna Florin, Ceșovan Claudia, Lungu Mădălina, Cioantă Elena sau Balint Cristina. Campionatele naționale de tir cu arcul se vor desfășura chiar la sfîrșitul acestei luni, prilej cu care vom vedea cîte din aceste visuri devin realitate.

Bineînțeles că nici Vasile Tămaș nu se lasă mai prejos, pensionar fiind, își petrece toată ziua în atelierul său unde repară, verifică și reglează „armele” copiilor săi pentru ca în concurs totul să meargă perfect, iar „punctul ochit” să fie „punct lovit”.

EUGEN NEGREA

Turul ciclist al României

Favoriții confirmă

(Urmare din pag. 24)

dare spectaculoasă, la care a mai participat cu brio localnicul Mihai Oros. La peste 6 minute se află Cornel Nicolae, Ion

Toată lumea face sport

● Campionul mondial de box la toate categoriile (titlu unificat), americanul Mike Tyson, s-a accidentat în cursul unui... meci pe o stradă din New York, „adversar” fiindu-i Mitch Green, un pugilist pe care Tyson îl învinsese cu doi ani în urmă, la puncte. La ieșirea dintr-un magazin newyorkez, Tyson a fost întîmpinat de Green, care i-a contestat victoria din 1986, o victorie „aranjată” de promotorul Don King, managerul actualului campion. Anturajul lui Tyson a declarat că Green nu s-a rezumat la vorbe, iar Tyson a replicat cu un croșeu de dreapta, avînd drept rezultat, pe lângă un ochi umflat al preopinientului, o fractură de metacarpian, care pune sub semnul întrebării următorul meci pentru titlul suprem al lui Tyson, în compania britanicului Frank Bruno, meci programat la 8 octombrie... ● „Prosperul” fotbal italian se află într-o situație dificilă, anunță presa italiană, preluînd un comunicat al federației, în care se precizează că, din sezonul următor, divizionara B Avellino și alte 12 formații din liga C/2 nu vor mai putea juca în campionat, intrucît nu și-au plătit taxele și alte datorii către forurile fotbalistice peninsulare. Președintele lui Avellino, Francesco Imbrota, a protestat vehement împotriva acestei măsuri, anunțînd că în ultimii 10 ani echipa sa a evoluat cu succes în prima ligă, iar datoria de 1,75 milioane dolari va fi plătită, cerînd doar un termen de garanție (în caz contrar, Avellino va fi înlocuit de Modena...). ● Comitetul Olimpic Japonez organizează, în luna septembrie, o tabără de pregă-

tire pentru 1.600 sportivi ce vor participa la Jocurile Olimpice, cu scopul de a le permite acomodarea cu fuzul orar al Seului. Pînă în prezent, anunță presa din R.D. Germană, și-au confirmat participarea la această tabără sportivi și sportive din 36 de țări. ● Chiar în aceste zile, la Suceava se desfășoară prima competiție de patinaj viteză a sezonului — campionatul republican de patinaj cu role, la care sînt prezenți și componentii loturilor naționale, constituite încă din luna iunie, în urma unei ședințe a Colegiului central al antrenorilor. Proverbul „să-ți faci iarna car și vara sanie” are, iată, acoperire, mai ales că patinajul viteză va debuta anul viitor la una dintre cele mai importante competiții polisportive internaționale, Universiada de iarnă de la Sofia. ● Supertriathlonistul bulgar Krasimir Kostov și-a înscris numele în „Cartea recordurilor”, realizînd o performanță într-adevăr ieșită din comun: a parcurs distanța Londra — Paris în 32h 07' 36", alergînd 85 km (Londra — Dover), traversînd înot Canalul Minecîl (25 km), după care a pedalat din Pas de Calais spre Paris pe bicicletă (320 km). Singurele momente de odihnă au fost cele de cîteva minute pentru schimbarea echipamentului! ● Se profilează un nou tip de sprinteri în atletism, apreciază specialiștii. După „bomba” Ben Johnson, un atlet mai degrabă scund, la campionatele mondiale de juniori s-au remarcat alți doi „sutuști” cu statură mică, ambii cîștigători ai titlurilor supreme: americanul Andre Cason măsoară 1,70 m și cîntărește 68 kg, iar Nancy Dietz, din R.D. Germană, are doar 1,62 m!

LUCIAN OPREA

traseului, cît și concurența puternică îmi vor face multe clipe grele”.

Reamintindu-vă că etapa a 2-a a revenit rutierului ture Salih Kokmaz (de peste hotare participă, de asemenea, sportivi din Italia și Bulgaria), iar că a 3-a etapă s-a încheiat cu succesul lui Mircea Romașcanu și că mai avem de parcurs peste 700 de km, vă promitem un comentariu pentru numărul viitor, cu povestea întreagă a ediției cu nr. 26 a turului ciclist al României.

Clădirea zveltă a hotelului, un paralelipiped înalt și îngust asemănător sediului O.N.U. de la New York, pare o continuare a stîncilor de granit de pe care se înalță semeț. De-a lungul edificiului, cu o măiestrie de invidiat, constructorii au realizat o șosea din beton pentru acces la îndrăzneț clădire, iar paralel cu riul de munte care susură douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, acționînd asupra nervilor pasagerilor-pacienți mai eficient decît cel mai teribil calmant, au găsit loc să amenajeze din plăci imense de granit acoperit cu nisip o plajă, presărată cu o multime de umbrele multicolore. Vis a vis de cursul de apă, unde bolovanii uriași prăvăliți de pe versantul abrupt formează, din loc în loc, mici baraje și bazine la fel de miniaturale, constructorii au coșat, secționînd stîncă, noul drum național. Cîndrivi de păstrăvi de lungimea unor bețe de chibrit, se zbenguiesc cu viteze amietoare în apa de cleștar. Copiii se scufundă doar pînă la bîrî în lichidul rece ca gheața și, după cîteva secunde, scoțînd țipete vesele, ies din apă ca arși, așezîndu-se lîngă mîmicile lor pe pietrușele șlefuite de torentele care le-au modelat cu răbdare sute de ani în șir, dindu-le forme din cele mai bizare. De la balconul camerei sale de la etajul zece, ciberneticianul abia sosit în concediu, un om mic de statură, cu ochi vii și cu părul alb tuns scurt, cum și-l tăiau pe vremuri boxerii, admiră mirificul peisaj trăgînd în piept cu putere aerul curat, de munte. „Se zice că aci e cea mai mare concentrare de ioni negativi din țară. Microclimat recomandat pentru stabilizarea tensiunii. Dar nu numai hipertensivii au de cîștigat ci și cei cu nervii la pămînt, ca mine” remarcă bărbatul, adresîndu-se soției sale, o mignonă de vreo cincizeci de ani, ce-și tot mută scaunul pentru a avea în față soarele ce mai are puțin și se

Cronica șoselei

bazeze pentru cîină pe păstrăvii ce-i vor prinde cu mina scotocind pe sub pietre. Ia privește ce caraghioși sînt!” Soțul se apleacă peste balustradă pentru a vedea mai bine pescuitorii de păstrăvi. Se așază apoi imediat pe scaunul din nuiele împletite. Geme ușor, apoi din ce în ce mai tare, ținîndu-se de șale. „Ce ai Aristide, pentru dumnezeu? Discompatia ori iar vreo criză de rinichi? Doar n-oi avea ghinionul să te lovească chiar în prima zi de concediu”. Cu pași repezi femeia se îndreaptă spre măsuta unde e așezată cutia cu medicamente. La o Papaverină. Omul înghite pilula și bea cîteva înghițituri din apa care a aburit paharul. Fața răvășită de durere a căpătat culoarea celor bolnavi de gîlbînire. Culcat pe pat, nu-și găsește locul. Se întoarce cînd pe o parte, cînd pe cealaltă. Scrișnește din dinți și-și șterge cu batista broboanele de sudoare rece care-i inundă fața. Peste puțin timp, apare doctorul. Un tip înalt, cu o figură ștearsă. Face parte din

categoria de oameni „fără vîrsă”. Poți să le dai treizeci de ani, la fel de bine cum aparent fără să greșești, poți să-i incluzi în rîndul celor în jur de cincizeci. Omul, cu răbdare și o voce joasă, pune întrebările de rutină. „Cînd a fost ultima criză? Frecvența lor? Internări? unde? Tratament? ce medicamente?” Probabil că ciberneticianul a mai răspuns la asemenea chestionare. Cu o voce plictisită, chinată, dă lămuririle cerute. „Aveți Fortral?” „Îl port întotdeauna la mine”. „Luați o pastilă, apoi mai vedem. Vreți să vă internez?” Ușor iritat, bolnavul

pugilist. Peste doar douăzeci de minute sună telefonul. Răspunde inginer. „Da vă rog poftiți la noi”. Apare un bărbat nu prea înalt, dar puternic, vinjos. Se interesează mai întîi de starea bolnavului. Apoi se oferă să conducă mașina pînă la București. „Să aveți toată încrederea, sînt tirist. Șofez zile și nopți fără întrerupere. Și asta de douăzeci de ani”. „Dar soția, copiii? Li lăsați aci și dv. plecați? Doar ați venit în concediu. Și îmi imaginez cît l-ați așteptat”. „Nevastă-mea îi energică, bărbătoasă, le rezolvă pe toate. A învățat-o viața, eu fiind

stațiune pînă la spital, arșița, transpirația continuă...” „Calmantele, bineînțeles” rosti precipitat nevasta. „Nu atît ele cît filmul călătorilor povestite cu atîta har de soferul nostru”. „Într-adevăr, un om minunat” confirmă mignonă. „I-am oferit o mie de lei cînd ne-am despărțit. Mi-a refuzat banii”. „Lăsați doamnă și așa trebuia să trec pe acasă să iau niște lucruri, să mai aerisesc. N-am cheltuit nimic. Mă întorc la stațiune cu un tir care pleacă miine dimineață. Colegul mă duce gratis. Am omis totuși ceva, preciză soferul zîmbînd, valoarea bilețului de autobuz de la intersecția cu drumul național pînă la hotel care este de cinci lei. Domnul Aristide să se facă sănătos, asta-i cel mai important. Aici, și omul desfăcu misterios un pachet, e ceva care o să vă amintească de mine”. Era un mic tablou înfățișînd o straduță cu fel de fel de prăvălii, caracteristice țărilor din Orient. „Generozitatea, bunătatea omului m-a lăsat mută. În timp ce nu știam cum să-i mai mulțumesc mi-au dat lacrimile”.

Cele două familii au rămas prietene. Nu există oraș mai important în lume unde să ajungă gigantul tiristului, din care el să nu expedieze ciberneticianului o ilustrată. În zilele dintre curse omul îl inițiază pe Aristide în secretele pescuitului la știucă. „Sinteti numai în ciștig, îl asigură el pe bărbatul cu păr de boxer, liniște, sănătate, plus învățați ceva ce puțin știu cu adevărat: arta prinderii acces-răpitoare de apă dulce. În schimb vă rog să mă lămurii ceva: cum e jocul asta de șah cu care se distrează computerele?” Aristide i-a ținut o veritabilă prelegere desenîndu-i pe un caiet o multime de scheme alternînd cu formule sofisticate. „Parcă pescuitul știucilor e mai puțin complicat și mai relaxant” conchise tiristul.

VICTOR BEDA

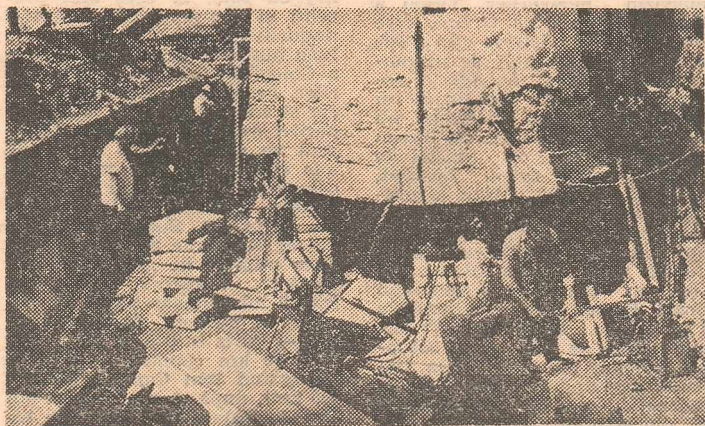
Generozitatea Tiristului

Îl răspunde cu o întrebare. „Am venit la stațiune și ajung la spital?” „Vă înțeleg, suferințele sînt groaznice, asemănătoare ca amplasare cu cele ale nașterii. Dacă durerile continuă, sunați-mă la numărul asta”. A doua zi, dimineață, omul în alb bate la ușa camerei de hotel. Mignonă îi relatează detaliat: „A luat două Fortraluri. Durerile, după vreo două ore au slăbit, apoi, probabil după ce pastila și-a făcut efectul, au reînceput mai puternice. Spre dimineață a adormit. Ciberneticianul e internat. Analize, consult de medici, speranță că piatra se va elimina. Se ajunge la concluzia că trebuie operat la București. „Cine va conduce mașina? Soția n-are permis”, precizează bolnavul. „Întrebați-vă rog, interesați-vă, solicitați femeia recepționarului. Plătește oricît pe cineva care să șofeze Dacia noastră pînă acasă. Suport toate cheltuielile, masa, hotelul la București, trenul la înapoiere, tot, tot”. Se duce zvonul despre îmbolnăvirea omului cu părul de

mereu pe drumuri. Și apoi e vorba doar de două zile. Tiristul a amenajat un pat confortabil pe bancheta din spate unde l-a culcat pe Aristide. Sub efectul calmantelor puternice, omul dormitează. Soferul face o veritabilă demonstrație de virtuozitate în pilotarea mașinii, arătînd cum un autoturism poate fi condus repede și sigur. Pe drum tiristul cu o voce egală, povestește despre lungile lui curse pe drumurile Europei și Asiei. Înzestrat cu un fin spirit de observație, memorie prodigioasă și cu un înăscut dar al povestirii, omul îi aduce în fața ochilor străzile înguste ale Orientului, culorile vii ale costumelor, galbenul desaturat, pitorescul caravelor, azuriul cerului, verdele palmierilor. Parcă simți aromele puternice și neobișnuite ale florilor exotice, Mucalîl în același timp tiristul strecoară cînd și cînd, cite o poantă. La spital, după operație, ciberneticianul avea să-i confirme soției: „Știi ce m-a ajutat să suport drumul lung de la

Cu finalități diferite, cu mijloace diferite, în locuri diferite, restaurarea a două edificii ridicate în epoci diferite și în scopuri radical opuse are, totuși, prin însuși gestul de a fi fost realizată acum, în anii noștri. o semnificație evidentă — respectul față de cultura, tradiția și obiceiurile trecutului, pe scurt :

respectul pentru istorie

Fotografie de
ARMAND ROSENTHAL

„Mihul, zugravul de la Crișul Alb”

Între atâtea opere culturale, societatea medievală a lăsat moștenire pe pământul județului Alba o serie de monumente de mare valoare artistică și istorică. Dintre monumentele medievale cele mai vechi amintim cetățile săsești de la Cilnic, Girbova, Săsciori, Vurpăr și ansamblurile cetăților medievale de la Sebeș, Aiud și Alba Iulia. La acestea se adaugă o serie de vechi cetăți românești de la Rimet, Geoagiu de Sus și acelea din Zlatna, Girbovița, Gorda de Jos, Ampoia etc., precum și monumentele în stilul Renașterii de o valoare deosebită, cum sunt castelele de la Cetatea de Baltă și Simniclăus.

O mărturie dintre cele mai grăitoare, despre existența unei puternice vieți spirituale în chiar inima Transilvaniei o reprezintă splendida pecete de neam și de spiritualitate de la Rimet. „Totmai în valea în care te cobori prin pietriș sub această întreită cunună sălbatică, vechea mănăstire vorbește despre un lung trecut de să-

răcie și primejdie... scria la 1906 marele nostru istoric Nicolae Iorga. Așadar, pe Valea Geoagiului, la poalele Munților Trascăului din Carpați Apuseni, peisajul devine din ce în ce mai fascinant, mai îmbietor, prin apariția zonei montane, cu înălțimi care imbucură privirea. Pe fundal apar Cheile Rimeșului, apoi monumentul Rimeș, școala și alături de acesta casa cantorală în forma lor cea mai veche, cunoscute după inscripțiile și fotografiile lui Ștefan Metes. Privitor la vechimea edificiului Rimeș, unii cercetători ca Nicolae Iorga, Ștefan Metes, Virgil Vătășianu, Vasile Drăguț și alții l-au plasat în secolele XIII—XIV, fără a preciza cu exactitate data înălțării și anii pictării, căci, să fim bine înțeleși, sint 8 straturi de pictură tip frescă murală pe pereții de interior ai acestui sîpet de simțire românească.

(Continuare în pag. 7)

DORIN SĂLAJAN

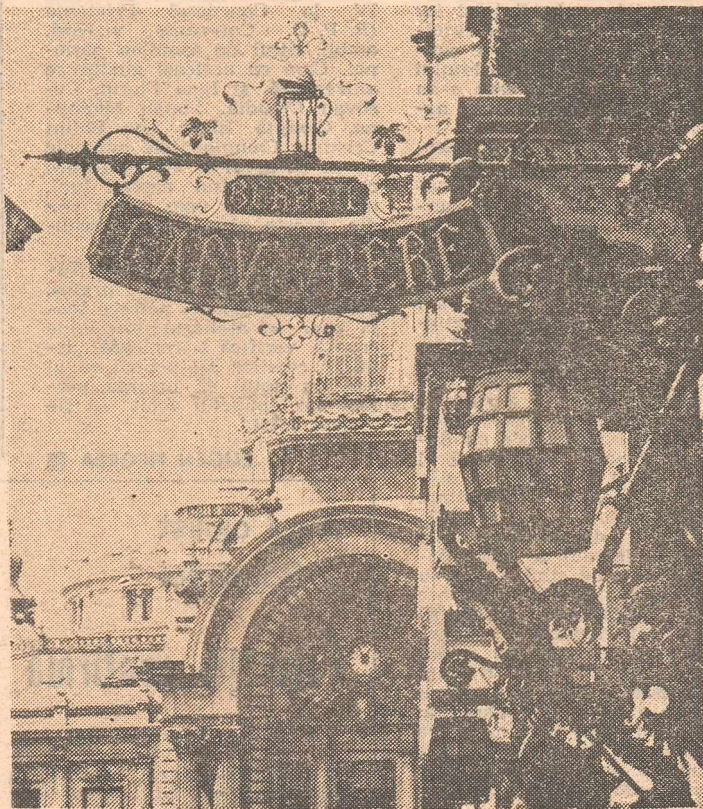
„Caru cu bere” scos la lumină

Au fost odată, nu ca niciodată, ci pe la sfîrșitul secolului trecut, trei frați ardeleni recunoscuți pentru cinstea, hărnicia și priceperea lor. Și s-au gândit ei să clădească un han în mijlocul Bucureștilor, unde, deopotrivă bucureșteanul și călătorul străin flămînd și insetat se puteau îndestula cu mincare și băutură în bună cuviință, din zori pînă în noapte. Iar pentru

ca hanul lor să fie falnic și vestit, au chemat arhitect celebru pe atunci în Austria, Zsigfrid Kofezinsky, iar clădirea în stil neogotic s-a înălțat minunînd capitala. Pentru ca oamenii să vină aici bucurîndu-se nu numai de bucate și băuturi,

(Continuare în pag. 18)

ROXANA MANOLESCU

Fotografii de PAUL AGARICI

Turul ciclist

al României

Favoriții confirmă

Înainte de startul celei de-a 26-a ediții a turului ciclist al României, duminică la ora prînzului, am făcut un scurt sondaj de opinie printre unii dintre membrii caravanei, foști cicliști, chiar învingători ai „micilor bucle”, acum arbitri, antrenori sau șoferi în caravană, pentru a afla care sînt favoriții lor în cursa ce trebuia să înceapă peste mai puțin de o oră. Dumeavoastră, stimați cititori, veți bifa vineri, cu 3 etape înainte de final, răspunsurile, dar, pe de altă parte, vă veți aminti sau veți afla, cei mai tineri, numele unor foști cicliști cunoscuți ai altor ani care n-au părăsit, iată, caravana.

Vom începe cu unul dintre invitații de onoare, Nicolae Vasilescu, cîștigător al turului în 1953, acum... șofer la mașina presei, întrucît toți membrii caravanei au dorit să dea o mîină de ajutor la buna desfășurare a celei mai importante curse a ciclismului românesc: „Favoriții mei sînt Mircea Romașcanu, Ludovic Covaci și Valentin Constantinescu”. ● Traian Hagiu, arbitru: „Mircea Romașcanu”. ● Teodor Vasile, fost cîștigător al turului: „Vasile Mitrache, Valentin Constantinescu”. ● Vasile Selejan, antrenor: „Vasile Mitrache, Ludovic Covaci”. ● Constantin Popescu, arbitru: „Cornel Nicolae are 50 la sută șanse, Vasile Mitrache 30 sută, Mircea Romașcanu 20 sută”. ● Constantin Tudose, organizator: „Mircea Romașcanu”. Majoritatea opiniilor indică între favoriți la viitorul tricou galben al „turului '88” pe Mircea Romașcanu, de trei ori învingător pînă acum, veteranul plutonului, la 35 de ani impliniți în luna martie și pe Vasile Mitrache, cel mai bun ciclist român al anului trecut, un rutier tînr (24 de ani), de certă valoare. În momentul în care transmitem această corespondență, de aici de la Tg. Mureș, după 3 etape, primele două locuri în clasamentul general individual sînt ocupate de Vasile Mitrache, urmat la numai 14” de Mircea Romașcanu, aceștia consolidîndu-și pozițiile fruntașe chiar aici, după o eva-

LUCIAN OPREA

(Continuare în pag. 23)

Zilele răcoroase anticipate în prognoza din numărul precedent al revistei s-au manifestat din plin. Astfel la Miercurea Ciuc în noaptea de 28 august temperatura a coborît pînă la -1°C, valoare ce constituie un nou record al minime nocturne pentru data respectivă, raportat la șirul de 40 de ani de observații ale stației. Temperatura de 18°C realizată la Iași în ziua de 27 august a.c. parcă doare să anticipeze toamna, valoarea fiind caracteristică din punct de vedere climatologic sfîrșitului primei decade din octombrie. Mi s-a întîmplat în aceste zile să aud vorbindu-se de o inevitabilă încheiere a verii pentru a face loc toamnei răcoroase.

Împărțirea calendaristică a anului în patru anotimpuri de cite trei luni fiecare, joacă un rol psihologic important în atitudinile subiective cu care oamenii reacționează la schimbările de vreme. Exemplu proaspăt al intervalului răcoros 23—28 august în care multă lume și-a pierdut speranța în posibilitatea revenirii la temperaturi de vară așa cum nu s-a întîmplat pe parcursul răcirilor din zilele de 5—8 și respectiv 15—18 ale lunii august din acest an. Pentru a combate nota de pesimism, pe lîngă argumentul furnizat de evoluția vremii din ultimele zile, cînd mercurul termometrului a depășit din nou 30°C în sudul țării, ajungînd pînă la 35°C la Bechet, avem la îndemînă și o serie de date climatologice.

Dacă se acceptă pragul celor

25°C propus de climatologi drept limită inferioară a temperaturilor maxime diurne ce servește definirii „zilelor de vară”, atunci conform valorilor medii multianuale primele zile ale lunii septembrie aparțin încă verii. Nu numai regimul termic mediu al intervalului 1—7 septembrie, prezentat în tabelul de mai jos, reprezintă un argument

primele ei zile luna lui „răpaciune” (septembrie). Ar fi de menționat în primul rînd valorile termice înregistrate la cîteva stații din zonele de deal și de munte cu ocazia valului de căldură din zilele de 6—7 septembrie 1946 ce s-au menținut pînă acum drept maxime absolute anuale pentru localitățile respective. Reținem dintre ace-

în zonele de altitudine mai ridicate sînt și valorile de peste 40°C semnalate în intervalul 7—10.IX.1946 în Banat și Oltenia, culminînd cu temperatura de 43,5°C înregistrată la Strehaia pe data de 8 septembrie, valoare ce reprezintă maxima absolută lunară a lui septembrie pentru teritoriul României. Zilele tropicale cu călduri caniculare s-au mai produs în 1952, mai recent, în 1986.

Zelul de a furniza prin date meteorologice speranțe optimiste, îl pot motiva și printr-un spirit de solidaritate cu previzionisții de lungă durată (dintre care fac și eu parte) ce se așteaptă pentru această lună septembrie la o vreme călduroasă și deficitară în ploa. Contextul sinoptic ce favorizează o astfel de evoluție a vremii este cel al unui briu de presiune atmosferică ridicată deasupra latitudinilor joase și medii ale Europei. O asemenea structură barică nu apare în mod spontan în septembrie ci are de regulă antecedente în august și chiar în iulie. Faptul reiese dintr-o retrospectivă istorică a lunilor septembrie — secetoase. Ilustrativă pentru măsura în care luna septembrie poate fi lipsită de ploa este o enumerare a unor ani și corespun-

tor a cantităților medii pe țară de apă rezultate din precipitații: 1903 cu 2 l/m², 1947 și 1953 cu 13 l/m², 1893 cu 16 l/m² și 1891, 1895 și 1926 cu 17 l/m².

În ceea ce privește evoluția vremii în intervalul 1—7 septembrie 1988 în zilele ce au mai rămas din această săptămînă temperaturile se vor menține ridicate cu valori maxime ziua situate între 20° și 30°C și cu minime nocturne între 8° și 18°C. Aspectul vremii la începutul intervalului va fi predominant frumos cu cerul variabil și cu ploi slabe, răzlețe. Pe alocuri în depresiuni și în zona de munte dimineața se va produce ceață. De duminică cerul se va înnoia treptat începînd cu regiunile vestice. În primele zile ale săptămînii viitoare va ploua în cea mai mare parte a țării, iar temperatura va înregistra o scădere destul de importantă de aproximativ 5°—6°C. În continuare, vremea se va ameliora din nou începînd din sud-vestul țării.

GLOSAR METEOROLOGIC

Meteorologia sinoptică este disciplina științifică ce realizează studii întregului complex de fenomene și procese generale din atmosferă, care în totalitatea lor determină schimbările stării sale, ce sînt percepute de noi sub forma unor schimbări ale vremii. Sinopticienii elaborează diagnoze și prognoze privitoare la starea vremii.

VREMEA

cum a fost
cum va fi

CORNELIU POP

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 1-7 septembrie

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m ²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	24÷29	12÷16	9÷14	39.2	Craiova 1946	2.2	Satu Mare 1957
Deal și podiș	22÷27	8÷13	8÷14	39.4	Valea Cîlugăreșca 1946	0.8	Rădăuți 1959
Depresiuni	21÷23	8÷9	11÷16	34.5	Rucar 1946	-3.6	Miercurea Ciuc 1986
Vt. Omul	7÷8	1÷2	19	19.0	1982	-9.8	1953
Litoral	24÷25	16÷17	5÷7	32.0	Constanța 1935	8.6	Constanța 1907

în favoarea celor ce iubesc vara și nu vor să renunțe la ea cu ușurință, ci și cîteva valori de excepție confirmă resursele termice de care mai dispune în

tea doar temperaturile de 39,5°C măsurată la Sibiu și 31,7°C înregistrată la Predeal. Asociate acestei invazii de aer tropical ce s-a resimțit în primul rînd

Flacăra, Redacția · București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, interioare: Actualitatea politică: 25 60; Publiciști-comentatori: 25 60; Reportaj economie: 17 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 14 53; Sport 17 00; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64—66.

Prețul revistei: 3 lei

41505